

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček, račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Borba za Tiho morje

Medtem, ko se vsaj na videz v Evropi tvori enotna fronta proti japonskemu imperializmu, tako da bi moglo Društvo narodov v kratkem zahtevati od Japonske evakuacijo Mandžurije, pa Japonska svoj položaj v severovzhodnem Kitaju po programu utrjuje dalje, kakor da se je mednarodni forum nič ne tiče. Zdi se, da hočejo v Tokiju ignorirati tudi možnost rusko-ameriške aljanse in da hočejo tej nevarnosti kljubovati s še izrazitejšo osvajalno politiko na tihomorski obali. Najnovejša poročila pravijo, da gre Japonsci za tem, da bi od Kitaja odtrgali tudi Peking in njega mongolsko okolje (takozvani Džehol), ki bi ga z Mandžurijo združili v novo državo.

I.

Kdor te težnje gleda v luči zgodovinskega razvoja od leta 1894 dalje, ko so Japonci v vojni proti Kitaju prvič poizkusili zasedati azijsko celino, ta bo v dogodkih, ki se razvijajo sedaj, videl samo logično posledico cele verige predhodnih pretresljajev na Daljnem vzhodu. Do leta 1894 so evropske velesile več ali manj spoštovale status quo na Kitajskem. Ko so se pa tega leta Kitajci zapletli v vojsko z vstajajočo japonsko državo, so velesile izrabile položaj, da so Japoncem iztrgale večji del njihove zmage in si plen razdelile med seboj. Največ je dobila Rusija, ki je Poamurju in Primorju, katero je bila že prej iztrgala propadajočemu kitajskemu carstvu, priključila kot svojo interesno sfero še Mandžurijo tja do njenega najbolj južnega izrasta, Port Arturja. Odslej se je Japonska sistematično pripravljala na vojno z Rusijo, ki je v resnici izbruhnila in je leta 1905 privedla do tega, da je Rusija izgubila vse svoje pravice v Mandžuriji in je obdržala samo železniško zvezo z Vladivostokom, ki teče skozi severno Mandžurijo. Kar pa si je prisvojila Japonska, to je prevladajoči gospodarski in vojaški vpliv v južni Mandžuriji, kakor tudi posest Port Arturja in južnega Sahalina ter pozneje Koreje, je bilo zagrenjeno po tem, da so se zmagoviti Japonci s Panamjo pojavili kot konkurirajoča velesila na Pacifiku. Združene države severne Amerike, ki so si ustanovile važne pomorske baze na Filipinih in na Havajskem otočju. Nevarna pa je postala Japonska Amerika šele leta 1914, ko je bil odprt Panamski kanal.

II.

Svetovna vojna je nudila Japonski priliko, da je leta 1915 od Kitajske izsilila podpis takozvanih 21 točk, ki so postavile petat pod sistematično gospodarsko osvajanje južne Mandžurije potom železnice, cest in industrijskih podjetij, v kar je Japonska investirala okoli 5 milijard frankov. Polom Rusije v svetovni vojni in boljševiška revolucija pa sta nudila Japonski dolgo pričakovano priliko, da s tihimi priznanjem zaveznikov zasede vse važne kraje na železniški progi od Vladivostoka do Irkutsk. Japonci bi bili sedaj dosegli svoj zadnji cilj, to je, da izrinejo Rusijo popolnoma iz Daljnega vzhoda, ako ne bi bilo Zedinjenih držav severne Amerike. Te so tako dolgo pritiskale na Japonsko in na evropske velesile, da so morali Japonci Daljni vzhod zapustiti in leta 1922 izročiti Vladivostok zopet Rusom. Istega leta je morala Japonska podpisati z Ameriko in z vsemi v Kitaju zainteresiranimi velesilami takozvano pogodbo devetih velesil, v kateri se je Japonska obvezala, da bo spoštovala suvereniteto in teritorialno integriteto Kitaja.

III.

Japonska vztrajnost pa se ni dala ustaviti. Ker se je v zadnjih letih zaradi naraščajoče anarchije razpadajoče kitajske države, zaradi nezastopane korupcijske gospodarstva kitajskih oblastnikov in zaradi ogromnih elementarnih nezdod začelo izseljevanje kitajskih kmetičev v rodovito Mandžurijo v ogromnih izmerah, se je Japonska ustrašila, da ne bi se Mandžurija popolnoma zaprla japonski emigraciji. Japonski diplomati so izrabili veliko nevednost med evropskimi velesilami in pa nemoč Društva narodov, da so po znanih metodah zasedli Mandžurijo, katero so sedaj zasedli samo tega pasu, ampak tudi vsa mesta ob tej železnici, vključno Harbin, ne da bi mogli Sovjeti proti temu kaj ukreniti. Morali so se zadovoljiti z obljubo, da bodo Japonci ta mesta zapustili, kakor hitro bo vpostavljen mir in red in so bili celo primorani, da so železniško progo dali na razpolago japonskim vojaškim transportom. Japonci pa so dosegli še več. Zasedli so vse ozemlje severno od vzhodno-kitajske železnice tja do reke Amur, tako da v slučaju vojne lahko brez velikih težav zasedejo tako Blagovješčenski kakor Habarovski v Vladivostok ter tako Rusijo popolnoma od jarmjo od Poamurja in Primorske province, kar jim bo tem lažje, ker obvladajo tudi vse točke na mongolsko-ruski meji, ki tvorijo točko vpada v rusko zabajalsko provinco, to je v Irkutsk. Ker so vojaške, gospodarske in prometne razmere v azijski Rusiji take, da na resen odpor proti Japonski v Aziji ni mogoče misliti, bi se Japonska na ta način polastila ozemlja, ki razpolaga z največjimi bogastvi na svetu, lesom, pre-

Nemčija posreduje v Stresi

Francosko in italijansko stališče — Upanje na uspeh?

Stresa, 9. sept. tg. Danes sta gospodarski in agrarni odbor konference razpravljala o nemškem predlogu za žitne preference. Ta predlog smatrajo obenem za poskus premestitve francosko-italijanskih nasprotstev. To nasprotstvo je nastalo zaradi zmote Italije, da se je Nemčija približala Franciji, dočim je v resnici zblizanje bolj na strani Francije, katere se je prav za prav odrekla Tardieujevemu načrtu in se že bistveno približala načrtu, ki ga je Bülow predložil v Londonu. Francija pa govori dosedaj samo o enem preferenčnem krogu, namreč o agrarnih prednostnih carinah na korist jugovzhodnih evropskih držav, ne pa o drugem preferenčnem krogu Bülowa, o industrijskih in agrarnih prednostnih carinah v korist Avstrije. Nemški predlog je tako na sredi med italijanskim in francoskim, da meri Italija na omrežje dvostranskih

pogodb, Francija pa na mnogostranske kolektivne pogodbe, dočim zahteva Nemčija dvostranske pogodbe izrecno za slučaj, če bi francoski načrt ne bil izvedljiv.

Pa tudi v italijanskem načrtu vidi nemški predlog dobro stran, ker hoče prilagoditi vse evropske države k pomoči za jugovzhodne države, torej ne samo države, ki kupujejo žito, temveč na primer tudi Anglijo. Na nemški predlog se je danes sklenilo, da bodo jutri države, ki kupujejo žito, poskušale konstituirati se kot taktičen blok ravno tako, kakor države, ki prodajajo žito, med seboj. S tem hočejo najti srednjo pot med francoskim in italijanskim predlogom. Sicer pa se trdnost agrarnega bloka ne sme precejevati. Tako se govori, da je Rumunija že sklenila, brez nadaljnjega ločitja se od Poljske, če se odkloni njena

želja, da se prilagenejo v preferenčni sistem tudi Nemčija in nekatere druge države.

V finančnem odboru tudi danes niso dosegli vidnega napredka. Izdelali so samo vprašalno poročilo za preiskavo deviznih omejitev. Nemčija je mnenja, da se mora vprašanje skupnega fonda obravnavati kvečjemu na svetovni gospodarski konferenci.

Konferenca se bliža vrhuncu in se splošno sedaj od nje mnogo več pričakuje, kakor še pred par dnevi. To je opaziti tudi že na zunaj, ker bo nemška delegacija ostala polnoštevilno v Stresi tudi drugi in zadnji teden in je naročila celo še nadaljnje poročevalce. Smatra se, da ne bo pretežko spraviti načrte vseh treh držav na skupni imenovalec.

Politični odgovor Hindenburga

Vlada užica slejkoprej njegovo zaupanje

Berlin, 9. sept. tg. Predsednik republike Hindenburg je danes sprejel novo izvoljeno predsedstvo nemškega državnega zbora pod vodstvom Göringa. Potem ko je Göring predstavil članke predsedstva, je sledil četrturtni razgovor, ki je se nadalje razvil položaj in sicer v smislu sedanje državnice vlade. Narodno socialistični predsednik državnega zbora Göring je poskušal, kakor že povedano, doseči s Hindenburgom politični razgovor. Začel je s kratko politično obrazložitvijo, da so neresnične govorice o popolni nezmožnosti za delo sedanjega nemškega državnega zbora, da je podana dela zmožna večina v državnem zboru, od nosno, da se bo mogla prav kmalu sestaviti pod gotovimi pogoji. Predsednik republike Hindenburg je, kakor se čuje, v svojem odgovoru opozarjal na to, da predsedstvo državnega zbora ni poklicani gremij za politične debate, temveč, da ima v prvi vrsti poslovne naloge. Dalje je Hindenburg izrazil svoje mnenje, da se imajo politična vprašanja, če obstaja državna vlada, obravnavati z njo in ne s predsednikom republike. Iz izjav predsednika republike izhaja, da ni stvar predsedstva državnega zbora, temveč stvar državnega zbora samega, odločati glede političnega razvoja in da državni zbor lahko doseže tako odločitve s tem, da zavzame svoje stališče glede zaupnice ali nezaupnice. Pokazalo se je, da Hindenburg smatra sedanjost vlado za kabineto svojega zaupanja in da tudi ne vidi nobenega vzroka za posamezne osebne spremembe v vladi, bodisi v gotovih ministrstvih, bodisi v predsedstvu kabineta.

Berlin, 9. sept. AA. Rezervo predsednika Hindenburga napram predsedstvu državnega parlamenta pri današnjem sprejemu tolmarijo politični krogi različno.

Vladni krogi poudarjajo, da predsednik Hindenburg ni skrival svojega zaupanja napram sedanjosti vladi in da ne namerava izvršiti osebnih izprememb. Nacionalno socialistični in centurmski krogi pa opozarjajo na dejstvo, da se predsednik še ni definitivno odločil, ker je izjavil, da bo se odgovoril ali sprejme voditelje parlamentarnih skupin. V takih ekolicih hosta obe stranki računali resno z vsemi možnostmi, ki bi lahko nastale po današnjem sprejemu. Ni izključeno, da bosta obe stranki zahtevali predsedniško vlado s sodelovanjem strank.

Po drugi strani centurmski krogi in nacionalni socialisti in tudi neki gospodarski krogi ne marajo novih volitev, ker bi utegnile prodreti protikapitalistične težnje. Obe stranki računata zato z indirektno podporo gospodarskih krogov in bosta zato storili vse za doseg oblasti.

Hitler je danes v Berlinu. Politični krogi pričakujejo, da bo imel zdaj važne posvete s katoliškim centurmom.

Pred odgovorom na nemško noto

Francija in Anglija nista edini?

London, 9. septembra. Z. Danes je prispel semkaj pomočnik šefa kabineta francoske vlade Rey. Imel je več uradnih razgovorov s predstavniki britanske vlade. Zatrjuje se, da je s seboj prinesel tekst francoskega odgovora na nemško spomenico, v kateri Nemčija zahteva enakopravnost v oboroževanju. Pričakuje se, da bo tekst francoskega odgovora takoj proučen od britanske vlade, tako da bo lahko francoska nota izročena najbrže že jutri ali pa najpozneje v nedeljo. Kakor je francoska vlada obvestila britansko v svojem odgovoru na nemško spomenico, tako bo tudi v skladu z odredbami britansko-francoskega zaupnega pakta obvestila diplomat-kim potom vse druge države, ki so se priključile temu paktu, vsled česar se misli, da bo francoski odgovor pravzaprav izraz stališča vseh zainteresiranih držav. Nasprotno pa francoska vlada ni zahtevala od ameriške vlade, čeprav je je o vsebini nemškega memoranduma obvestila, da se Amerika izjavi v tej zadevi, ker ameriška vlada nima nobenega vzroka, da pri reševanju vprašanja, ki ga je sprožila Nemčija, aktivno sodeluje, ker ne spada v vrsto držav, ki so podpisale versailsko mirovno pogodbo.

Odgovor Vel. Britanije

Pariz, 9. septembra. Z. Londonski dopisnik Echo de Parise je mnenja, da bo odgovor britanske vlade na francosko vprašanje glede stališča Velike Britanije v zadevi nemških zahtev o vojni enakopravnosti najbrže vseboval sledeče štiri točke: 1. Nemčiji naj se principijelno dovoli enakopravnost. 2. Nemška vlada se mora obvezati, da se v Nemčiji kljub temu ne bo vršilo oboroževanje. 3. Skleniti je treba splošno pogodbo o varnosti. 4. Bivše zaveznice, ki bi šle v vrsto Francije, se

mogom, srebrom, zlatom itd. Znano pa je, da Japonci ne bi bili ziti s tem zadovoljni, ampak da se njihovi pogledi obračajo preko Sahalina, tja do Kamčatke.

★

Sovjeti to dobro vedo in njihovo dosedanje skrajno previdno postopanje v mandžurski aferi ima samo ta cilj, da ne bi dali Japoncem zaželenje prilike, da se polastijo pod kakšno pretvezo vzhodne Sibirije. Razume se pa, da naraščajoči imperializem Japonske izziva Združene države severne Amerike, ki se ničesar ne boje tako, kakor da bi Japonska postala gospodar zapadne tihomorske obale od Beringove ceste do Filipinov. Kdor to vpoštevata, ta bo popolnoma razumel, zakaj sedaj washingtonska Bela hiša išče zveze z rečim Kremmom.

Jutri v nedeljo 11. t. m.

štafetni tek na Slomškov grob!

Vsi na mestu!

da je Zveza narodov v svoji sedanjosti obliki samo orodje Francije, ki hoče nadaljevati svojo hegemonijo. Če Francija nasprotuje nemškimi zahtevam glede enakopravnosti, bo morala Italija skupaj z Nemčijo napasti Zvezo narodov, nji pa bi se še eventualno priključile Avstrija, Madžarska, Japonska in Turčija.

Pariz, 9. septembra. AA. Havas poroča iz Rima: Italijansko časopisje ostaja napram vprašanju o razorožitvi dokaj nevtralnno in se omejuje na objavo dolgih izveščkov inozemskega časopisja. Neki listi celo poročajo, da je predsednik francoske vlade Herriot že pristal na neke načrte predsednika Združenih držav Hooverja. Takšne pise listi Messaggero, da bi bil v vprašanju razorožitve že storjen velik korak, če bi pariška vlada v resnici sprejela ameriške predloge o znižanju vojaških sil vseh držav za eno tretjino. Izključene naj bi bile od te redukcije le čete za notranjo varnost.

„Narod v orožju“

London, 9. sept. AA. Pod naslovom »Nemčija — narod v orožju: priobčuje berlinski poročevalec Manchester Guardian» članek, v katerem uvodoma pravi, da se motijo tisti, ki verujejo v nemško oboroževalno ravnopravnost. V resnici pa ne gre za pravico, marveč za točno določene oborožitvene cilje. Nemčiji ne gre samo za oborožitev, marveč je njen cilj sedaj ta, da oboroži ves narod. Nemčija se neče zadovoljiti s tem, da bo imela podmornice, matične ladje za letala, tanke in težko artiljerijo, marveč hoče postati vojaška država, z drugimi besedami vojaška velesila, kakor Anglija ali Zedinjene države severne Amerike. Nemška vlada ni zadovoljna s tem, da bi bilo prebivalstvo vojaško izveščano in da bi tvorilo rezerve kakor v Franciji. Njeni cilji so daljši. Svojo vojsko bi rada izpremenila v vojaško kasto s socialnim obelježjem, kakor ga je imela bivša nemška vojska pred svetovno vojno. Nemčija torej ne stremi le po vojaški hegemoniji, ki jo je imela pred svetovno vojno, temveč hoče ustvariti v svoji notranjosti še posebno oblast vojaške kaste. Zahteva po vojaški ravnopravnosti je samo prva stopnja na tej poti. Vlada smatra, da bo s takimi nalogami zmagala tudi v notranji politiki.

Članek »Manchester Guardian« je zbudil v angleški javnosti splošno pozornost.

Strašna ladijska katastrofa

Okrog sto delavcev prišlo ob življenje

Newyork, 9. sept. tg. Zjutraj ob 8 se je pripetila v newyorskem pristanišču velika ladijska katastrofa. Na transportnem parniku »Observation«, na katerem se je vozilo 165 delavcev, so eksplodirali kotli. Ko se je razpršil dim, ni bilo ladije več videti. Takoj so hiteli na pomoč pristaniški motorni čolni in pobrali 37 mrtvih in 70 hudo ranjenih delavcev, 58 oseb pa pogrešajo. Parnik je bila stara lesena ladja, ki so jo prej porabljali za vožnje po pristanišču. Najbrže je bila ladja preveč natrpana z delavci, ki so bili zaposleni pri gradnji nove jetnišnice na Rikers-Islan-

du. Eksplozija je bila tako huda, da je vrgla strašno razmesarjena trupla do streh pristaniških dokov.

Newyork, 9. sept. tg. K nesreči parnika »Observation« se še poroča: Reševanje je bilo zelo oteženo radi oseke, ki je trupla gnala proti odprtemu morju. Vzrok eksplozije je še neznan. Zelenne drogeve je vrglo z veliko silo na strehe qokov in avtomobilov, tako da so napravili veliko škodo. Parnik je bil zgrajen leta 1888, je nosil 25 ton in lahko prevzel 250 potnikov.

Demisija Venizelosa

Demisija ni bila sprejeta — Pred vojaško politično intervencijo

Atene, 9. sept. Z. Predsednik vlade Venizelos je sredi predložil ostavko celokupne vlade, vendar pa je pri tem opozoril predsednika republike, da rešitev vladne krize pri sedanjih razmerah ne bo mogla biti izvršena na parlamentarni način, ker ni izključeno, da bodo vojaški elementi zelo vplivali na rešitev krize. Zaradi te opozoritve predsednik republike ni sprejel ostavke vlade. Politični položaj v državi je vsak dan slabši. Pričakuje se, da bodo vojaški elementi preprečili volitve, ki so razpisane za 28. t. m. in ni izključeno, da bo izvršen vojaški prevrat ter proglašena vojaška diktatura. Položaj Venizelosoze stranke je postal zelo kritičen, ker so se poleg monarhistov izjavili proti Venizelosu tudi voditelji republikanske stranke.

Atene, 9. sept. tg. Po večdnevni povetovanjih so pretekle noč sklenili poveljniki grških vojaških zborov na deželi, da vojska pred volitvami ne bo posegla v politiko, ter so si pridržali vojaško intervencijo samo v slučaju, če bi pri volitvah zmagali rojalisti in ogrozili sedanje oblike vlade.

Dunajska vremenska napoved: V južnih alpah večinoma jasno in zelo toplo. Splošna vremenska napoved pravi, da bo verjetno suho vreme trajalo še delj časa.

Kdo organizira atentate?

— Belgrad, 9. sept. Iz Caribroda poročajo, da je dne 6. t. m. ob 9 dopoldne poskušala prodrati na naše ozemlje tolpa šestih komitov. Med njimi in med našimi obmejnimi stražami je prišlo do hujše borbe, nakar so se komiti umaknili nazaj preko meje. Med našimi obmejnimi četami pri tej borbi ni bilo žrtv.

— Subotica, 8. sept. Političarji, ki prihajajo iz Madjarske, pripovedujejo, da se nahajajo v bližini naše meje znani vojni begunci, ki so svoje dni organizirali napade na naše vlake. Med njimi se nahaja tudi Gustav Perčec, ki se skriva pod imenom Imre Jäger. Nadalje se med to tolpo nahajajo še sledeči: neki Dorčec, ki se izdaja za Fehaya Petra, Pavličić Anton, ki se izdaja za Gabora Pihonya, Malković Peter, ki si je nadejal ime Cerkez, Vilmes, Peteron Juri, ki se izdaja za Kodu Jožefa in neki Dormitrovič Ignac, ki nosi sedaj ime Magyarsy Fran. Vsi nosijo s seboj madjarske policijske izkaznice. Ti razbojniki, ki živijo najskrajnejšo gostoljubnost madjarske vlade, imajo na razpolago orožje in razne razstrelilne snovi v poljubnih količinah. Vsak dan imajo vaje s puškami, bombami in peklenimi stroji. Tako je dne 28. avgusta Ignac Dormitrovič osebno poučeval to skupino o uporabljanju peklenih strojev, ki so pri tej priliki tudi eksplodirali. Madjarska vlada povečava vsak dan tekoči račun, katerega bo morala nekoga dne z nami poravnati.

— Koprivnica, 9. septembra. 31. t. m. je prišel čez našo mejo pri Koprivnici na Dravi in sicer pri 26. oddelku naše 62. obmejne straže neki Madjar, ki je bil prijet na našem ozemlju kakih 400 m daleč od jugoslovanske madjarske meje. Ta madjarski ujetnik je pri zasilanju izjavil, da se imenuje Aladar Tielty in da je inspektor za konjereje. Ker je bil sumljiv, so ga obmejni organi izročili našim oblastem. Pri zasilanju je isti Madjar izjavil, da se imenuje sedaj Aladar Djerdjenny in da je po poklicu upokojeni konjeniški kapetan madjarske armade. Istotako je pri zasilanju izjavil, da je upokojen nad 7 let in da je sedaj železniški uradnik v Kaposvaru. Pri drugem zasilanju je podal nasprotujoče si izjave ter se imenoval za agenta neke konjske farme. Naše oblasti so dobile točne podatke o tem človeku ter ugotovile, da je Aladar Djerdjenny samo formalno imenovan za inspektorja konjereje in da je v resnici še vedno aktivni konjiški kapitan v službi pri tajnem vojnem oddelku madjarske armade v Veliki Kanizi. Značilno je, da ujeti kapitan govori več evropskih jezikov. Pri zasilanju je zatrjeval, da ne zna našega jezika, več naših ljudi pa je izpovedalo, da so se z njimi razgovarjali v srščini. Ujetnik je izročen našim vojaškim oblastem, ki nadaljujejo preiskavo.

Dva atentata

Belgrad, 9. septembra. AA. 7. t. m. ob 24. uri je več oseb vrlo bombo na orožniško postajo v Brusanih, v neposredni bližini velebitke planine. Razen tega so oddali tudi več streliv iz avtomatične pištole.

Med napadalci so opazili nekdanjega orožnika Jakova Rukavina, ki je pred mesecem pobegnil v Zader. Za njim je bila svoj čas oddana sodna tiralična zaradi umora. Med napadalci sta bila tudi brata Devčića, ki sta takisto pobegnili v Zader.

Pred poslopjem so našli poklopec bombe tujega izvora z značko 5 S.

Eksplodizija je napravila le malenkostno škodo. Izdani so bili vsi potrebni ukrepi, da pridejo napadalci v roke pravice.

Belgrad, 9. septembra. AA. Nocoj ob 1.53 je na progi med postajama Mikanovci-Vodjinci eksplodirala manjša količina eksploziva pod lokomotivno vlako. Eksplozija je neznatno oškodovala eno kolo lokomotive. Oblasti so takoj podvzele preiskavo. Promet je reden.

Ljubljanski občinski svet

Ljubljana, 9. septembra.

Po dolgem odmoru je danes imela sejo Ljubljanska občinska uprava. Sejo, ki ji je v imenu banke uprave prisostvoval inspektor dr. Guštin, je otvoril župan dr. Dinko Puc. Sporočil je, da se je v imenu mestne občine udeležil vsesokolskega izleta v Pragi dalje se je spominjal treh umrlih osebnosti, in sicer Oskarja Deva, univ. prof. dr. Jenseka in Josipa Pogačnika, katerim v spomin je spregovoril tople besede.

Poročilo finančnega odseka je podal Tavčar. Poročil je o posojilu za zgradbo poslopja trgovske akademije v Ljubljani. Finančni odsek je predlagal, naj v ta namen najame mestna občina pri državni hipotekarni banki posojilo 6.500.000 Din proti 8% obresti in 2% amortizaciji. To posojilo pa naj mestna občina plačuje, če bo društvo Trgovske akademije plačevalo na mestno občino zemljiške in poslopje in če sklone z državo za rok 20 let najemniško pogodbo, po kateri bi se država obvezala plačevati na leto 400.000 Din najemnine. Za obrestovanje in amortizacijo bi bilo potrebnih še 250.000 Din; 150.000 bi prispevala mestna občina, za drugih 100.000 naj pa društvo Trgovske akademije doseže od banke uprave obvezo, da bo ta prispevala na leto 100.000 Din, in sicer 20 let. Proračunska vsota se ne sme prekoračiti. Mestna občina pošlje po dva zastopnika v gradbeni odbor in v nadzorstvo. Predlog je bil sprejet.

Nove tramvajske cene

O izpremembi potniške tarife je poročal predsednik finančnega odseka g. Ivan Tavčar. Izpremembo tarife je predlagal upravni svet Splošne maloželezniške družbe v Ljubljani na podlagi dosedanjih izkušenj. Prvotno je bilo računano, da bo znašala število potnikov 6,4 milj. dohodki pa 10,9 milj. V tekočem letu je sicer računati, da bo število potnikov naraslo, ni bil pa tako dober finančni efekt. Izkazalo se je, da sta se prodali skoro dve tretjini vseh kart samo po 1 Din, nadalje je bilo še znatno število potnikov s karto po 1,50 Din, dočim je bilo število potnikov z dražimi kartami majhno in je znašalo komaj nekaj desetisočev. Sedanja tarifa se ni obnesla. Vpoštevati je treba, da se je zlasti ob prenapoljenosti vozilo mnogo potnikov zastoj, ker sprevodniki niso mogli zmagovati dela, poleg tega pa se je mnogo potnikov vozilo dale, kot so pa kupili karto. Mesečne karte so bile izdane samo za St. Vid, dočim na stari progi mesečnih kart ni bilo več prodanih, ker se je bolj izplačalo na krajše proge plačevati vedno posebej. Opazilo se je tudi, da je bil pa nekaterih progah promet znaten samo v prvi polovici meseca, v drugi polovici meseca pa je padel deloma za 40 odst. Zaradi tega je predlog, da naj bo vozilna zopet enotna kakor prej 1,50, od remize v St. Vid pa bo treba plačati 3 Din. Nadalje naj znaša tarifa za otroke 1 Din, onstran remize pa 2 Din. Poleg tega je predlagano, naj se uvedejo mesečne karte do tri delne proge dvakrat dnevno po 60 Din, za štirikratno vožnjo pa 90 Din. S tem se bo sicer vožnja za krajše proge nekoliko podražila, pač pa bo obštetno znižana za periferijo, torej za delavske sloje, ki se morajo vsak dan voziti v Ljubljano na delo. Sedanja tarifa je favorizirala tudi one meščane, ki so lahko plačali nekaj več.

Za njim je utemeljeval predlog predsednik maloželezniške družbe obš. svetnik dr. Fetič. Poudaril je, da tarife že lani ni bilo smatrati za nekaj stalnega. Zaradi izpremenjenih razmer in splošnega padca cen je bilo treba revidirati tudi tarifo. Nato je občinski svet soglasno odobril predlagano izpremembo tarife.

Predložena sta bila računska zaključka Mestne hranilnice ljubljanske in njenega Kreditnega društva za leto 1931. O tem poročamo v gospodarskem delu lista.

Odobrena je bila prošnja Cirila Tavčarja, Gustava Ajdiča, Franje Sušarske, F. S. Finžgarja, dr. A. Zupana, Aleksandra Bajte in Marije Poreber za prodajo mestnega sveta. »Zadruška državnih uslužbenec za nabavo stanovanj« se oprosti pristrankarstva. Odpise do 10% Kola Jugoslovanskih sester v znesku 40.000 Din, ki ga je »Kolo« porabilo za nakup posestva v Kraljevi. Zato pa bo »Kolo« sprejelo vsako leto na počitnice 10 otrok, ki jih bo določila mestna občina.

Poročilo gradbenega odseka je podal podžupan profesor Jare. Odobreno so bile parcelacije zemljišč Antona in Josipa Lušina, Marije Pozničeve, Ivana Šimenca, Filipa Podbevška, Jožeta Elišana, Antona in Elizabete Velkavrhove, Josipa Tonija, ing. Dukiča in ing. Sterna. Odobrena je bila dalje zamenjava sveta z Rudolfom Cikom. Dalje je bilo izdano stavbno dovoljenje Francu Kunovaru, pod gotovimi pogoji pa je bil odobren odkup sveta Franca Bregarja in odstop sveta Stavni družbi ter Pokojniškemu zavodu.

Poročilo personalno-pravnega odseka je podal dr. Bohinjec. Poročil je najprej o raznih prošnjah za sprejem v ljubljansko domovinsko zvezo.

Občinski svet je nato po daljši, vendar stvarni debati sprejel soglasno odsek predlog o spremembi pravil Mestne hranilnice ljubljanske.

Ljubljanske srednje šole

Podžupan prof. Jare je kratko utemeljeval nujni predlog za obnovo III. drž. gimnazije. Z ukinitvijo te gimnazije ni država nič prihranila. Lani so imele tri realne gimnazije 60 razredov, letos pa dve realni gimnaziji tudi 60 razredov. Razredi so prenatrpani. V Ljubljani se godi krivica, ker ima samo tri državne gimnazije, Zagreb pa ima na pri-

mer pet moških in dve ženski. V Ljubljani pa je okoli 4000 dijakov, v Zagrebu pa 7000. Povrh tega nima Ljubljana nobene ženske državne gimnazije. Država bo morala, če bo hotela poslopje vrniti lastniku, obnoviti poslopje v prejšnje stanje. To jo bo veljalo pol milijona dinarjev. Občinski svet je nujni predlog sprejel, obenem pa naročil g. županu, naj izposluje obnovitev III. drž. gimnazije.

Dr. Pippenbacher je župana interpeliral, zakaj se še ni izvedlo preimenovanje Dunajske ceste in Skofje ulice. Župan je pojasnil, da mora to odobriti banska uprava.

Iz tajne seje

Po javni se je vršila tajna seja. Občinski svet je razpravljal o »Pravilniku o funkcijah in gradbenih dokladah, o nagradah za čezurno delo in o potovalnih pristojbinah«, dalje o delni spremembi »Smerne o službeni kvalifikaciji in o raznih personalnih zadevah. Za monterja mestne elektrarne je bil imenovan Stanko Pleško. Priznane so bile dalje razne vdovnine in miloščine. Mestnemu arhivarju Vladimirju Fabjančiču pa je bil ponovno odobren enoletni brezplačni dopust.

Gledališke predstave pod tivolskim gozdom

V okviru velesejskih prireditev je letos naše gledališče dodalo »Slehniku« pred nunsko cerkvo še vrsto predstav pod Tivolskim gozdom, kjer se je že dobro uveljavila »Prodana nevesta«. Tako so v torek 6. t. m. uprizorili Shakespearov »Sen kresne noči« v režiji g. prof. O. Šesta in 8. t. m. popoldne opereto »Mascota« v režiji g. Bratka Krefta. Obe predstavi sta našli lep odziv pri občinstvu, zakaj obakrat so bili vsi prostori zasedeni in občinstvo je z odobravanjem sprejelo originalno in učinkovito prirejeno igranje, tako da pomenijo ti poizkusi tudi za gledališče nove perspektive. Obe predstavi se ponovita še v soboto, oziroma v nedeljo popoldne. Zadnji pa bo v nedeljo zvečer »Slehnika« na Kongresnem trgu.

»Sen kresne noči« je v lepi poznopoletni noči, v katero so udarjali še glasovi in luči mesta in bližnjega veleseja in godba iz Lattermanovega drevočreda, našel v lepi tivolski naravi lepo naravno pozorišče. Režiserjevo oko je znalo ukloniti in prikleniti vsi okoli in pričaralo v izbrani realizem tudi polno umetne bajnosti. Pozorišče sta osredotočila samo dva bela stebra, drugače se je izgubljalo v mrakotno prostranstvo v globino, na desno in levo, vrhu vsega pa je kraljevalo resnično mesečno nebo. Žal da tudi naše ni bilo moč urediti v to pozorišče, dasi se je v tej okolici značil Mendelsohnove glasbe mnogo bolj prilegal kakor pa na gledališkem odru.

Delo je zelo smoteno okrajšano, zakaj vsa poetična mesta je podajala narava sama; tako se je zamotana ljubzenska igra atenskih meščanov, Titanije in Oberona, in priredba atenskih rokodelcev razpletla brez odmore, prej ko v 2 urah. Na ogromnem gledališkem prostoru se je ogrode igre široko raztegnile in igralci so z velikim zanosom dobro zmagovali z glasom in igro. Seveda je bil učinek v prvi vrsti zabaven in bravurozen, ker je šlo predvsem, da se je uveljavil način prireditve in ne toliko za čisto umetniško stran. Prizori z baletom in veliko množico so bili bolj učinkoviti kot umetniški, prav tako tudi majske izlet atenske gospode na konjih. Dasi so se vsi igralci prav dobro uveljavili, so stali najbolj v ospredju rokodelci s svojim širokim humorjem; v nekaterih prizorih je ta humor segel tudi preko gledališke igre v cirkustvo.

Manj hvaležna za uprizoritev je bila »Mascota«. Opereta ima mnogo govornih partij, in pevcu so navadno slabi govorci, zato so bili samo možki dovolj glasni in še ti ne vsi. Režiser g. B. Kreft je napravil iz zastarele zgodbe groteskno operetno prireditev, napol cirkus, ki je nudil najširšemu občinstvu dovolj zabave za ušesa in oči. Bitka na konjih in s strojnimi je segala celo preko okvira, zakaj bojne igre bolj dražijo kakor zabavo.

Vsekakor pa lahko trdimo, da so se te prireditve v svojem okviru posreile in da z njimi lahko dobimo svoje vrste poletno gledališče.

F. K.

„La Mascotte“ na prostem

Med drugimi predstavami na prostem smo videli na praznik v Tivoliju komično opereto »La Mascotte«. Dirigiral je N. Štritof. Opereta je pokazala vse prednosti in pomanjkljivosti, ki so s predstavami na prostem nujno zvezane. Idealno pripraven prostor je režiser Bratko Kreft duhovito izbral in marsikaj prizor prikrojil drugače, kot bi bilo na odru izpeljivo. Za občinstvo, ki je kaj takega že pričakovalo, je uprizoril prav pravcato vojsko s strojnimi in granatami vred. Kot je glasba sicer malo zanimiva in tudi dejanje ne posebej globoko, takile domisleki ga pa le poživijo, čeprav včasih na precej grob način. Sploh se zdi, da je režiser hotel prikrojiti celo dejanje kot ostro farso na naše mizerne razmere. Tako so razumeli opereto igralci in tudi občinstvo, ki je v mnogih prizorih spoznalo samo sebe in — od srca smejala.

Zagrebska vremenska napoved: Toplo vreme bo še trajalo, možne pa so lokalne nevihte.

Kraljica v Vinodolu

Sušak, 9. sept. Z. Davi ob 8.35 se je pripeljala z dvornim vlakom na Plase Nj. Vel. kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom in princem Tomislavom in Andrejkom. Postaja je bila ovcenata s svetjem in zavita v zastave. Kraljico so na postaji pričakovali ban savske benovine dr. Perović, predsednik senata dr. Ante Pavelić, nekateri okrajni načelniki, župani občin, razna društva, šolski otroci itd. Učenci osnovne šole Vidakova je izročila kraljici žopek cvetlic. Ob času pozdrava sta bila izvorjena dva dvorna avtomobila, s katerima se je kraljevska družina odpeljala. Kraljevsko družino so povsod veselo pozdravljali.

Poziv za prijavo hišnega davka

Belgrad, 9. septembra. AA. Davčni oddelek finančnega ministarstva je na podlagi čl. 105 zakona o neposrednih davkih obvestil davčne uprave, naj pozovejo s splošnim javnim pozivom vse davčne obveznike hišnega davka, da vložijo davčne prijave za 1. 1933 med 1. in 31. oktobrom 1932.

Javni poziv na davčne prijave je treba v vsaki občini posebej in po potrebi tudi v krajevnem časopisu ali na kak drug način objaviti. Pozivi naj so v skladu z obrazcem, predpisanim z okrožnico bivše generalne direkcije davkov št. 151.892-928. V prijavi je treba navesti letno najemnino (bruto dohodek) ob času tega poziva.

Glede ureditve teh davčnih prijav in roka tega poziva je treba ravnati tako-le:

Redne davčne prijave po čl. 105 zakona o neposrednih davkih se morajo predložiti kot rečeno od 1. do 31. oktobra 1932. Občine jih morajo po vrstnem redu zabeležiti v poseben seznam, seznam pa zaključiti dne 31. oktobra 1932 ob 18.

Na podlagi čl. 4 zakona o neposrednih davkih bo prijavni rok podaljšan do 15. novembra t. l. Težje dne ob 18. uri je treba seznam vnovič zaključiti, ga opremiti s pripiskom in ga še istega dne poslati davčni upravi s poročilom o objavi poziva za vložitev prijav, o zaključitvi seznama in o davčnih obveznikih, ki niso vložili predpisanih prijav.

Do 25. novembra vključno morajo davčne uprave urediti davčne prijave po občinah in sestaviti za vsako občino seznam davčnih obveznikov, ki niso vložili davčne prijave. Na podlagi tega seznama bodo pozvali te davčne obveznike še individualno, naj vložijo prijave v osmih dneh in sicer med 1. in 8. decembrom 1932.

O teh prijavah naj občine sestavijo sezname, ki jih morajo zaključiti 8. decembra ob 18. uri in ga še isti dan s davčnimi prijavi poslati davčni upravi.

V manjših davčnih upravah je treba davčne prijave pregledati in preveriti tako s formalne kakor z gmočne strani (partifikacija po točki 11 pravilnika št. 34 zakona o neposrednih davkih) brezpogojno najdlje do 20. decembra t. l., a davek naj se v celoti pri teh upravah odmeri najdlje do konca januarja 1933.

Osebnosti

Belgrad, 9. septembra. I. Premeščeni so: v beigradsko finančno ravateljstvo za računsko inspektorje v 6. pol. skupini: Pečnik Franc, Naglič Blaž, Šetina Luka, računski inspektorji pri finančnem ravateljstvu v Ljubljani, za računskega kontrolorja v 7. skupini Sporn Ivan in Žitnik Franc, do sedaj istotako pri ljubljanskem finančnem ravateljstvu.

V savsko finančno ravateljstvo v Zagrebu so premeščeni: za računskega kontrolorja v 7. skupini Herkov Danilo, Cesar Josip in Lazar Stanko, vsi pri finančnem ravateljstvu v Ljubljani.

V drinsko finančno ravateljstvo v Sarajevu je za računskega kontrolorja v 7. skupini premeščen Meglič Franc, do sedaj pri finančnem ravateljstvu v Ljubljani.

K donavskemu finančnemu ravateljstvu v Novem Sadu so premeščeni za računsko kontrolorje v 7. skupini Kolbezen Josip, Laznik Ivan in Porenča Anton, vsi pri finančnem ravateljstvu v Ljubljani.

V moravsko finančno direkcijo v Nis so premeščeni za računsko inspektorje v 6. skupini Golob Andrej, Fermentin Franc, Štrukelj Franc, vsi računski inspektorji pri finančnem ravateljstvu v Ljubljani.

V zetsko finančno ravateljstvo v Podgorici je premeščen za računskega kontrolorja v 7. pol. skup. Pehani Leopold, do sedaj pri finančnem ravateljstvu v Ljubljani.

Belgrad, 9. septembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog prometnega ministra v soglasju z ministrskim svetom upokojen župan Stančević, upravni pomočnik generalnega ravatelja državnih železnic 2 skup. 2. stop.

Nova senzacija z ugrabljenjem

Newyork, 9. sept. Z. Dogodil se je nov senzacionalni slučaj ugrabljenja, ki je vznemiril vso ameriško javnost. Na misteriozen način je izginil prijatelj predsednika Hooverja, 69letni polkovnik Raymond Robins, ki je znan kot velik nasprotnik prohibicije in kot upravitelj Rdečega križa. Vse oblasti v državi, kakor tudi civilno prebivalstvo je alarmirano. Predsednik Hoover je ukazal, da tisoč detektivov zasleduje zločince. Zadnjikrat so videli polkovnika Robinsa v City klubu v Newyorku, od kjer bi moral oditi v Washington k Hooverju, ki ga je hotel sprejeti v Beli hiši. Na tem sestanku bi se določile smernice za energično izvedbo prohibicije. Ker se Robins do sedaj še ni vrnil v klub, kjer ima svoje kovčke, sklepajo, da ga je v Newyorku napadla tihotapska tolpa, ki ga je odvedla in najbrže tudi usmrtila. Robinsa tihotapci zelo sovražijo, ker se je z vsemi sredstvi boril proti njim. Zena Robinsa pravi, da je njen mož v zadnjem času prejel več grozljivih pism, da bo ubit, ako ne preneha z borbo proti tihotapcem.

Katalonska autonomija uzakonjena

Pariz, 9. sept. AA. Iz Madrida poročajo, da je španski parlament v pretekli noči končno sprejel načrt zakona o agrarni reformi in katalonsko ustavo.

Poročilo mandžurske komisije

Sanghaj, 9. septembra. Z. Poročilo mandžurske komisije Zveze narodov vsebuje 5 točk in sicer: 1. Da je Mandžurija kitajsko področje. 2. Društvo narodov ne more priznati mandžurske države. 3. Uprava Mandžurije pred japonsko okupacijo je bila zelo malomarna. 4. V Mandžuriji nastali protijaponski pokret je izzval japonsko okupacijo in vojne operacije Japonske. 5. Za likvidacijo spora se priporočajo neposredna pogajanja med Japonci in Kitajci.

Zavezniški dolgovi v Ameriki

Washington, 9. septembra. Z. Državni departement Združenih držav je sporočil, da imajo države dolžnice pravico prekoračiti 90-dnevni rok za odpoved plačil. Z drugimi besedami, države dolžnice niso obvezane, da že 15. septembra izročijo svoje predloge za podaljšanje moratorija za dolgov, ki zapadejo 15. decembra. Misli se, da je guverner angleške narodne banke Montagu Norman opozoril na to pravico, ki jo je zahteval za Veliko Britanijo. Državni departement ponovno naglašja, da do sedaj ni nobena od držav dolžnic zahtevala moratorija in Amerika tudi ne misli na to, da bi pričela debatirati o tem problemu. Eventuelen nemški predlog za odgoditev plačila bodo Združene države ugodno rešile. Nemčiji pripada pravica, da v smislu ženevskega sklepa izroči predlog za odgoditev plačil za 2 in pol leti.

Gospodarska kriza v Turčiji

Carigrad, 9. sept. tg. Radi hudega oviranja turškega izvoza je prišlo do takih motenj v turškem gospodarstvu, da so zastopniki gospodarske politike nastopili proti kabinetu izmet Paše, ki je potem posetil predsednika republike, kateri se nahaja v Carigradu, in potem zamenjal dosedanjega gospodarskega ministra Mustafa Serefa, ki se sedaj zdravi v Evropi, z dosedanjim voditeljem turške poslovne banke Dželalom, ki je tudi poslanec Smirne. V nedeljo je sklical velik ministrski svet v Angori.

Drobne vesti

Praga, 9. sept. tg. Madjarskemu finančnemu ministru baronu Frideriku Koraniyu, ki biva sedaj na Češkem, se je pripetila huda avtomobilska nesreča. Njegov avtomobil, s katerim se je s svojo hčerko peljal iz Podjebrade proti Kraljevemu Gradcu, je v bližini Kraljevega Gradca trčil v osebni avtomobil Henrika Adamaca. Pri tem je bil Adamac tako hudo na glavi poškodovan, da je med prevozom v bolnico umrl. Tudi njegov brat je bil hudo ranjen. Šofer ministrovega avtomobila je bil aretiran, ker se mu očita krivda.

Rim, 9. sept. tg. Ko je pripeljal osebni vlak v končno postajo v Palermu, so odpovedale zavore, tako da je lokomotiva predrila čelno steno in zavozila v lokomotivske prostore. Glavni blaginjak je bil ubit. Lokomotiva je podrla tudi dve veliki blaginji, tako da so pozneje nameščenci le s težavo mogli pobrati denar izpod razvalin.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nad vse ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Nikolaj Dolenc

poslovodja Mizarske zadruge v Trnovem in hišni posestnik

dne 9. t. m. po kratkem, mukopolnem trpljenju, previden s svetimi zakramenti za umirajočega, mirno umrl.

Pogreb bo v nedeljo 11. septembra ob 4 popoldne izpred mrtvaške veže, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Živahna kupčija na velesejmu

Ljubljana, 9. septembra.

Da bo tudi letošnji jesenski velesejem uspel popolnoma, ni več nobenega dvoma. Dočim so obiskovali v nedeljo in na praznik velesejske prostore zlasti ljudje z dežele, ki niso prišli v Ljubljano toliko po kupčijah, kakor zaradi rado-vednosti, je prihajalo danes in prejšnje delovne dni več resnih ljudi iz trgovskih krogov, ki so sklepali z razstavljalci precej pomembne kupčije. Posebno z juga je prišlo na velesejem veliko resnih kupcev, ki so se zanimali za posamezne razstavljene predmete. V pohištveni stroki je bilo danes sklenjenih več pogodb ter so nekateri mizarji dobili naročila za več mesecev. En sam mizarjski mojster je sklenil kupčijo za skupaj 90.000 Din. Opazujemo zani- mivo in razveseljivo dejstvo, da naše pohištvo vedno bolj z uspehom prodira v južne dele naše države.

Med razstavljenim pohištvom, ki je nameščeno kar v dveh paviljonih, pa so seveda pokazali svoje spretnosti in umetnosti tudi tapetniki, ki delajo itak vedno z mizarji skupaj. Med njimi je razstavil Dragotin Puc iz Ljubljane posebne blazine za diva- ne in couche. Mesto, da bi polnil blazine le z žimo, jim vložijo posebne prožne vložke iz bakrene žice, takozvano »šlarafije«. Ta način je brez dvo- ma doslej najmodernejši in prekaša vsa doslej zna- na peresa, ki jih vlagamo v postelje in divane. Pri njem je razstavil tudi atelje za umetnostno obrt T. Inkiostril prav lepe in sodobne slikane zavese in blazine. K pohištvu spada seveda tudi keramika in prav lične vaze sta razstavili trdki Klemenčič iz Novega mesta in Dekor iz Šiške. — Prepričani smo, da nam bodo velesejske razstave pohištva in drugih potrebščin za stanovanjsko opremo ustva- rile v teku časa okusno in samostojno stanovanjsko kulturo.

Dalje so zelo zadovoljni z uspehom letošnje jesenske velesejske razstave izdelovalci malih kmečkih vozičkov iz Domžal in okolice. Prodajajo vsi zelo dobro. En sam razstavljalec je prodal 5 lahkih vozičkov, kolesljev, dobil pa je razen tega tudi več naročil za vozove. Podobno tudi drugi izdelovalci voz.

Sploh se je danes na splošno opazilo, kako se gibljejo v velesejskih paviljonih le ljudje z resni- mi kupčijskimi nameni. Zgolj radovednežev je bilo pač malo, če izvajemo nekaj šolskih skupin, ki so z dežele prišle ogledovat razstavo.

Veliko zanimanje je na velesejmu za razno stavbno gradivo ter je bilo tudi v tej stroki skle- njenih dovolj pomembnih kupčij. Omenjamo samo štedilnike, ki jih je en sam razstavljalec prodal 10.

Veliko več bi še bilo sklenjenih kupčij v po- sameznih strokah, ko bi ne živeli splošno v tako težkih denarnih razmerah. Kriza se pozna povsod, večinoma vsi razstavjalci tožijo o nji. Pride mar-

sikateri resen kupec, ki bi naročil večje množine posameznega blaga ali izdelkov, ko bi jih pro- dajalci mogli dati na kredit ali na obroke.

Toda takih težav na splošno nimajo na vele- sejmu tisti razstavjalci, ki so prišli na razstavo z blagom, ki ga ljudje kupujejo na drobno. Vsi taki prodajajo sijajno. Lahko rečemo, da takrat še naj- bolj, ko v drugih strokah sploh ni kupčij, t. j. v nedeljo in na praznik. V boljših krogih vzbuja da- lje posebno zanimanje za pristne angleške volnene tkanine izbranih kvalitet Burberry, Cromby in dru- gih registriranih vrst angleškega blaga iz tovarne May-Hammel, Ltd., Jorka. Fina publika si izbira in kupuje zlasti posebne potovalne odeje, ki jih je razstavil g. Ham iz Kranja.

Pasja razstava

Kakor smo že poročali, je bila v četrtek do- polodne odprta na velesejmu III. mednarodna raz- stava psov vseh pasem, ki je zbudila mnogo zani- manja med ljubitelji psov. Vseh razstavljenih psov je bilo 200, med njimi 12 inozemskih, raznih pa- sem. Sodniški zbor, sestavljen iz dr. Ivana Lo- vrenčiča, predsednika Jugoslovanske kinološke zveze, dr. Witzelhuberja z Dunaja, Er- hardta Heinricha, Wiljema Fürerja, Iva-

Slika kaže odličnega zastopnika ovčarske pasme, ki je bil pripeljan s Sar-planine ob albanski meji. Ime mu je »Karamaši I« in je last g. ravnatelja Pestotnika.

na Gödererja, Dragotina Klobučarja, Henrika Lazarinja, Antona Schusterja in Ivana Zupana, je razstavljene pse, med ka- terimi so bili izredno krasni eksemplari, ocenil takole:

Trije ilirski ovčarji, last g. Franca Bulca z Mirne, so bili odlični in trije prav dobro ocenjeni. Prav lepa skupina je bila nemških ovčarjev, dober- manov in nemških boksarjev, aierdale-terrierjev, nemških dog. Ocena teh psov je bila: odlično, prav dobro in dobro. Ocena angleških hrtov: odlično, eden od njih, last g. Pelca, pa je prejel naslov prvaka Jugoslavije za leto 1932. Perzijski hrt, last baronice Casati-Casate iz Gradca in italijanski hrti iste lastnice, sta dobila oba naslov zmago- valca Jugoslavije za leto 1932. Skupina lovskih psov ptičarjev je bila posebno lepa. Nemški re- savci in žimavci, pointerji iz psarne Svobor, span-iele, springerji, istrijanski braki, posavski braki, francoski nizki braki, braki-jazbečarji, foks-terri- erji, izmed katerih je dobil naslov zmagovalca Jugoslavije pes, last grofice Marije Thurn iz Gu- štajna, so vsi zbudili prav posebno pozornost.

Izmed vseh razstavljenih psov je bilo 40% od-lično, 25 prav dobro, 30 dobro in 5% povoljno oce- njeni.

V vagonih tovornega vlaka je bila natočena pošiljka konzerviranih paradižnikov iz Madjarske, ki je bila namenjena v London in Manchester. Pa- radižniki so bili v 50 kilogramskih zabojih oziro- ma v 5 kilogramskih kantah. Pošiljka v zadnjem vozu ni bila skoro nič poškodovana, dočim se je v predzadnjem vozu zmečkala dobra četrtina pa- radižnikovih pošiljk. Deloma je bila poškodovana tudi pošiljatev magnezitne opeke iz Češkoslovaške v Trst. V teku dopoldneva je dospel iz Ljubljane pomožni vlak s tehničnim osebjem, ki je še do- polndno odstranilo ves razbiti material in nato- virilo pošiljke drugam. Škode je okrog 80.000 Din. Iztrili so se trije zadnji vagoni in službeni voz. Za promet nesposobni so 3, lažje poškodova- ni pa je 11 vagonov.

Jutri pride iz Ljubljane komisija.

Eden v grob, drugi v robijo

Zrtv alkohola in strasti.

Ljubljana, 9. septembra.

»Slovenec« je prvi takoj poročal o žalostnem pokolju, ki se izvršil 6. avgusta v soboto okoli ponoči v Mencingerjevi gostilni na Sv. Petra cesti. Alkohol in strasti sta dovedla mladega, krepkega človeka v ječo, a drugo žrtv krije hladni grob. Danes je bil zaključek te drame pred malim se- natom. Čeprav ni bila javnost obveščena o raz- pravi proti ubijalcu Francetu Hočevarju, se je dvorana št. 79 napolnila radovednežev, večinoma iz Sentpeterskega predmestja.

Senat je sodil Franceta Hočevarja, 29 letnega, samskega delavca, doma iz Primče vasi na Dolenj- skem. Na vprašanje predsedniškovo, če je bil kdaj že kaznovan, je odvrnil: »Enkrat v Novem mestu zaradi nereda, ker nisem prišel k sodišču. Staknil sem 3 mesece.« Obsojen je bil takrat zaradi težke telesne poškodbe.

Obtoženece kratko navaja, da je France Hočev- ar omenjene noči dvakrat zabodel v levo stran prsi oženjenega delavca Ivana Zumra v Mencin- gerjevi gostilni, da mu je prerezal srce ter je tako Zumer na mestu izkrevavel in umrl. Obtožen je zaoč. zločinstva uboja.

Obtoženec Hočevar se je na dolgo zagovarjal. Navajal je, kako je usodno soboto od popoldne do noči kolovratil po gostilnah v družbi svoje znanke Francke in gospodinje. Hotel je od Tratinika iti še domov, ko ga je znanca pregovorila še k Men- cingerju, češ: »Pojmo tja, tam zbrana je mladost.« Opisal je, kako je sedel pri eni mizi, a pri drugu Zumer z večjo družbo. Tam so pili. Pel je tudi on, kar so mu zabranili. Ko je Zumer odšel na stra- nišče, je nagovoril njegovo ženo, ker je mislil, da je punca — natakarcia. Ko se je mož vrnil, mu je žena nekaj šepnila. Vstal je in ga klofnil. Jezen in malo vinjen je vstal in zagrabil za stol. Iz ust mu je tekla kri. »Kdaj sem ga z nožem sunil, sploh ne vem,« se je zagovarjal.

Priča stražnik Danijel K o s je Hočevarja pri- jel pri vratih, ko je hotel pobegniti. Mirno mu je povedal vse dogodek. Neinteresirani in objektivni priči trgovski zastopnik Hugo Marinkovič in France Boncelj sta opisala nekatere podrobnosti pokolja. Oba sta odločno potrdila, da je ob- toženec najprej prijel za stol. Ljudje so zbežali. Ostala sta v sobi samo Zumer in njegova žena. Boncelj je obtožencu izvil stol in ga vrget na tla. Nato se je pobral, prijel za nož in navalil na Zu- mra, ki se je pred junakom noža skril v kot. Tja je navalil obtoženec in ga dvakrat sunil v prsa. Zumrova žena Marija je zaključila svojo izpoved: »Bila sem razburjena. Stol sem držala v rokah. Ko se je mož zgrudil na tla, je obtoženec pripomnil: »Vam vsa čast, gospa! On je crknil, jaz bom pa svoje preстал.« Ostale priče so slično izpovedale. Zdravniški izvid je ugotovil, da je bila rana v sru- absolutno smrtna in da je smrt nastopila v eni ali dveh minutah. Vsaka zdravniška pomoč je bila izključena. Ko so obtožencu ljudje govorili: »Kako morete biti taka zverina?« je cinično odvrnil: »To je meni k...! Kdor me prvi udari, ga ubijem.«

Državni tožilec je predlagal najstrožjo kazen. Ex-ofto branilec je bil za milejšo kazen, poudar- jajoč: »Nesrečna sobota. Zaslužil je par dinarjev, hodil je od gostilne do gostilne. Je brez staršev.«

Posvetovanje je bilo izredno kratko. Že po par minutah je predsednik razglasil sodbo, da je Fran- ce Hočevar obsojen zaradi uboja na 5 let robije. Ko ga je predsednik vprašal, ali sprejme sodbo, je Hočevar pripomnil: »Se hočem pritožiti, ker je kazen previsoka in ker nisem kriv.« Drž. tožilec: »Ali hočete mogoče za to še zlato medaljo in zlato uro?« Naposled se je obsojenec premislil in pri- javil samo priziv zaradi previsoke kazni.

Naročajte »Slovenca«!

Iz primorske Slovenije

Duhovniške vesti. Za kaplana v Postojni je bil nastavljen novomašnik g. Viktor Berce. Laza- rist g. Mihael Klančnik na Gradu pri Mirnu je dobil italijansko državljanstvo. — Novomašnik trža- ške škofije g. Fran Šibenik je nastavljen za župnega upravitelja na Vrhu in v Račicah pri Bu- zetu. — G. Ivan Bidovec je iz Podgrada pre- stavljen v Dolino pri Trstu za župnega upravitelja. V Podgrad pride za kurata novomašnik g. Viktor Perhan. V Pomjan pride za upravitelja g. Jurij Knafelz, dosedaj upravitelj na Gradini in To- polovu.

Aretacije v Bistrici. V Bistrici so Italijani za- prili večjo skupino oseb, katere obdolžujejo subver- zivne propagande, razširjanja letakov, zažiganja kresov. Baje so našli na vratih nekega Marchettija napis »Smrt izdajalcu!« in mrtvaško glavo. Aretira- ni so bili med drugimi zobotehnik Biček, šofer Hr- vatin, gostilničar Znidaršič (Zemljak), trgovec s papirjem in zakupnik loterije Bobek (temu so brž vzeli koncesijo), dalje neki Jelerčič in Mercandel, potem več domačih fantov. Nekateri so bili izpu- ščeni, kakih 12 je ostalo zaprtih.

Smrtna kosa. V Ilirski Bistrici je 15. avgusta umrla v visoki starosti Zaneta Ličanova, mati pokojnega bogoslovnega profesorja Ličana. — V Trstu je 15. avgusta preminul v starosti 73 let Ma- tija Sepin, rodom iz Senčurja pri Kranju.

Oropana Stara gora pri Cedadu. V dneh okoli Velikega šmarna so specialisti okradli zakladnico znamenite božje poti na Stari gori pri Cedadu. Od- nesli so za kakih 70 tisoč lir vrednosti.

Velik pevski koncert v Sav. dolini

Radmirje, 8. sept.

Da ne bo kdo rekel, da Ksaverjanci spimo cele noči, smo pokazali v nedeljo dne 4. septembra na prvem velikem koncertu v naši fari. Pod vod- stvom našega poštvovalnega in vztrajnega visoko- šolca g. Jos. Časla in njegovega brata Ivana smo odpeli kar 21 pesmi iz sporeda: mešani, moški in ženski zbor.

V prostranem kozolcu gospe Jožefe Stiglicheve, ki so ga fantje v dveh dneh preuredili v veliko dvorano, je nastopil naš pevski zbor v Gornje- savinjski dolini. Dasi po času najmlajši, je pa po številu največji: 50 fantov in deklet je že pre- cejnja številka za farno na deželi.

Gosp. predsednik prosvetnega društva je po- zdrazil v svojem govoru vse dobrodošle prijatelje petja, zlasti preč. duhovščino, ki se je udeležila v lepem številu. Posebno pa g. prof. Bajuka in nje- govo gospo soprogo, ki se nista ustrašila dolge

poti in prišla nalašč zato iz bele Ljubljane med nas v hribe.

Petje, kakor trdi kritika, je bilo čisto dobro. Mora se upoštevati, da smo se učili samo dva meseca, in to kmečki fantje in dekleta, ki smo bili utrjeni od dnevnega dela in vročine, zvečer pa na vaje, da že skoraj ni bilo nič noči. Pozabili smo na vse dnevno trpljenje in se z veseljem vadili in učili naše prekrasne slovenske pesmi.

Pri koncertu je skraja šlo bolj plaho, a potem smo že dobili korajžo po burnih aplavzih. Na- vdušil nas je med odmorom g. prof. Bajuk, ki je v lepem govoru opisal naše prelepo slovensko petje in pesem ter njen pomen za slovenski narod.

Nad vse vseh pa je bila po večini vsem obi- skovalcem »Flosarska«. Zakaj pa ne? V naši do- lini so sami flosarji, pa nekateri še vedeli niso, da imamo tudi flosarji svojo himno. Po burnem aplavzu so jo fantje morali še enkrat ponoviti.

Zaradi atentata na dolsko šolo oproščen

Izpred ljubljanskega kazenskega senata

Ljubljana, 9. septembra.

Mali kazenski senat pod predsedstvom s. o. s. g. Ivana Kralja in prisotnih sosednikov dr. Leona Struklja in g. Branka Goslarja je danes najprej ob 8.30 obravnaval znani atentat na stanovanje šol- skega upravitelja Nikolaja Einspielerja v Dolu pri Zalogu. Tega atentata je bil osumljen in obtožen 25 letni samski zidarSKI delavec Ivan Ogrin iz Za- boršta pri Dolu.

Kaj pravi obtožnica

Javna obtožba, ki jo je zastopal sam šef držav- nega tožilstva dr. Ivan Ogoreutz, očita Ivanu Ogrinu, da je 27. junija letos ponoči v Dolu položil med okna spalne sobe šolskega upravitelja Nikolaja Einspielerja del cevi kolesarske balance, v katero je nabasal smodnik, pesek in papir, nato zunanje odprto okno zaprl in z vžgalno vrvice zažgal smod- nik, ki je eksplodiral. Vseled eksplozije so popokale šipe na oknih, zunanji okenski okvir je vrglo na neko njivo, notranji okvir in drobce šip pa na po- stelje, kjer so spali upravitelj, njegova žena ter otroka Nevenka in Milorad, da je torej z razpočno snovjo povzročil nevarnost za življenje več ljudi ter s tem kazniv zločinstvo zoper občno varnost ljudi in imovine po § 191-II k. z.

V razlogih obtožnice pobija alibi-zagovor ob- toženec, češ, da ni šel iz Urbanijeve gostilne v Ihanu ob 1.30, marveč že 26. junija ob 23.30, a napad je bil izvršen 27. junija ob 2.15. Obtoženec je imel po obtožnici dovolj časa, da je pripravil atentat. Pri obdolžencu so orožniki našli v žepu tudi smodnik, na njegovem domu pa del vžgalne vrvice in še papir, ki je bil nabasan v cev, se popol- noma ujema s papirjem, ki so ga orožniki našli na obtoženčevem domu. Papir je hkrati tudi iste ka- kovosti. Obtožnica zaključuje, da je proti Ogrinu podan hujen sum, da je on pravi storilec.

Obtožnica je zagovarjal dr. Miha Krek.

Obtoženec zagovarja

Obtoženi Ivan Ogrin je krepak in mišičast mla- denič, dostojno oblečen. Na vsako vprašanje je od- govarjal prostodušno in jasno. Senatni predsednik ga je najprej vprašal: »Ivan Ogrin! Ali ste krivi ali ne?«

»Nisem! Ne!« je odvrnil.

»Povejte, kako je bilo!« je predsednik nada- ljeval.

Obtoženec je nato gladko navajal, kako je šel z bratom in Vinkom Gradom v Ihan. Peljali so se na kolesih. Brat in Grad sta zapustila Urbanijevo gostilno že ob 22.30, sam pa je ostal pozno do 1.30. Nato je krenil vasovát k nekemu dekletu. Dekle je poklical. Ker se ni oglasila, zato je odšel naravnost domov v Zaboršt. Predsednik: »Dekle ni nič sli- šala?« Obtoženec: »Je tako okno, da je težko sli- šala. Dvakrat sem potrkal.«

Predsednik: »Povejte, odkod ste dobili smod- nik in papir?«

Obtoženec: »Kupil sem ga 14 dni poprej v Ljubljani pri Sevičku. Kupil sem take patrone za streljanje valuharjev pod sadnim drevjem, Gradu sem razstrelil en stor. Smodnik, ki je bil v papir zaviti, se mi je stresel v žepu.«

Predsednik: »Pri vas so našli prav tak papir, kakor je bil v cevi.«

Obtoženec: »Orožnik je našel en kos papirja pri sestri in ga kar stisnil. Papir pa ni enak.«

Predsednik: »Imate stare biciklje?«

Obtoženec: »Imam.«

Izpovedi prič

Priča Maksimilijana Einspieler, upraviteljeva soproga je pripovedovala, kako so okoli 2 čuli prvič manjši pok, nato pa prav močan. Posvetila se je medla svetloba, nato pa je vse utihnilo. Mož je vstal, vzel revolver in parkirast ustrelil skozi okno. Bilo je sploh vse razbito. Drobci šipe so le- teli 30 m daleč na cesto. Notranje okno je padlo v sobo, tudi drobci stekla. Zastori so bili vsi raztr- gani. Našli so več papirnih koscev. »Mi nismo no- benega sumili. Obtoženec se je sam enkrat izrazil, da nima nobene stvari proti mojemu možu.«

Predsednik obtožencu: »Povejte, kdo je na- vrnil?«

Sedaj je skrajni čas,
da vzamete Aspirin-tablete.

Proti prehladu, revmatizmu in
bolečinam

Aspirin tablete

pristno samo v originalnih oмотih.

•Odobreno od Ministrstva Socialne poli-
tike i narodnog zdravlja S. Br. 8104 od
16. 5. 1932.

poti in prišla nalašč zato iz bele Ljubljane med nas v hribe.

Petje, kakor trdi kritika, je bilo čisto dobro. Mora se upoštevati, da smo se učili samo dva meseca, in to kmečki fantje in dekleta, ki smo bili utrjeni od dnevnega dela in vročine, zvečer pa na vaje, da že skoraj ni bilo nič noči. Pozabili smo na vse dnevno trpljenje in se z veseljem vadili in učili naše prekrasne slovenske pesmi.

Pri koncertu je skraja šlo bolj plaho, a potem smo že dobili korajžo po burnih aplavzih. Na- vdušil nas je med odmorom g. prof. Bajuk, ki je v lepem govoru opisal naše prelepo slovensko petje in pesem ter njen pomen za slovenski narod.

Nad vse vseh pa je bila po večini vsem obi- skovalcem »Flosarska«. Zakaj pa ne? V naši do- lini so sami flosarji, pa nekateri še vedeli niso, da imamo tudi flosarji svojo himno. Po burnem aplavzu so jo fantje morali še enkrat ponoviti.

Obtoženec: »Ne vem. Kdor je, ne bo šel praviti okoli.«

Predsednik je nato prebral zapisnik o zasliša- nju upravitelja Nikolaja Einspielerja v preiskavi. Tu pravi, da je čul 27. junija ob 2.15 dve detonaciji. Okna so bila razbita. Šli so vsi v kuhinjo. Okoli 3 je privozil mimo voznik France Šimene iz Doba in sta ugotovila dejanski stan. K sreči se ni pripetila hujša nesreča. Poleg okna je stala omara, tako da ni bila večja nevarnost za otroka, ki sta spala po- leg omare v stran.

Priča Frančiška Grčar je izjavila, da ni sicer slišala, da bi kdo trkal na okno. Obtoženec je več- krat poprej trkal, a ga je odslovila.

Priča Frančiška Urbanija, gostilničarka v Iha- nu: »Ogrin je prišel v nedeljo zvečer v mojo go- stilno z bratom in Vinkom Gradom. Cene in brat sta odšla s kolesi okrog enajstih. Ta pa je ostal do zadnjega in sem fante morala ob 1.30 izganjati iz gostilne. Fantje so potem še kakke četrt ure na vasi peli. Do Dola je po mojem dobre pol ure.«

Priča Vinko Grad: »V nedeljo 26. junija smo šli skupaj v Ihan. Jazem ni imel s seboj nič zavi- tega na kolesu. Tudi psa nisva imela s seboj. (Ovadba pravi namreč, da je napadalec imel s se- boj psa, ker so se drugi dan poznali še pasji sle- dovi.)

Priča Karol Ogrin, obtoženecov brat: »Peljali smo se v Ihan. S seboj nisva vzela nič. Tudi pes ni šel z nama. Brat ni imel nobene stare balance s seboj. Jaz in Cene sva odšla iz gostilne ob 10.30 ponoči. Brat je tam ostal.«

Predsednik: »Ali je vam znano, da bi bil brat streljal šore?«

Priča: »Da. Lahko prisrežem. Kje je za to do- bil smodnik, ga nisem vprašal. Ne vem, odkod bi bil smodnik, ki so ga našli v žepu.«

Marija Košak, sestra obtoženčeva: »Ponoči sem se zbudila zaradi ropota, ko je brat prišel domov. Vžgalno vrvice sem videla že okoli božiča. Papir je ležal v omari.«

Predsednik je nato predložil corpora delicti. Med državnim tožilem in predsednikom se je raz- vila kratka diskusija o sličnosti obeh papirjev. — Predsednik je nato čital razne akte in ovadne od- nosno poročila. Prebral je tudi spis, da sta bila za- radi tega atentata najprej aretirana tudi Jakob Me- jač in Vinko Jagodic iz Dola.

Bila pa sta pozneje izpuščena iz preiskovalnega zapora, ker sta dokazala svoj alibi.

Po končnem dokaznem postopanju sta sledila govora državnega tožila in branilca. Državni tožilec je vztrajal pri obtožbi, povdarjajoč, da je bil brez dvoma napad izvršen iz političnih momentov. Vse okoliščine kažejo, da je bil obtoženec storilec.

Branilec dr. Krek je analiziral, potek in re- zultat današnje razprave. Indicijski dokazi so ostali popolnoma nesklajeni. Igrati bi moral pri tem političen moment. Tega momenta pa pri da- našnjem obtožencu ni mogoče najti, ker se obto- ženčeva družina ne udeležuje pri nobenih organi- zacijah. Obtoženec vztrajno zanika svojo udeležbo, vztrajal je pri zanikanju tudi takrat, ko je po njem pel pasji bič. Predlagal je tudi, da se zaslišajo še tri važne priče o obtoženčevi nedolžnosti.

Oprostilna sodba

Po daljšem posvetovanju je predsednik raz- glasil, da se obtoženec popolnoma oprošča vseh krivde, da bi bil izvršil omenjeni atentat. V razlo- gih je predsednik navajal, da ni bilo podanih za- dostojnih dokazov za krivdo in se je obtoženec alibi- dokaz v bistru posrečil.

Ivan Ogrin je sprejel sodbo z zadovoljstvom na znanje. Razprava je bila končana ob 9.30.

MOTOH-KAVA dnevno sveže pražena!
MOCCA-KAVINE-KOCKE à Din 1.— za turiste.
LJUBLJANA, Vodnikov trg 5 — telefon 25-77

Ljubljana

Blagoslov temeljnih kamnov Vajenškega doma

bo v nedeljo 11. septembra ob pol 12. — Govoril in blagoslavljal bo prevzvišeni knezoškof dr. Gregorij Rožman. — Vabljeni vsi, zlasti rokodelci!

25letnica SLD

Pred dvajsetimi leti so imeli slovenski lovci važen sestanek. Kakor povsod drugod, se je tudi v lovsstvu opazilo, da Slovenci v slari Avstriji niso bili enakovredni drugim narodnostim. Dogodilo se je celo, da Slovence niso sprejeli v Kranjsko-lovske društvo in da niso bili povabljeni na love, kamor so imeli dostop vsi drugi. Vse to je bilo povod, da so prišli slovenski lovci skrbeti za svoj klub, ki je bil ustanovljen na omenjenem sestanku. Klubu slovenskih lovcov je predsedoval sedanji senator g. Ivan Hribar. Dve leti za tem je postal iz kluba društvo, kateremu od ustanovitve dalje predseduje dr. Ivan Lovrenčič, ki je kot spreten organizator zbral v klubu v teku let skoraj vse naše lovice, ne glede na narodnost, pod okrilje SLD.

Vpravi se dni je praznovalo SLD petindvajsetletnico. Prvo je bilo, da so odšli v sredo, dne 6. septembra vsi predsedniki podružnic in funkcionarji v SLD, pod vodstvom predsednika centralnega odbora in skupnega društvenega predsednika dr. Ivana Lovrenčiča na Bled in se poklonili, ker je bil naš najvišji lovec Nj. Vel. kralj odsoten, kraljici in prestolonasledniku. Kraljici so izročili krasen spominski album, ki ga je mojstrsko izdelala Jugoslovanska tiskarna, prestolonasledniku pa znak SLD.

Ob 18 je bila v veliki dvorani ljubljanskega magistrata tretja lovska skupščina, ki so se je poleg lovcov iz vseh delov Slovenije udeležili tudi visoki častni gostje. Pri tej priložnosti je bil izvoljen predsednik društva zaradi velikih zaslug, ki si jih je pridobil tekom let, za dosmrtnega častnega predsednika SLD. Govorniki so omenjali, da lovsstvo pri nas ni samo za nekatere posameznike, temveč za vse, ne glede na stan, h kateremu pripadajo, in da vprav lovsstvo kakor po vseh drugih državah tudi pri nas igra važno gospodarsko vlogo.

Zvečer je bil v dvorani restavracije Zvezda komerz, kjer je bilo na čast petindvajsetletnici SLD izrečenih več slavnostnih napitnic.

Novi 'Adresar' Ljubljane'

izide. — Cena 160 Din. — Naroča se v tiskarni 'Grafika', Ljubljana, Resljeva c. 4.

Še nekaj števil iz ljubljanskih šol

K našim številkam o ljubljanskih šolah, ki smo jih že objavili, dodajamo še naslednje podatke: V zasebno učilnico gimnazij, ki jo naši starši zelo cenijo, se je vpisalo v 4. razrede 221 učenec in sicer v I. razred 95, v II. razred 56, v III. razred 43 in v IV. razred 27. V uršulinsko meštansko šolo pa se je vpisalo 175 učenec in sicer v I. razred 59, v II. razred 50, v III. razred 34 in v IV. razred 32 učenec. Velik naval je tudi v meštansko šolo v Lichtenhurnovem zavodu. Vpisalo se je v to meštansko šolo 308 učenec in sicer v I. razred 53, v I. b. razred 53, v II. a. razred 52, v II. b. razred 48, v III. a. razred 30, v III. b. razred 30 in v IV. razred 42 učenec.

Kaj bo danes?

Govorili: 'Sen kresne noči'. Ob pol 20. Velesejmske razstave. Razstava preprog na Novem trgu. Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustari, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Celovška c. 34.

Razpis gledališkega abonmaja. Repertoar, ki je določen za nastopajočo gledališko sezono 1932/33 je skrbno sestavljen in izredno lep in bogat. Drama otvori sezono dne 17. septembra z izvršno Kretlovo dramo Celjski grofje. V ostalem bo izvajala naslednja dela: Bartol: Lopaz, Vomberger:

Kulturni obzornik

H knjižni razstavi na Velesejmu

O razstavi slovenske knjige na velesejmu hočem govoriti; prva razstava slovenske knjige je to in kljub mnogim nedostatom zasluži našo pozornost, zakaj njen pomen je za naše prilike vendarle tako velik, da moramo pri tej priložnosti premisliti to in ono. Najprej se moramo zavedati enega dejstva: da smo Slovenci, če računamo po odstotkih, največji producenti in konzumenti knjig na svetu. Dosej je veljala Norveška za prvo deželo na svetu, kar tiče produkcije in konzuma knjig, toda primerjava statistik iz preteklega leta z našo — kajpada se prilično neločno in le približno statistiko — nam dokazuje, da je naša domača produkcija knjig in pa višina naših naklad ter njih razporeda po odstotkih z ozirom na število Slovencev prekosila Norveško.

Ako imamo to dejstvo pred očmi, se zares ne smemo pritoževati radi nezanimanja našega ljudstva za knjigo, kakor smo bili še do nedavna vajeni slišati povsod, kjer smo le hoteli. Težave izdajanja slovenskih knjig, ki morajo prav za prav biti razmeroma dražje kot kjerkoli drugod na svetu, ako pomislimo, da smo po številu duš najmanjši kulturni narod, so precej evidentne. Kljub temu se ponajam pred svetom ne le z razmeroma največjo produkcijo in konzumom, marveč tudi z razmeroma najnižjimi cenami za knjige, kar je moč govoriti le radi tega, ker se večji del knjižne produkcije oslanja na podjetja, ki ne iščejo trgoveške dobičke, marveč ravnotežja. Veliki stroški, ki jih imajo pri drugih narodih založniki z reklamo, so pri nas razmeroma nizki, prav tako je zlasti z uvedbo knjižnih zbirk pri štirih založbah, pa tudi z že starejšo formo članstva raznih družb in matic izključeno v veliki meri posredovanje knjigotrošcev pri razpečevanju, kar omogoča prihranek 25 do 30% na prodajni ceni pri ogromni večini izvodov vsake naklade. S trgovske in propagandne stališča ugotavljamo torej najprej, da so slovenske založbe iskale in našle pot, da bi ceno

Ne potrebujem reklame, delo govoril PRALNICA, LIKALNICA IN CISTILNICA OBLEK Ljubljana, Mesni trg št. 8 (HAMAN)

Voda in Cankar: Hlapci. Izmed jugoslovanskih dramskih avtorjev so na repertoarju: Krleža: Galicija, Milošević: Avtomat, Nušić: Mister Donar. Slovenska dela zastopajo: Dyck: Don Kichot, Langer: Spreobrnitev Ferdise Pyštore, Dostojevski: Zločin in kazen, Gogolj: Revizor, Gorki: Na dnu, Merežkovski: Aleksej, Tolstoj: Car Fjodor, O'Neill: Strast pod brestom, Schaw: Sveta Ivana, Ibsen: Gospa Inger, Schiller: Walestein, Shakespeare: Hamlet in Zuckmeyer: Veseli vinograd. — Opera ima v svojem repertoarju: Baranovič: Strizeno-košeno, Gotovac: Morana, Hatze: Adel in Mara iz jugoslovanskega repertoarja. Slovenska dela zastopajo: Janeček: Jenufa, Krleža: Sirah v gradu, Mahowsky: Hlapec Jernej, Čajkovski: Pikova dama, Prokofjev: Zalužben v tri oranje. Iz ostalih literatur so vzeta v repertoar naslednja dela: Auber: Fra Diavolo, Saint-Saens: Samson in Dalila, Brecht Weil: Beraška opera in Wagner: Parsifal. Opereta vpripori dve izvorni deli in sicer: Gregorčev Eriko in Šantlov Blejski zvon. Iz tuje literature pa je prvič na našem repertoarju Benatzkega opereta: Pri belem konjčku. — V ostalem bodo izvajana najboljša dela poslednjih sezon. Pogoji za abonma so lanksi in izredno ugodni. Abonma se plačuje v osmih obrokih. Letos imamo stalni sredin abonma, ki bo imel predstave samo ob sredah in abonmaju z označbo A, B, C in D na dosedanj način. Pri-glas se sprejemajo dnevno od 10—12 in od 15—17. Kar ni že zasedeno, je od danes naprej vse na razpolago po naslovom abonmentov.

Zdravnica

dr. E. JENKO-GROYER-jeva

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13/II

ne ordinira do 26. tega meseca

Harmonikarji tekmovalci, ki so bili že pri prejšnjih tekmah nagrajeni v posebnih skupinah za I., II. in III. nagrado, lahko nastopijo tudi v nedeljo na velesejmski prireditvi v izbirni skupini, v kateri se bo določil prvak.

Ceskoslovaški konzulat naproša vse fotoamatere, ki so fotografirali češke narodne noše, da mu odstopijo slike.

Zabredla deklica. V četrtek zvečer so na ljubljanskem kolodvoru prijeli malo deklico, ki je taval po peronu. Izročili so jo kolodvorskemu misijonu, kjer je dekletce tudi prenočilo. Zjutraj pa so jo oddali na mestni socialni urad. Dekletce je povedalo samo to, da ji je 7 let, da je doma s Hrvaškega in da ji je ime Katica Šipušić ter da ima še 4 sestre. Otroci pa ni vedel, ali ni hotel povedati, odkod je doma. Ko so jo vprašali ali je iz Zagreba, je pritrdila. Prav tako je potrdila, da je iz Kranja in drugih krajev. Sele, ko so jo vprašali, kje se je letos kopala, je povedala, da v Nevljici. Na socialnem uradu so takoj vedeli, kam naj se obrnejo. Telefonirali so orožniku v Kamnik, ali poznajo tako in tako deklico. Orožnik iz Kamnika pa so hitro odgovorili, da prav to deklico iščejo že tri dni. Otroka je namreč adoptiral neki posestnik v Nevljah. Pred tremi dnevi pa je Katica pobegnula. Povedala je, da se je zatekla videti mater, ki da pride v Ljubljano. Otroka so oddali v Dečji dom, dokler ne pride ponj adoptivni oče.

Prijet napadalec. Ženske, ki so se ob nedeljah sprehajale po ljubljanskem polju, so se večkrat pritoževale, da jih nadleguje neznan mladenič, ki jih surovo napada. Policiji so bili do sedaj prijavljeni trije taki slučajni in vse tri ženske so napadalca enako opisale. Na praznik se je tak slučaj zopet ponovil. Neka mati je šla z dvema otrokoma na sprehod mimo Kleč. Naenkrat se je pojavil ta možki in jo hotel napasti. Ženska je prišla kričati in napadalec je pobegnil. Ljudje so tekli za njim ter ga pri Sv. Križu ujeli in ga izročili policiji. Mladenič je 30 letni hlapec Jožef K., doma iz St. Vid. Priznal je vse štiri slučaje in se izgovarja na prav čuden, skoraj psihopatski način. Izročen bo sodišču.

Dve stavbni nesreči. Včeraj sta se v Ljubljani pripetili na novih stavbah dve resni nesreči. Zjutraj okoli 8 je padel z zidarskega odra pri novi stavbi na Glinah na Tržaki cesti 27 letni tesar Alojzij Ahlin, uslužben pri Martincu na Prulah in

Zadnja poročila:

Ocenitev ljubljanskih izložb

Ljubljana, 9. septembra.

Izložbe ljubljanskih trgovcev so začele postajati vedno lepše. Posebno zadnje čase se vidi kaj jasnega napredka, ki kaže, da gredo tudi ljubljanski trgovci z duhom časa in se zavedajo velikega pomena lepših izložb za prodajo svojih proizvodov. Lepe izložbe privlačijo naše pogled kupca in mu pokažejo, kaj vse ima trgovina na prodaj in tako privabi trgovce v svojo izložbo kupca ter si poveča promet. Pa tudi z estetičnega oziroma je prav, da se ljubljanski trgovci vedno bolj zanimajo za izložbeno okna in njih okusno ureditev. Preurejajo se tudi lokali in v novih stavbah se vedno misli tudi na okusno arhitektonsko ureditev izložbenih oken. V splošnem moramo poudariti, da je tekma izložbenih oken pokazala lep napredek, katerega je pozdravili in je čestitali ljubljanskim trgovcem ter njih nametnostnemu k uspehi tekni.

Komisija, sestojela iz gg. slikarjev Vavpotiča in Santla, ing. Melveda, trgovcev Keteja in Sosa, zastopnika pomožniškega zbora Melicerja in urednikov Potočnika in Gabra, je danes pregledala izložbeno okna ter se zvečer zbrala k ocenitvi pod predsedstvom g. Sosa. Ocena je bila dana s številom točk.

Skupno se je tekmovalca udeležilo 40 ljubljanskih trgovcev, deloma z več izložbami, kakršne imajo pač lokalci. Vse izložbe so bile razdeljene po strokah. Najštevilnejše je bila zastopana naravno kolonialna stroka z 9 tekmovalci, nadalje manufakturna s 7, modna s 6, damska moda s 4, železnina s 3, cvetlice s 3, konfekcija s 2, drogerije z 2, galanterija z 2 trgovskimi, po ena trgovka pa je tekmovala v skupinah: ročna dela, zlato, papir, kr-

narstvo, barve, slaščičarna, semena in steklo.

V prvi skupini manufakturna je bilo sklenjeno priznati prvo nagrado tv. Fr. Ks. Souvan, 2. Oblačilnici, 3. I. C. Mayerju, priznanje pa je bilo izrečeno trgovcem Feliks Urbanc in A. E. Skaberne. V kolonialni stroki je bila prva nagrada dodeljena tv. Verbič, 2. Kh. Fr. in 3. Legat A., priznanja pa E. Jeras, R. Koretič in V. Janež. Damska moda: 1. nagrada Soss K. Simeček, 2. P. Magdič, 3. Zargi; priznanje I. Samec. Modna moda: 1. nagrada I. Kette, 2. nagr. K. Soss, 3. P. Magdič; priznanje Mela; železnina: 2. nagrada B. Zilič, 3. nagrada Schneider & Verovšek, priznanje Jeklo; konfekcija: 2. nagrada Noblesse, 3. nagr. Drago Schwab; cvetličarne: 2. nagr. Herzmansky, 3. nagr. Korsika, prizn. V. Bajt; galanterija: 1. nagrada I. Samec, 2. nagrada A. Krisper; drogerije: 2. nagrada Adria, 3. nagrada A. Kane; nadalje so bile priznane še naslednje prve nagrade: Peko, M. Tičar, J. Klein, drugo nagrado so pa dobili: J. Fuchs, E. Eber, T. Novotni in Sever & Komp, priznanje pa je dobila tv. T. Jager.

Pohvaliti pa moramo tudi ostale izložbe, ki sicer niso bile nagrajene, pa so se prav lepo postavile. Skupno je pri prireditvi sodelovalo nad 40 trgovcev in sicer tele: Sinkovec-Soss, Souvan, Samec, Skaberne, Krisper, Noblesse, Mayer, Verbič, Peko, Magdič, Koretič, Korsika, Janež, Schneider & Verovšek, Zilič, Mela, Vrtičič, Gorec, J. Jurčič, Novotni, Sever & Komp, Elektroindustrija, Lustra, Jager, Schwab, Stacul, Tičar, Adria, Fuchs, Melni, Ivančič, Klein, Urbanc, Zargi, Kham, Oblačilnica, Legat, Jeras, Novak, Eber, Bajt, Herzmansky, Jeklo.

faz francosko-nemških razgovorov, ki se bodo še dalje točno proučevali.

Iz komunikacije je točno razvidno distanciranje Anglije s tem, da se MacDonald na noben način ne veže.

Kaj bo z razorožitveno konferenco

Zeneva, 9. sept. tg. Henderson je danes sklical predsedstvo razorožitvene konference na dan 21. septembra. Zelo radovedni so v Zenevi, ali bo nemška vlada poslala svoje delegate k sejam predsedstva, ter se smatra za gotovo, ker ima predsedstvo pred vsem nalogo, izdati formalne sklope o zunanjih obliki drugega zasedanja razorožitvene konference, ki bo meseca januarja. Domneva se, da bo zasedanje predsedstva trajalo en teden, morda pa tudi mnogo dejj.

Maribor

Povečanje obrata. Tovarnar Stanko Bren v Studenih pri Mariboru bo povečal svoj obrat; prijavil bo sušilnico ter zgradil tovarniški dimnik.

Sleparija drzne pustolovke. Kristina Mrkov je kljub svojim tridesetletnim letom še brhka in željna pustolovščin. Doma je v Welsu v Avstriji, toda radi številnih predkazni — 12 krat je bila radi sleparij v zaporu, je prišla v Maribor, kjer se je nastanila pri sestri. Takoj je pričela izvajati v Avstriji preizkušene slepake metode. Naslednje so ji v Mariboru mnoge osebe, od katerih je izvalila na posodo ali pa pod drugimi prevezami večje vsote denarja. Najzdrnejšo potegavščino si je pač dovolila takrat, ko je izvalila po telefonu

doma z Lavrice. Tramovje ga je močno stisnilo v prsni koš. — Z nove stavbe v Bogiščevci ulici je padel ob 2 popoldne 19 letni delavec Ferdinand Čuden, doma iz Vnanjih Goric. Dobil je tako hude notranje poškodbe, da je obelzhal nezavesten. Oba ranjena je prepeljal v bolnišnico reševalni avto. Stanje obeh je resno.

Pumparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Bluze, damsko perilo, torbice, rokavice in nogavice, ima v krasni izbiri trgovka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

KAVA dnevno sveža pri LEGAT, Miklošičeva c. 13. Špecerije, delikatese, zajutrkovi

jejo vsakega mimo idočega: ali nam ostaneš zvest? Ali smemo računati nate? Pogled, pripravljamo za prihodnje leto to in ono, spomni se, kaj smo dozdaj naredili in izdali — ali se smemo zanašati, da nam pomoreš tudi prihodnje leto?

Spricho težkih časov, v katerih živimo, so taka vprašanja slovenskih založnikov upravičena. Oni vedo, da je naše ljudstvo v ljubilo knjigo, da uame ceniti njeno vrednost in važnost za svoj napredek, da visi na knjigi kakor na dragoceni dobrini. Kljub temu — založniki vedo, da je treba danes za knjigo že težko žrtvovati. In — dobro vedo, da prava ljubezen vse zmore — apelirajo iz svojih knjig v paviljonu »J« na mimo idoče, naj se spomnijo svoje ljubezni do knjige, naj se zavedajo tudi svojih težkih dolžnosti, ki jim jih nalaga ta ljubezen in naj ji ohranijo zvestobo.

Ali bi ne bilo sramotno, pred vsem svetom sramotno, pravim, da smo Slovenci dosegli v izdaji in konzumiranju knjig prvo mesto, a da ga — ako noči zgubimo, še preden smo želi pred tem svetom zasluženo priznanje, in to radi tega, ker nismo znali žrtvovati za kulturo naše knjige v reči težkih, a vendar ne obupnih časih? Založniki so storiли vse, da omogočijo občinstvu nabavo knjig, odprli so dveri, da je prišla k nam res samo izbrana inozemska knjiga, smetana svetovnega slojstva; pospešili so produkcijo v našem domačem slojstvu; slovenske izdaje se po svoji zunanosti, po kvaliteti papirja in vezav, mirno postavijo ob stran najodličnejšim izdajam velikih in bogatih narodov. Resnost in velika pozornost založnikov, da bi postregli Slovencev samo z izbranim in odličnim kulturnim blagom je izven vsake diskusije. Zdej je samo na občinstvu, da pove, ali je tudi v brdkih razmerah voljno podpirati ta nezasišani kulturni napor našega naroda v knjižnem pogledu, ali pa hoče uporabiti te neveljavne dobrine. Kot majhen narod se moremo pred svetom postaviti samo z našo izobrazbo, z našo kulturo. Na vsakem drugem polju nas morejo prekositi, povsod drugod so naši napori več ali manj pasivni. Edino le kar tiče naše kulturne stopnje moremo prednjačiti, moremo doseči solnčni prostor v zboru narodov sveta. To so misli, ki bi naj jih imel sleherni obiskovalec knjižne razstave na velesejmu.

od nekega uglednega mariborskega industrijca pod imenom neke druge gospe lepo število jurjev. Vsega skupaj je bilo prijavljenih samo 10. Maribora sodišču 7 njenih sleparij, bilo pa jih je baše še mnogo več, samo da so se oškodovanci zvali prijaviti svojo smolo. Iz Maribora je odpotovala Kristina v Zagreb, kjer je začela na isti zgoln slepariji. Oškodovani je zlasti avstrijsko poliporno društvo. Nazadnje se je ujela, ko je skušala od neke gospe po telefonskem razgovoru izposoditi si večji znesek, izdajajoč se za njeno prijateljico. Padla je v past, katero ji je nastavila policija. Včeraj so sodili Kristino na mariborskem okrožnem sodišču. Prisodili so ji 5 mesecev in 20 dni strogega zaporu, iz katerega pa pride kmalu na svobodo, ker se ji šteje preiskovalni zapor. Nato bo za trajno izgnana iz naše države.

Bohen poje... Razpisane so zopet nove nepremičninske dražbe pred mariborskim okrajnim sodiščem. Dne 28. septembra se vrši ob pol 10 v sobi št. 27. zem. knjiga Zrkovci, vl. št. 328. Cenilna vrednost 43.330 Din, najmanjši ponudek 28.887 Din. — Dne 3. oktobra se vrši istotam dražba zem. knjiga Sv. Lovrene vl. št. 24 in 81 ter zem. knjiga Rdeči breg vl. št. 41. Cenilna vrednost prvega zemljišča 301.196.05 Din (najmanjši ponudek 190.758.25 Din), drugega pa 190.785.25 dinarja (najmanjši ponudek 127.172.16 Din).

V Koških ima tamošnje kat. izobraževalno društvo jutri popoldne ob štirih svoj redni sestanek s poučnim predavanjem.

Dr. M. Orłowicz: Les attractions touristiques en Pologne. Poljski institut za mednarodno sodelovanje je izdal v Varšavi turistično propagandno brošuro o Poljski, ki tujcu na 42 straneh poda neverjetno jasno sliko o sodobni Poljski. — Knjiga ima to prednost, da je izredno praktična, da povsod postreže s praktičnimi, neobhodno potrebnimi podatki in da obravnava sodobno Poljsko brez nepotrebne zgodovinske navlake. — Tekst ponazarja več uspešnih slik. Po svoji praktičnosti more brošura služiti kot vzor tovrstnih propagandnih spisov.

Na mariborskem knjižnem trgu je izšel te dni dvajseti zvezek Prosvetne knjižnice, ki jo izdaja mariborska Prosvetna zveza in ki prinaša kakor znano v posameznih zvezkih razmotrivanja o najbolj perečih sodobnih vprašanjih v poljudni obliki, tako da je zbirka dostopna najširšim ljudskim slojem, zlasti pa je dobrodošla prosvetnim delavcem, ki potrebujejo vedno svežega in privlačnega gradiva za ljudska predavanja v naših prosvetnih društvih. Ta namen bo dosegel še prav posebno ravno kar izšli zvezek omenjene knjižnice, ki ima naslov »Slomšek in mladina« in ki ga je spisal vrli in odlični mariborski javni delavec dr. Jože Praznik ob 70 letnici Slomškove smrti. V zlitim in ubranem slogu podaja mladini osnovni življenjski nazor velikega vladike in služabnika božjega, ki ga je s svojim vzornim in svetim življenjem tudi uveljavljal ter uresničeval, ter vodi mladino po Slomškovih stopnjah, ko zajema ves ta nazor v deseterih poglavjih: Slomšek in vera, Slomšek in prosveta, Kmečko občestvo, Slomšek in veselje, Slomšek in pesem, Slomšek in domača gruda, Slomšek in slovenski jezik, Slomšek in delo, Slomšek in Slovostvo ter končno Slomšek in družabna pravica. — Knjižica bo vsakemu dobrodošla in bo zlasti sedaj, ko stojimo pred 70 letnico Slomškove smrti, aktualna in potrebna. Kakor znano, obhajamo v nedeljo, dne 25. t. m. Slomškovo nedeljo. Gradivo, zbrano v tem zvezku, bodo lahko a pridom uporabili govorniki v prosvetnih društvih. Pa tudi slovenskega izobraženca naj ne bo, ki bi si ne omislil te knjižice. Za redne naročnike stane samo 1 dinar zvezek; za izredne naročnike pa 2 dinarja in razen tega poštnina. Omenjeni zvezek je kakor vse ostale že izšlo tiskala Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Dnevna kronika

Otrok utonil v čeburu mošta

Slov. Bistrica, 9. septembra. Tragična nesreča se je pripetila v Novi vasi pri Slovenski Bistrici, ki je zahtevala življenje komaj 2 letnega otroka ter povzročila v kraju splošno sočutje z žrtvijo in žalostnimi starši.

Pri posestniku Janžurju v Spodnji novi vasi so delali sadjevec, katerega so preločili od preše v čebur. Med tem, ko sta posestnik Janžur in njegova žena nabirala v sadonosniku sadje, se je približal čeburu mali 2 letni sinček Tonček, katerega je privabila sladka tekočina, da si je pristavil stol ter srebalo mošt iz čebura. Nenadoma pa se je stol zamajal in trenotek nato je omahnil mladi Tonček v mošt ter se potopil, še predno je utegnil zakričati na pomoč.

Ko sta prišla oče in mati nazaj, ni bilo Tončka nikjer. Kljub vsestranskemu iskanju niso našli otroka, ker ni nihče pomislil, da je utonil v moštu. Šele, ko so izpraznili čebur, se je pokazal Tonček, ki je bil seveda že mrtev ter ga ni bilo več mogoče spraviti k življenju.

Koledar

Sobota, 10. septembra: Nikolaj Tol. spoznavalec; Pulherija, cesarica.

Novi grobovi

† Nikolaj Dolenc. V Leonišču je umrl gosp. Nikolaj Dolenc, hišni posestnik in poslovođa »Mizarske zadruge« v Trnovem. Pokopan bo v nedeljo ob 4 popoldne iz Stare poti 2. Naj počiva v miru! Zaljubljen svojem naše sožalje!

† Matija Kralj. V Ljubljani je umrl g. Matija Kralj, upokojeni uradnik drž. železnice. Pokopali ga bodo v soboto ob 5 popoldne s Koseskega ulice 20 k Sv. Križu. Naj mu sveti večna luč! Njegovim svojem iskreno sožalje!

Moj sosed davi je velel:
„V Ljubljano kaj nerad sem šel,
še danes pa bi vrnil se:
je „Daj-Dam“ spreobrnil me!“

Osebnosti

— Osebnosti s policije. Iz Maribora je bil v Ljubljano premeščen policijski sovnik Alojzij Gerzinič, ki je nastopil 6. t. m. službo pri upravi policije v Ljubljani. Upravniki policije mu je dodelili vodstvo IV. oddelka, ki ga je prej vodil policijski svetnik Del Linz, sedaj v pokoju.

— Novoimenovani jetniški pazniki. Za jetniške paznike-zvaničnike so imenovani: pri deželnem sodišču v Ljubljani Fran Kveder, pri okrožnem sodišču v Mariboru Alojzij Florijančič, Avg. Lešnik, Ivan Matoh in Rupert Bučar, pri okrožnem sodišču v Celju Fran Potočnik in pri okrožnem sodišču v Novem mestu Boris Hribar.

— Imenovanja. Z odlokom kr. banske uprave v Ljubljani je bil imenovan za banovinskega kmetijskega svetnika v I. kategoriji V. skupini g. Vladimir Kureti pri okr. načelnstvu Maribor, a za banovinska višja pristava v I. kategoriji VI. skupini gg. Josip Sustič pri okr. načelnstvu v Kranju in Fran Wernig v Slovenjgradcu, in sicer vsi z veljavnostjo od 1. januarja 1930.

— Iz vojaške službe: Premeščena sta po službeni potrebi: veter. pom. II. razr. Dinac Jakob, dosedaj pri referatu veter. pov. moravske div. obl., v potiski vozar. eskadron in letalski podpor. Stebrič Alojz, dosedaj v Štatu skupine letalske šole, za vršilca dolžnosti adjutanta 1. let. brigade. Imenovani so: kapetan II. razr. Gradnik Vladimir v intendancuro pov. I. arm. obl. ter v čin intend. por. podpor. Voska Nenad in za sanit. por. dr. Kessler Milan, zdravnik. — Upokojena sta: Novak Anton, ki je preveden v rezervno ter peh. narednik vodnik III. razr. 45. pp., bivši narednik 35. pp. Stalcer Ernest. — Napravljen je izpit za čin aktiv. in rezervn. poročnika vojnega broda II. razr. poročnik fregate Vilfan Boris.

— Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagljenju h krvavenju v možganih ter napadom mrtvouda — zagotavlja naravna Franz-Josef-grenčica lahko odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žilic so dognala, da »Franz-Josef«-voda posebno starejšim ljudem zelo dobro služi. — »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Med umetninami in mimo lepote

Seveda je že davno premagan nazor, da je dolžnost umetnosti podajati le lepoto. Ta nazor pa se ni razbil zaradi tega, ker bi bila po morebitnem drugem nazoru morda dolžnost umetnosti podajati tudi grdoto, temveč zato, ker je prodorlo spoznanje, da je lepota tako čudna reč, ki je ni mogoče vtiestiti v skromne besedne definicije in jo potem razlagati s katedra kakšnega kotička za kritiko v tej ali oni reviji ali pa celo postaviti cele sisteme, ki naj bi se imenovali n. pr. »Nauk o estetiki«. Res je, že smo na tem, da nam nikakor ni mogoče, ne akademsko šolanim in teoretično podkovanim strokovnjakom, ne široki množici, niti posamezniku, nazadnje tudi meni ne, natančno doleteti, kaj je lepota in kaj je umetnost, še manj pa določiti mejo med obema. Eno pa si je vsak človek — poudarjamo: vsak — ohranil, namreč čut in okus. Živimo pravzaprav v dobi nekega kulturnega in estetskega terorja, ki sili šibke nature v snobizem. Kar je všeč in kar pohvalijo učeni estetski kritiki, kar je proglašeno za lepo, za umetnost, to mora biti vsakomur lepo, čeprav se človek v dnu srca protivi taki vrsti umetnosti, kakor mu jo usiljujejo. Ljudje, ki zataje to, kar jim govori njihov lastni prirojeni okus, njihova lastna zdrava pamet, nasprotujejo sami sebi in se lažejo, ko pred drugimi hvalijo domnevane umetnine, ki jih baje občudujejo. Bojazen je v ljudem, splošna in gospodarska bojazen pred osmejenjem, ki govori iz ljudi, ko hvalijo razne »modernitete«, dani so jim tuje, kar čisto tuje, in zoper njihovi zdravi, čeprav skrbno zakrivanj napravi.

Utiš, ki ga dobi obiskovalec na sedanji umetniški razstavi na velesjemu, je porazen. Človek odide z razstave in se vprašuje: kakšen smisel ima pravzaprav umetnost, zlasti taka umetnost, ki se nam predstavlja v Ljubljani. Lepota to ni, v nobenem smislu, taka umetnost pravzaprav ne pove nič! Če izvajamo nekaj primerov, kakor so na

Ostale vesti

— Štatenf tek na Slomškov grob. Prosvetna zveza v Ljubljani organizira fantovski štatenf tek z Jesenic skozi Ljubljano in Celje v Maribor ter iz št. Ilija v Maribor na Slomškov grob. Sodelujejo fantje iz krajev ob tej progi. Tek prične na Jesenicah v nedeljo ob 5 jutraj in ga končajo v Mariboru na Slomškovem grobu okrog 3 popoldne. S tem proslave fantje spomin velikega vzgojitelja škola Slomska.

— Razpisani mesti. Pripravljalni okrožni odbor v Ljubljani razpisuje s tem ločeno mesti tajnika in blagajnika okrožnega odbora. Kompetentni, predvsem taki, ki so vezirani v obrtnopravnih vprašanjih ali so že služili pri sličnih korporacijah, naj pošljejo svoje prošnje s curriculum vitae do 20. t. m. na naslov predsednika Pripravljalnega okrožnega odbora g. Filipa Pristoua, Ljubljana, Resljeva cesta 4.

— Mohorjeve knjige s koledarjem 1933 si lahko ogledate na velesjemu paviljon »Jz«. Tam se sprejemajo tudi novni člani. Vse knjige dobivajo člani po nižjih cenah isofotam.

Jugo-Lutz peči Ljubljana šiška

— Izleti Zveze za tujski promet v odprtih avtobusih. Jutri v nedeljo, dne 10. t. m. se vršijo sledeči izleti: V Logarsko dolino s prehrano 125 dinarjev, odhod ob 5 z dvorišča Figovca. — Drugi: Jezersko, 69 Din, odhod ob 7. — Tretji: Na Vršič, 120 Din, odhod tudi ob 7 od Figovca. — Turek, 12. septembra: Ljubelj, 69 Din. — Četrtek, 15. t. m.: Logarska dolina (pogoj kot 10. t. m.) — Sobota, 16. t. m.: Izlet v Bakar, 120 Din; Logarska dolina, odhod popoldne ob 4 in povratek drugi dan zvečer, cena 120 Din. — V nedeljo, dne 17. t. m. enak spored kot v nedeljo 10. t. m. — Opozorjamo na izlete na Jezersko in Ljubelj, ki se vrše za časa velesesja vsako popoldne ob 13.15 izpred velesesja. Cena vožnji tja in nazaj 69 Din. Prijave in vozovnice se dobe pri »Putniku« ali pa pri odhodu avtobusa pri soferju.

— Mlada vlomilca in tatova obsojena. Pred malim senatom sta bila večeraj zaradi tatvin, izvršenih v začetku julija v Kranju, obsojena mlada Viljem Kodolja na 14 mesecev in Julij Golob, Tržičan, na 9 mesecev strogega zapora, oba pa v izgubo častnih pravic za tri leta. Okoli 10. julija sta se pojavila v Kranju in stikala po raznih stanovanjih. Kodolja je kradel, Golob pa stal na preži. Kodolja se je neopazno spazil 10. julija v stanovanje prof. dr. Simona Dolarja. Odnosel je razno zlatino in druge stvari za okoli 2000 Din. Ukradla sta nato še branjevički Ivanji Mihelič ročno torbico, v kateri so bile mašne bukvlice in 4 Din denarja. Nameravala sta izvršiti še več tatvin. Poskušala sta tudi v hotelu pri »Novi pošti«. Tu pa je spoznala Kodolja natakarica. Oročniki so bili obveščeni o prihodu drznega tatu in kmalu so oba prijeli. Kodolja je pred senatom prostodušno priznal obe tatvine, skušal pa je izrezati svojega pajdaša, kar se mu ni posrečilo, kajti Golob je trdil, da je šel samo na izlet na Gorenjsko, da je imel 250 Din denarja, ki ga je zaslužil pri svojem gospodarju v Višnji gori. Ta pa je potrdil, da je Golob dobil samo 100 Din zaslužka. Naposled sta oba sprejela sodbo brez pridržka.

— Izlet v Južno Srbijo priredi društvo Fruška gora v Novem Sadu s pomočjo »Putnika« od 17. do 21. septembra. Cena vožnje po železnici Beograd—Skoplje—Belgrad je II. razred 225 Din, III. razred 135 Din. Izletniki Slovenije plačajo do Belgrada in nazaj samo eno tretjino vozne cene in sicer tako, da si kupijo pri izhodni postaji dvetretjinsko vozovnico od svojega mesta do Belgrada, ki velja za brezplačni povratek. Olajšava velja od 15. do 24. septembra. Prijave sprejema »Putnik« Ljubljana, Gajeva ulica do 13. septembra, kjer se dobe točnejše informacije in programi.

— Ne zapuajte potujočim zobozdravnikom! V nekaterih vaseh med Domžalami in Kamnikom se je pretekli teden pojavil neki moški srednjih let, ki se je izdajal za zobozdravnika ali zobotehnik in prav poceni popravljal zobe. Za plombo je računal samo 10 Din. Kakšne pa so bile te plombe, bi lahko povedal kamniški dentist, h kateremu je prišel na Mali Šmaran dopoldne neki mladenič s prošnjo, naj mu izdere zob, ki ga že tri dni silno boli. Mladenič je šele po dolgih ovinkih priznal, da mu je zob plombaril neki potujoči zobotehnik in da je takoj po plombarjanju začutil bolečino, ki niso hotele pomehati. Oročniki so »potujočega zobotehnika« našli v šmarci, kjer je nazadnje izvrševal svoje »obrt«. Pobrali so mu pomakljivo orodje, razne klešče in steklenice in s tem preprečili, da bi še naprej izvrševal svoj posel. Ljudje so mu seveda zaupali in niso pomislili, da je že marsikdo bridko občutil posledice prevelike lahkovernosti. Majhna infekcija pri zdravljenju zob ima že lahko za posledico smrt.

primer Tratnikove slike, tudi proti nobeni reči ta umetnost ne protestira; ta umetnost se pusti hladnega, ničesar ti ne odkriva, še manj kaj razkriva, ničesar ne ugotavlja, ne laska se človeku in ga tudi ne ocenjuje. Edino, kar zmore, je to, da žali človeka z najbolj grobnimi sredstvi, na primer z zavestno anatomskega napadno podanimi akti. Ničče, — vsaj jaz tako mislim — ničče, kdor je sebi odkril, ne more razumeti žirije, ki je odlikovala s prvim priznanjem ogabni, ostudni, nemogoči Kraljev akt. Edino, kar more človek videti na tem aktu, je cinizem, je stud, je karikatura narave, skrajna pretiranost, ki je prej manj, kakor pa pravo spoznanje. In kdo naj pozna vzrok, za vse te bizarne oblike, podane v olju, v kamnu, v mavcu, v risbi in vseh mogočih tehnikah? Lepota to ni, smisla ničče ne more razumeti, ilustracija to ni, dekorativnost še manj! Te umetnine, če sploh zaslužijo v tem našem miljeju ta naslov, res nimajo ničesar, kar bi mogle povedati človeku. Težka je kontrola nad likovno umetnostjo, ki zaradi »modernosti« same na sebi, zaradi »novih smeri« samih na sebi, zaradi »domnevne« revolucionarnosti zanikuje vse, kar bi še moglo vzdržati smisel obstoja likovne umetnosti. V tem je vzrok, da obstinostno zanemara likovno umetnost, da so umetniške razstave skoraj prazne. Seveda, protestirati si ne upa nihče, vsakdo pa se raje umakne takim umetnostnim užitkom. Če pa kdo protestira, je prvi očitek, češ, kaj boš lajik, ki ne veš, kaj je resnična umetnina? Prav tako, si potem misli človek: »Pa imajte umetniki umetnost zase, meni ne morete nič povedati, pa si sami sebi dopovedujte, če si veste kaj povedati!«

Morda bi se dalo še razumeti, če bi hotel pokazati umetnik vsaj svoje tehnično znanje, torej le sredstvo, pa še temu se sodobna slovenska umetnost odpoveduje. Sodobna naša umetnost se zdi, da se kar sramuje svojih prvih in glavnih nalog, zaradi katerih je nastala in ki ji dajejo namen: podajati poezijo (če hočete: lepoto), ilustrirati življenje, ga optično ocenjevati, z zdravim očesom analizirati, pojasnjevati človeku-lajku to, česar morda sam ne bi opazil, to je, tolmačiti mu

— Deček je izginil. Zagrebški policiji je na praznik dopoldne bilo naznanjeno, da je izginil 15-letni Danilo Sodar, stanujoč pri starših v Rajhenburgu, rojen leta 1917 v Avlišah v litijem okraju. Deček se je ušil pri brivskem mojstru Hallu v Brezicah. Vsako soboto zvečer se je vozil k staršem v Rajhenburg, v ponedeljek jutraj pa nazaj k mojstru v Brezice. Tudi pretekli ponedeljek je odpotoval v Brezice, a k mojstru ga ni bilo. Ker je bil fant miren in priden, ni verjetno, da bi se bil potepal. Zato se boje, da se mu je zgodila nesreča.

— Jeznoriti hišni gospodar. Peter Mrdjanović iz Netretiča pri Karlovcu je stanoval v hiši Josipa Subašića. Mož pa je bil v denarnih stiskah in je bil gospodarju že dolgo časa dolžan stanarino. Te dni je Subašić zopet prišel Mrdjanovića terjat za stanarino. Ta pa je povedal, da nima in da naj gospodar še potrpi. To pa je Subašić tako pogrelo, da je zgrabil za palico in ž njo premlatil najemnika Mrdjanovića. To je videla sosedka Jela Matan in hotela posredovati. Mrdjanovića sicer ni rešila, pač pa jih je še sama iztaknila z gospodarjevo palico. Oba pretepena so morali peljati v bolnišnico. Gospodar se sedaj lahko obriše za najemino in še za marsikaj zraven, ker je bil pre-nagle jeze.

— 15 ljubenje za en dinar. Ljubence so rdeče »bučec«, ki jih je tudi na naših trgih dovolj. V južnih krajih pa je ta sadež doma. Dne 7. t. m. so jih kmetje pripeljali na trg v Banjaluko toliko, da jih je bil ves trg poln. Prodajali so jih 15 za en dinar.

— Marija Kovač, reducirana supletinja drž. realne gimnazije v Novem mestu, poučuje francosko in nemščino. Ljubljanska cesta 24/I.

— Hišni posestniki na Bledu se opozarjajo, da morajo vrožiti prijave za zgradarino za l. 1933 do 15. t. m. Društvo hišnih posestnikov na Bledu bo v ta namen uradovalo in na željo tudi napravilo prijave in tudi najemniške pogodbe v hotelu »Union« v soboto in nedeljo dne 10. in 11. t. m. Vsak naj prinese prejšnje napovedi in davčne predpise s seboj.

— Redno vpisovanje v dopisno trgovsko šolo v Ljubljani je od 1. do 10. septembra 1932 vsak delavnik od 9—12 in od 15—18, v nedeljo in praznik pa od 10—12 dopoldne pri ravnateljstvu TDS v Pražakovi ulici 8-I. (vogal Miklošičeve ceste 50). Kdor se vpiše v DTS, lahko študira vse predmete, ki se učijo na drž. trg. šoli, doma. Šola poučuje poleg rednih predmetov tudi vse mat. jezike. Natančna, brezplačna pojasnila daje vodstvo šole osebo ali pa potom tiskanega prospekta, ki ga osebno vsakdo sprejme. Iz prospekta je razviden ves ustroj in vsi pogoji. Šola je osnovana na najmodernejših dopisnih metodah sličnih šol v Zapadni Evropi. Pri pouku sodelujejo najboljši strokovnjaki trgovskih, jezikovnih in drugih ved, ki jamčijo za najboljši uspeh. Kdor se ne more vpisati osebno, naj takoj piše po prospekt in prijavnico. Redni pouk se prične 15. septembra. Kdor zadosti ostalim zakonitim določilom (da ima nižjo srednjo šolo itd.), lahko potem polaga priv. izpit na drž. trgovskih šolah in pridobi pravico rednih absolventov te šole.

— Ljubljanačan na ljubo prodaja danes in jutri Cirilova knjigarna na velesjemu vsako knjigo samo za polovično ceno.

Zdrave bele zobe brez zobnega kamna potom

„Diana“ zobne paste

Cena: Normaltuba 5 Din, dvojna tuba 8 Din.

Ptuj

Smrtna kosa. Po dolgi mučni bolezni je umrl v starosti 37 let, Vinko Mesarec iz Orčaja. Blagi ranjki je bil več let raznašalec »Slovenca« v Ptuj. Časten mu spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

Nočno lekarniško službo od 10. do 17. t. m. ima lekarna pri »Zlatem jelenu«, magister Behrbalk.

Na tukajšnji gimnaziji se je štjevalo te dni še nekaj dijakov, tako da znaša število vpisanih učencev 384. S tem je doseženo število iz lanskega leta.

Ptujski sejmi. Torkov živinski sejem je bil razmeroma dobro obiskan. Prignanih je bilo 2550 krav in telic, 150 volov in bikov in 170 konj; skupaj 570 glav. Prodanih je bilo 234 glav. Cene so nekoliko padle: krave 1—2,50, telice 1,75—4, voli 2—3, bik 1,50—2,50 Din za kilogram žive teže. Konji od 400—2.800. Svinjski sejem v sredo je bil nekoliko slabše obiskan: prignanih je bilo 286 svinj, prodanih pa 92. Cene so bile: 4—6,50, prasi so se prodajali od 60—150 Din komad.

S sredstvom „Haarglanz“ je nega las popolna.

»Haarglanz« je v zdravstvenem pogledu potrebna okrepčila in pomlajevalna kopel po umivanju glave. To sredstvo nevtralizira pri vsakem umivanju glave v lasih nabrane alkalijske. Nabrekli lasje se s tem sredstvom spet stanejo in zravnajo in tako hitreje posušijo. S tem pridobijo lasje spet svojo naravno mladostno prožnost. Ta prožnost in popolna čistoča je dokazana z lepim sijajem. Sredstvo »Haarglanz« je priloženo vzkamu zavoječku »Črne glave«, zraven pa so tudi praktična očala proti peni, da si lahko umivamo glavo z odprtimi očmi.

Celje

80 letni jubilej naselbine misijonarjev pri Sv. Jožefu nad Celjem. Na Marijin praznik je misijonska naselbina pri sv. Jožefu nad Celjem praznovala 80 letnico, odkar je to naselbino ustanovil blagopokojni škof Anton Martin Slomšek. Slovesnost se je vršila sedanjim časom primerno. Dopoldne opravilo v cerkvi, popoldne slovesne večerice in priitkavanje. Zelimo, da bi ta misijonska naselbina še naprej delovala tako plodonosno in razlivala še nadalje svoj blagodejni vpliv po celjski okoliči.

Naknadno vpisovanje v dvorazredno državno trgovsko šolo v Celju. Ravnateljstvo dvorazredne državne trgovske šole v Celju naznanja, da je na zavodu še nekaj prostora in da se bo za vse tiste, ki se dosedaj iz kateregakoli vzroka niso mogli vpisati, vršilo vpisovanje dne 14. t. m. od 9 do 12.

Požar. V noči od 8. do 9. septembra je gorelo pri posestniku Tišlerju na Babnem. Ob 12 ponoči so bili alarmirani gasilci. Prišli so iz Gaberja, Celja in Babnega. Gorel je kozolet. Ker ni bilo blizu vode, zato so začeli kozolet podirati. Zgorelo je podstrešje. Škoda je kljub temu velika. Požar je bil najbrže potaknjen.

Iz celjskega športnega življenja. Pri nogometni tekmi, ki se je vršila na praznik na Glaziji med SK Jugoslavijo iz Celja in mariborskim Rapidom, je zaslužen zmaga mariborski gost z rezultatom 3:0.

Najden ženski dežnik. Na praznik je bil v mestnem parku najden ženski dežnik. Dobi se na predstojništvu mestne policije.

Surov napad na spečega hlapca. Pri gostilničarju in posestniku Zadelu v Levcu, je bil uslužben 22 letni hlapec Ivan Celih. Na praznik 8. t. m. je šel že ob pol 10 zvečer spat. Ob pol 1 ponoči so ga našli ležati v krvi pred hlevom. Bil je ves pobit po glavi, dobil je več močnih udarcev. Neznani storilci so mu odnesli obliko, srajco in klobuk. Hlapec je spal na podu in se je najbrže napadalcem branil ter zato padel pred hlev. Prijeljali so ga v celjsko javno bolnišnico in se bori s smrtjo. Bajje je imel pri sebi tudi večjo vsoto denarja, katero je pred kratkim sprejel kot dedščino. Kdo so surovi napadalci, do sedaj še ni znano.

Trbovlje

Pojasnilo. Prejeli smo: »Od 25.000 Din, določeneh za povzdigo kmetijstva v proračunu občine Trbovlje za leto 1932, se je sporazumno in s pristankom delegata občinskega kmetijskega odbora Trbovlje določilo 14.000 Din za sreski kmetijski odbor Laško, a 11.000 Din za občinski kmet. odbor Trbovlje. V smislu zakona o pospeševanju kmetijstva razpolagata z vsotami za kmetijstvo v prvi vrsti sreski kmetijski odbor, a potem občinski kmetijski odbor; vsaka druga ustanova je izključena. Delovanje in zlasti proračuni obeh ustanov občinskega in sreskega kmet. odbora je pod direktnim nadzorom sreskega načelnika. Potem, ko je bil proračun od zastopnikov sresk. kmet. odbora sprejet, potrdi istega sreski načelnik in je proračun definitiven. Specieo in slučaju prispevka obč. kmet. odbora Trbovlje za sreski kmet. odbor bo občina Trbovlje v obliki podpora za gospodinjstvo in kmet. šolo, za vzdrževalno bikov, za šolanje 1 gojenca na kmet. šoli v St. Jurju (2000 Din), za cepljenje svinj in drugo, prispevano vsoto večinoma zopet prejela. Ravnotako bo prispeval občinski kmet. odbor s preostalimi 11.000 Din za razne panoge kmetijstva in zlasti živinorejo. Kmetijski program se bo izvedel v celoti pod nadzorstvom oblasti. — Kar se tiče prispevka za kmetijstvo, občina Trbovlje po zakonu ni prisiljena prispevati, ampak je kmetiskemu življu izredno naklonjena (kakor tudi mestna občina Laško) in prispeva iz uvidevnosti prostovoljno znatne vsote za kmetijstvo. Kakor hitro prispeva občina za kmetijstvo, pa čeprav prostovoljno, razpolagata v smislu zakona o pospeševanju kmetijstva s tem denarjem sreski kmetijski odbor in občinski kmet. odbor. — Štev. 399-17, dne 8. septembra 1932. — Iz pisarne okr. načelnstva v Laškem.«

kompozicije, ki so vse prej kakor harmonične.

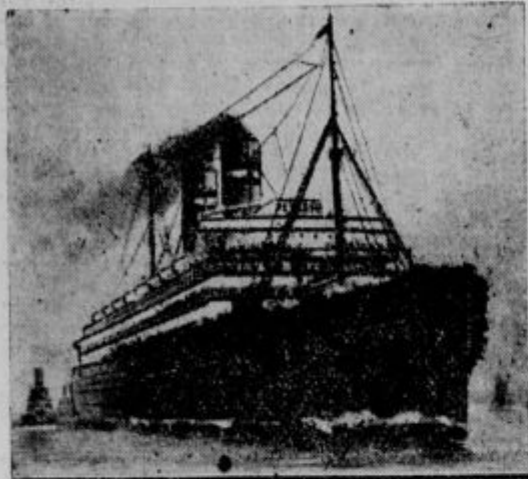
Dva mlada človeka sta razstavila na tej razstavi, ki se morda zavestno, morda podzvestno zavedata tega: Globočnik in Mihelič. Pri prvem je očito stremenje, nekaj povedati, n. pr. njegova »Manija«, ki tako jasno predločuje milje predmetja: to je res umetnost, kjer ni treba naslikati akta, da bi bila stvar bolj kričasta. Mihelič pa je s svojim avtoportetom in z aktom osmešil vse mudo iskanje svojih tovarišev, kajti napravil je karikaturu sebe, slikanja aktov, slikarske tehnike iz umetninosti in vsega nezdravega v likovni umetnosti. Sredi te risbe pa se zaloste umetnikove oči: Kje je temu smisel? Ali je smisel v zmotih impresionizma, iz katerega se tako sijajo (čeprav na tej razstavi z eno samo sliko) rešuje Jakopič, iz katerega se pa že Zmizek ni več mogel? Je smisel v Veselovem realizmu, ki vsaj nima izrednih pretenzij, in ne sili v stvari, ki niso zadeva likovne umetnosti? Ali je smisel v Vavpotičevi sladkobnosti in pretiranem laskanju nečutečim dušam, je smisel v bizarnosti sodobnega slovenskega ekspresionizma? Ali je smisel v vseh teh strujah, v vseh teh enoletnih zmotah, ali je smisel v tem terorju nad ljudmi, ki bi radi umetnost, pa morajo občudovati to, kar ni vredno občudovanja? Mihelič se samo vprašuje in se rešuje v karikaturu in dosledno temu — v melanholijo.

Nedvomno so naši umetniki ljudje in vsak zase tudi človek. Le zakaj niso naravnj, zakaj niso tudi v svojih umetninah taki, kakor so, v dnu svojih duš, zakaj niso tako, kakor so, kadar so sami s seboj? Boljše je namreč ostati dosleden, pa pristen provincialec, — če smo v likovni umetnosti že provinca širokega sveta, — kakor pa neroden, zaradi modernizma izumetničen posnemovalce tujih zgledov. Usoda vsakega posnemovalca pa je, da posnema samo zunanost, bista, smisla, duševnosti ne more posneti, zato pa pozabi še na svoj lastni notranji ukaz. Sicer pa bo čas odhpal prav gotovo vse, kar ni pristno, pa naj si sedaj navdaje še take umetnostne atribute.

C. K.

Kreugerjeva zapuščina na dražbi

Kakor je znano, je bil bivši kralj vžigalic, Ivar Kreuger, velik zbiratelj umetnin, dragocenosti in zlasti antičnega pohištva. Bil je tudi sam izredno dober poznavalec starin ter je imel izbran okus za redkosti. Prepotoval je vseh pet delov sveta ter si na teh potovanjih nagromadil vse polno najrazličnejših dragocenosti. Te svoje umetnine si je dal spraviti na najrazličnejših krajih; najraje na svojih stanovanjih, ki jih je imel po vseh večjih mestih, zakaj po hotelih ni rad stanoval. Sedaj pa bodo vse te dragocenosti, ki pomenijo res ogromno vrednost, prodane na dražbi. S to dražbo hočevo vsaj malo kriti velikanske Kreugerjeve dolgove. Dosedaj še ni znano, kje se bo dražba vršila. Najbrž bo en del dragocenosti prišel na dražbo v

Upor na nizozemskem parniku. Na parniku Rotterdam, ki je last nizozemske in ameriške družbe in kateri vozi med Ameriko in Nizozemsko, so se uprli mornarji. Vodstvo parnika namreč ni hotelo pristati v nobenem nizozemskem pristanišču, zato, da se mornarji ne bi mogli pridružiti že stankujočim nizozemskim mornarjem. Parnik je pristal zato v francoskem pristanišču Boulogne. Oddod pa naj bi odplul zopet nazaj v Newyork. Moštvo pa se je tej nameri uprlo, pogasilo pod kotli ogenj in zahtevalo od kapitana, naj odpluje domov na Nizozemsko. Kapitan je poklical na pomoč vojaštvo in ob parniku je pristal torpedni rušilec in francoski mornarji so z ostro nabiti puškami prisilili mornarje, da so odnehal. Medtem pa je že prišel brzozav z Nizozemske, v katerem je bilo povelje, naj parnik odpluje na Nizozemsko. S tem je bila vsa nevarnost odstranjena.

Stockholmu, druge dragocenosti, zlasti slike in dragi kamni pa bodo prodani v Parizu. V Stockholmu se bo prodajala večinoma njegova oprava in vaze. Ti predmeti so res izbrani z izrednim okusom, to pa zato, ker se je Kreuger prav zato še posebno zanimal.

Kljub temu pa ti predmeti relativno nimajo zelo velike vrednosti. Druga dražba je vsekakor še mnogo bolj zanimiva. Predmet te je namreč Kreugerjeva zbirka slik, katero lahko smatramo za najdragocenejšo v vsej Evropi.

Kreuger se je namreč mnogo bavil z umetnostno zgodovino ter se na tem področju zelo izobrazil, tako da je lahko sam na vseh dražbah kupoval umetnine, ne da bi mu bilo treba pritegniti izvedence. Med drugim se v njegovi zbirki nahajajo tri slike od Tintoretta, 7 od Teniera in tudi večje število akvarelov od Rembrandta. Ti zadnji akvareli so bili najlepši okras Kreugerjevega stanovanja v New Yorku. Kakor smo že omenili, je švedski milijarder imel po vseh večjih mestih stanovanja, da je v primeru poslovnega potovanja tam stanoval. Ta stanovanja so bila res luksuzna in okusno opremljena, tako da je bilo vsako tako njegovo stanovanje prava muzejska zbirka slik. Tudi stanovanje v Parizu je bilo okrašeno z znamenitimi slikami Corota in Courbete. Glavni okras stanovanja v Stockholmu je bilo več slik Sebastiana del Piombu in Ruysdaela. Kreuger je zbiral tudi skulpture. Dragocene so zlasti 3 Rodinove skulpture.

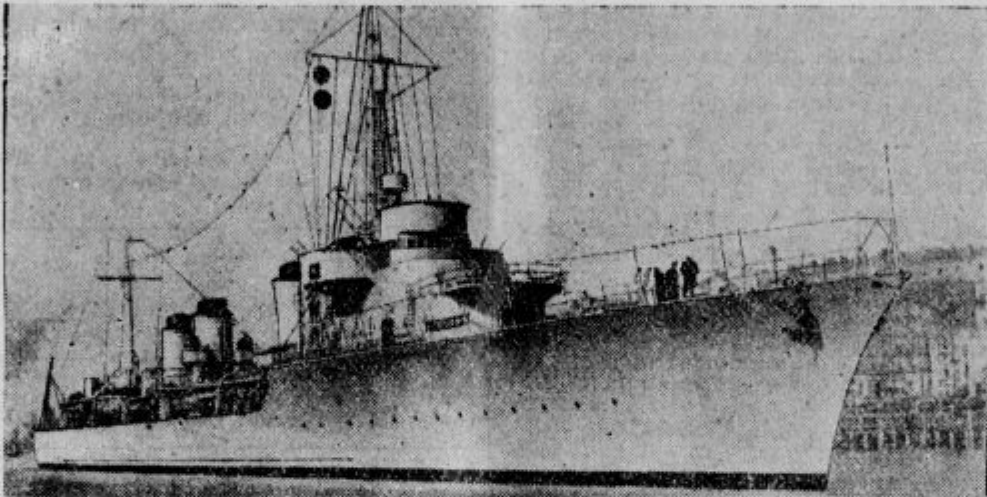
Pripravlja se tudi lastna dražba za zgodovinske predmete, ki jih je zbiral Kreuger. Med temi predmeti se nahaja zlata tabatiera, katero je Napoleon podaril maršalu Davoutu. Dalje kraljevski servis, ki je bil last kraljice Marije Antoinete. Zelo dragocena je zlasti šatulja za cigare, ki je izdelana iz čistega zlata in kar posuta z diamanti. Ta šatulja je bila last ruskega carja Nikolaja II. in je na njej vdolan sledeči napis: »Svojemu ljubemu Nikolaju

— njegova mati.« To šatuljo je namreč dala carju Nikolaju II. njegova mati kot darilo za rojstni dan. Prekrasni so tudi Kreugerjevi dragulji in okrasni predmeti. Med temi se nahaja zaponka velikanka s 544 briljanti, dalje 5 ovratnic, od katerih je vsaka vredna več sto tisoč frankov. Tudi z dragocenimi briljantnimi prstani je bil Kreuger bogato založen, našli so jih v zapuščini kar 224 in poleg tega še veliko množico antičnih gem. Zdi se, da Kreuger ni nakupoval teh stvari le iz zbirateljske strasti, marveč tudi zato, da bi s tem v času, ko bi trgovski posli ne šli gladko, imel nekako železno rezervo. Vendar pa ni dvoma, da je imel del teh dragocenosti samo zato, da je mogel poklanjati bogata darila. Splošno je namreč znano, da je bil izredno radodaren, zlasti napram osebam, pri katerih je mislil, da mu bodo pomagale skleniti kako težavno kupčijo. Dražba, katero smo omenili, se bo vršila v več etapah, najprej v Stockholmu, nato v Parizu. Ni nobenega dvoma, da bo ta dražba največja dražba po svetovni vojni.

Nesreče na morju

Pred nekaj dnevi je v zelo hudem viharju nasedel na pečine v bližini nizozemske obale belgijski parnik »Joyce«, ki je odplul iz Antwerpna s 130 potniki. Rešilni čolni, ki so prišli parniku na pomoč, najprej niso mogli priti v bližino ponesrečenega parnika. Z obrežja so nato ustrelili na ladjo z raketo vrv, po kateri naj bi se rešili potniki. Raketa je zadela na parniku nekega potnika in ga ubila. Druga dva potnika pa sta mislila, da se bo ladja takoj potopila in sta skočila v morje in se potopila. Končno je uspelo nekaterim reševalnim čolnom, da so se približali ladji. Dva preplašena potnika sta skočila v morje v upanju, da bosta tako najprej prišla do reševalcev. V nemirnem morju nesrečnika nista dosegla čolnov in utonila. Vse ostale pa so reševalci počasi in z velikanskim naporom zvozili na suho.

V bližini Gibraltarja se je te dni vnel angleški tovarni parnik »Gordon«. Kljub strašni vročini se je posrečilo kapitanu parnika, da je pripeljal gorečo ladjo v gibraltarsko pristanišče, kjer so ga silci ogenj pogasili. Kapitan in 6 moštva pa je dobilo hude opekline, tako da so jih prepeljali v bolnišnico.

Najhitrejša bojna ladja na svetu. Pred kratkim so spustili na Francoskem v morje nov torpedni rušilec »Le Cassard«, ki je pri poskušnih vožnjah dosegel hitrost 43 vozlov, torej skoraj 80 km na uro.

Gozdovi pod morjem

Te dni so odkrili v Severnem morju v bližini otoka Rujana na 40 metrov globokem dnu gozd, ki ga je pri lepih in jasnih dnevih, ko je morje mirno, prav dobro videti s parnikov ali čolnov. Dreve stoji na morskem dnu pokonci, prav tako kakor da bi raslo. Ker je lega tega gozda točno znana, bo šlo več znanstvenih komisij na to mesto in bo preiskalo potopljeni gozd. Ugotovijo hočevo, kakšno je dreve, ki je potopljeno na dnu morja. Gozdovi na dnu morja niso v Vzhodnem in Severnem morju nič posebnega, kakor bi morda sicer mislili. Saj poznamo na več krajih ostanke takih gozdov. Nekaj posebnega pa je izredna globlina, v kateri so sedaj odkrili ta gozd. Po ledeni dobi se je Vzhodno in Severno morje najprej dvignilo, nato pa se je začelo zopet potapljati. Zemlja se je zopet potopila z vsem rastlinstvom v večje ali

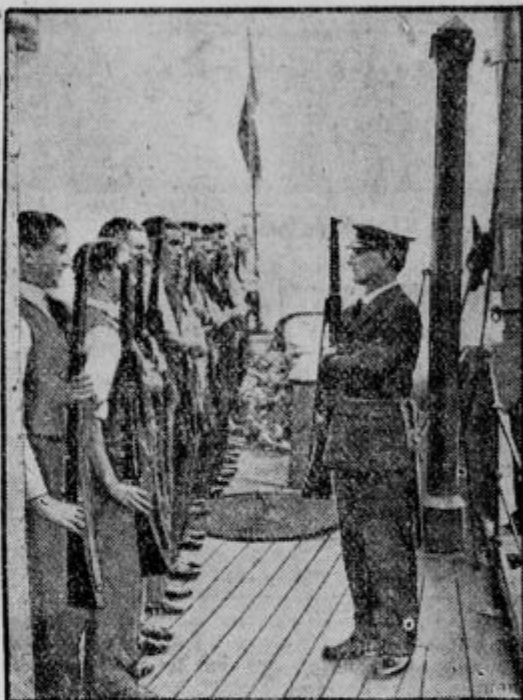
Otvoritev konference v Stresi. Ob jezera Lago Maggiore v Italiji leži ljubko letovišče Stresa, kjer so te dni na svečan način otvorili podonavsko konferenco, katere so se udeležili zastopniki večine evropskih držav. Na sliki vidimo predsednika Bonnela, ko govori pozdravni govor.

Brezposelni na Švedskem

Vodstvo oddelka za javna dela v državnem podpornem zavodu za brezposelne na Švedskem je izdalo zanimivo poročilo, ki kaže, kako so na Švedskem zaposlili lepo število brezposelnih. 15.000 brezposelnih delavcev gradi sedaj na Švedskem nad 1000 km novih cest, ki bodo stale okrog 30 milijonov švedskih kron. Vsa ta dela plačuje država z denarjem iz proračuna. Poleg tega delajo brezposelni švedski delavci tudi pri drugih javnih zgradbah, zlasti pa grade kanale in nova letališča. Na več kakor 100 različnih krajih na Švedskem delajo brezposelni v večjih skupinah. V provinci Smaaland opravljajo brezposelni delavci že več let vsa izsuševalna dela, zaradi česar se bo dostaj popolnoma nerodovitna in zamočvirjena pokrajina spremenila v plodno zemljo, katero bodo najprej pogozdili. Švedska vlada pa namerava poleg tega zgraditi z brezposelnimi delavci še nekaj železniških prog in vodnih elektrarn.

Cene diamantom rastejo

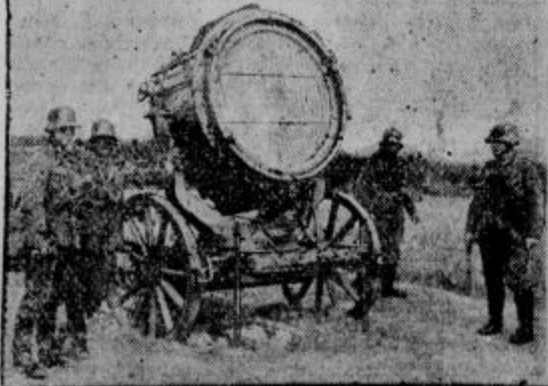
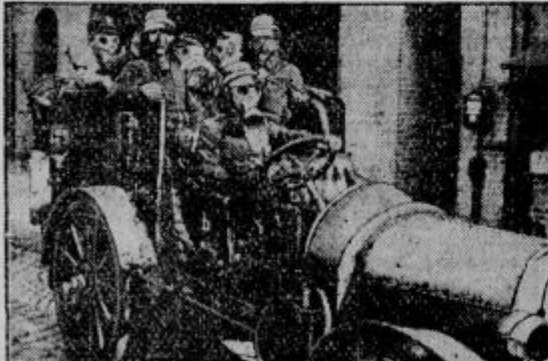
Zaradi razmaha dijamantne industrije pred štirimi tedni je bilo nastavljenih 4000 novih brusačev za drage kamne. V celem Antverpnu je v tej stroki zaposlenih 7000 moških. Cene navadnejšim kamnom so zrastle za 20%, cene dragocenejšim pa le za 10%.

Angleški civilisti se pripravljajo na vojno. Kljub temu, da ima vsa Evropa opravka z razorožitvenimi konferencami, se vendar vse države z vso vno pripravljajo na vojno. Celo v tako miroljubni državi, kakor je Anglija, se vadijo zasebniki na vojaških vajah. Na sliki vidimo londonske trgovske uslužbence in pomočnike, ki se vadijo v rabi orožja na krovu križarke »President«. Njihove vaje vodi seveda mornariški častnik.

Grofi Szechenyi toži Kubelika

Bivši bogataš in magnat, grof Nikolaj Szechenyi je vložil tožbo proti Kubeliku zaradi svojega imetja v Rotenturmu. Grof je moral imetje prepisati na violinskega virtuozu Jana Kubelika, in sicer pod pogojem, da bo J. Kubelik poplačal njegove dolgove v višini 700.000 pengö (čez 3 milijone čeških kron). Kubelik je prevzel imetje, pa je začel pozneje v konkurz. Kubelik ni mogel poplačati grofovi dolgov, tako da obveznosti istega še nadalje trajajo. Sedaj pa zahteva grof v vlogi na sodišče vrnitev imetja ali pa vsoto 700.000 pengö.

V boju proti letalom. V Nemčiji so v Holsteinu imeli te dni vaje, ki naj bi pokazale prebivalstvu, kaj naj stori v primeru letalskega napada s plinskimi bombami. Zgoraj na levi vidimo gasilce, ki hite na pomoč, opremljeni z maskami. Zgoraj na desni vidimo strojnico za obstreljevanje letal, katero upravljajo vojaki z maskami na glavi. Spodaj na levi je velikanski žaromet, s katerim naj bi vojaki ponoči preiskovali nebo v primeru sovražniškega letalskega napada. Spodaj na desni vidimo reševalce, ki razkužujejo s klorovim apnom kolodvor, ki ga je zastrupila bomba z iperitom.

Solski otroci se vadijo v begu pred strupenimi plini. V mestu Kielu so ob določenih uri naznanili, da je mesto napadeno s sovražnimi letalci, ki so s plinskimi bombami zastrupili vse mesto. Vse civilno prebivalstvo je moralo pokazati, kako zna bežati in na sliki vidimo šolarke, ki beže iz šole in si drže pred usta provizorne maske. Poskus je pokazal, da se civilisti v splošnem prav dobro drže. Vse se je razvijalo v redu, tako da je vodstvo vaj izjavilo, da se je poskus posrečil. Seveda bi najbrž vse ne šlo tako v redu, če bi se plinski napad izvršil v resnici.

Poslovni uspehi jesenske razstave

Na praznik in v petek so razstavljalci na velesejmu napravili mnogo dobrih kupčij. Mnogo kupcev je bilo zlasti za električne aparate in zdravilna sredstva. Veliko je bilo povpraševanja po kožuvinah, dragocenih preprogah, pleteninah, domačih usnjarskih izdelkih. Tudi filigranski izdelki, okrasni, žipe in zavese v brizgotisu so našle precej kupcev. Veliko zanimanje kažejo obiskovalci velesejma za drobniarje, novosti, razne spominke in praktične gospodinjske predmete. Mnogo interesov je na kopljah precejšnje množine takozvanih »Dreissatz Krupenov« iz usnja z nepremakljivo juhto, ki je usnjena po ruskem načinu. Precej kupčij je bilo sklenjenih na razstavi pohištva in tudi tapetniki so prav zadovoljni. Prodanih je bilo mnogo peči in tudi za keramiko se je oglašilo že lepo število odjemalcev. Kotlarji so prodali mnogo kotlov za žganje. Posebno pozornost pa so vzbudili originalni solinski servisi, ki nikdar ne zarjave in kateri se prodajajo s 30 letno garancijo.

Konjska razstava

Konjska razstava na velesejmu se vrši jutri v nedeljo dne 11. septembra. Konje se dovede na razstavo ob 8 zjutraj, kjer ostanejo do 6 zvečer. Ob 9 prične s svojim delom ocenjevalna komisija in bo ob 5 popoldne javno razglašen rezultat ocen. Ocene bodo naslednje: Odlično (zlata kolajna in moder trak), prav dobro (srebrna kolajna in rdeč trak),

Mestna hranilnica ljubljanska

Na svoji zadnji seji je občinski svet soglasno in brez debate odobril računski zaključek Mestne hranilnice ljubljanske za 1931. Vemo pa, da se naša javnost bolj podrobno zanima za poslovanje mestne hranilnice, saj je mestna hranilnica druga največja regulativna hranilnica v državi in zanjo jamči mestna občina ljubljanska.

Iz poročila posnemamo, da so v prvi polovici leta 1931 narasle vloge za 21,9 milij. Višek pa so dosegle vloge 10. septembra, ko so znašale 472,2 milij. Din in to še kljub temu, da je zavod vrnil Poštni hranilnici 5 milij. Din njene naložbe. Dogovor z dne 25. septembra je prišel za mestno hranilnico nepričakovano in je pomenil zanj, da so postale takoj razpoložljive naložbe pri denarnih zavodih v znesku 40 milij. zapre. Poleg tega je tudi Narodna banka ukinila dotlej še neizplačljivi reškontni kredit. Vkljub izplačevanju zneskov so se dvigi množili in so se vloge brez obresti znižale na 454,0 milij. Din, vkljub temu, da so prejeli 31,2 milij. novih vlog.

Zaradi ugodnih razmer do sredne septembra je n. pr. dokupila lani vrednostnih papirjev 9,1 milij. povečala občinska posojila za 26,0 in kredite v tekočem računu za 8,1 milij. dočim so se zaradi odplačil hipotekna posojila zmanjšala za 4,4 milij. Zaradi padca tečajev državnih papirjev se zavod ni poslužil možne razdelitve odpisa na 5 let, pač pa je odpsal tečajne razlike z dohodki iz drugih poslovnih panog v znesku 4,5 milij.

Skupno so se vloge na knjižice povečale od 153,8 na 158,7 milij. vloge v domačih hranilnikih od 1,2 na 1,4 milij. nadalje tekoči računi od 295,2 na 318,9 milij. Poleg tega je bil povečan lombard od 2,4 na 3,04 milij. reškont pa je ostal v glavnem neizpremenjen.

Nadalje omenjamo še med aktivni, da se je blagajna zmanjšala od 1,7 na 0,7 milij. Dobiček iz leta 1931. v znesku 1,4 milij. 2,2 milij. v letu 1930. je bil pripisan splošni rezervi, ki je dosegla z njim že 9,5 milij. Din. Izvršeni so bili tudi običajni in sklenjeni odpisi v znesku 2,0 (2,7) milij. Pripominjamo, da so znašali odpisi l. 1929. 3,1 milij. Din. Kakor je razvidno nadalje iz računa dobička in izgube, je sedaj račun bančnih naložb odpsan, ker ne figurira več v tem računu.

Sprejet je bil tudi računski zaključek Kreditnega društva mestne hranilnice, iz katerega je razvidno, da je število članov padlo za 12 na 495. Mestna hranilnica je dala kred. društvu 6,95 milij., konec 1930 7,14 milij. Din.

Sprememba pravil Mestne hranilnice.

Na včerajšnji seji ljubljanske občinske uprave je bila odobrena sprememba pravil Mestne hranilnice ljubljanske. Poročevalec dr. Bohinec je povdarjal, da je bila ta sprememba nameravana že več let, aktualna pa je postala šele v zadnjem času. Pravila so spremenjena tako, da bodo nudila zadostno jamstvo in krila interese Mestne hranilnice, mestne občine in vlagateljev. Mestna hranilnica mora obdržati značaj popularnega zavoda. Pravila izključujejo vse riskantne in spekulativne kupčije, bodisi s strani hranilnice same ali uradništva. Zelo natančno so navodila glede podeljevanja posojil industrijam, posestvom, na poslopja in na vinograde. Ta posojila se morejo odsejati dati le povsem pupilarno varno in sicer le na osnovno prednost posojil, ne pa na vrednost

dobro (bronasta kolajna in rumen trak), povojno (zeleni trak) in zadostno (beli trak).

Prijavljenih je točno 100 konj. Med njimi bo mnogo zelo lepih plemenskih in gospodarskih, pa tudi spornih živali. Ogled razstave se priporoča vsakomur. Za konjsko razstavo ni nobene posebne vstopnine. Kupeji bodo imeli dovolj prilike, da si ogledajo posamezne resnično dobre konje, ki bodo napredaj.

V posameznih skupinah bodo naslednje številke: 10. kobil, 11. tri- in štiriletne žrebce, 8 dvoletne žrebce, 11 enoletnih žrebce, 8 žrebce, 21 raznih gospodarskih in jahalnih konj ter 28 banovinskih žrebcev. Na razstavi bo na razpolago seznam razstavljenih živali z vsemi potrebnimi podatki.

Mlekarstva razstava na velesejmu. Pohvalno moramo omeniti mlečne izdelke na letošnji mlekarški razstavi, ki so mnogo boljši kakor prejšnja leta. Ne samo nekateri sir, ki so naravnost odlični to leto in ki se lahko primerjajo tudi z inozemskimi izdelki, če vrste, ampak tudi maslo je tokrat prvovrstno. Dobri poznavatelji masla pravijo, da se to vrste čajno maslo popolnoma lahko primerja s svetovno priznanim čajnim maslom iz Danske. — Da bi bilo mogoče spoznati pravo čajno maslo širšim slojem, zlasti našim trgovcem in gospodinjam, priredi sejski mlekarški oddelek kolektivne razstave brezplačno poskušajo masla v svojem paviljonu v soboto od 10 popoldne do 18.

obrata ali donosa. Stroga so določila, kdo more biti član upravnega odbora in si je občinski svet ter personalno-pravni odsek osvojil stališče, ki smo ga svoječasno že mi zastopali, namreč, da nihče ne more biti član upravnega odbora, kdor ima funkcije tudi v drugih zasebnih denarnih zavodih. Mestna hranilnica bo mogla od sedaj dalje nalogati imovino v druge zavode le do 25 % stanja vlog pri njej. Ravnanje zavoda bo moglo dati posojila le do zneska 100.000 Din, višja posojila pa bo mogel dovoljevati le upravni odbor. V debato so posegli mr. Sušnik, Urban in dr. Pippenbacher ter končno župan dr. Puc. Prva dva sta predlagala nekatere stilistične spremembe, ki jih je dr. Bohinec sprejel. Dr. Pippenbacher je zahteval, naj bi mogli postati člani upravnega odbora tudi upokojeni mestni uradniki, vendar pa ni prodrl s tem predlogom. Župan dr. Puc pa je povdarjal veliko zaupanje, ki ga ima Mestna hranilnica med prebivalstvom, saj je zmagovito odbila naskok vlagateljev in se je višina vlog celo povečala, nova pravila pa bodo le še omogočila večje zaupanje v ta zavod. Sprememba pravil je bila soglasno sprejeta.

GOSPODARSKA LITERATURA

Poročilo belgrajske delavske zbornice 1926-1931. Poročilo obsega v dveh zvezkih manjšega formata dobo zadnjih let in prinaša mnogo materiala o gospodarstvu Srbije in o položaju delavstva. Žal obsega n. pr. prva knjiga samo dobo do l. 1930. Prva knjiga obsega 480 str. in prinaša pregled položaja delavstva posameznih važnih strok v Srbiji. Iz pregleda je razvidno, kako so v nekaterih panogah socialne razmere naravnost strašne, n. pr. v rudnikih. Nehigijenične delavnice in stanovanja, prevelik delovni čas, ferdalne gospodolavne razmere itd. kažejo, kako veliko dela še čaka srbsko delavstvo. Druga knjiga podaja na 394 str. pregled razvoja delavskega gibanja v Srbiji, podatke o socialni politiki, kulturnem delu ter o poslovanju zbornice same.

Jugoslovansko-italijanske trgovske zveze. Ob priliki znatne udeležbe naše države na 3. levantskem vzorčnem velesejmu v Bariju je belgrajski Zavod za pospeševanje zunanje trgovine izdal v italijanski brošuri »La Jugoslavia economica 1932«, ki podaja s statistikami in slikami pregled jugoslovanskega gospodarstva. Nadalje je zavod izdal posebno izdajo svojega glasilnika ki vsebuje več člankov o naših trgovinskih zvezah z Italijo. Uvodnik je napisal trgovinski minister g. Ivan Mohorič. Posebna izdaja prinaša le bolj splošne članke. O slovenskem lesu ni prispevka, pač pa o bosanskem. Drugače Slovenci niso sodelovali razen propagande za naš velesejem, ki je za Italijo najvažnejši. Obe publikaciji sta naravno v italijanski.

Poštna hranilnica izkazuje v avgustu povečanje števila vlagateljev za 3476 na 203.686. Hranilne vloge na knjižice so narasle od 383,8 na 391,2 milij. Din. V tekočem prometu je priraslo 129 novih računov (102 v juliju) in je na njih saldo padel od 846,0 milij. v začetku meseca na 778,34 milij. Lani v avgustu padec ni bil tako znan, saj je znašal le 9,1 milij. v primeri s 67,7 milij. letos. Pač pa se je letos zaradi izrednih razmer na denarnem trgu povečal promet na računih od 466,7 milij. v juliju una 4802,8 milij. v avgustu. Padel pa je odstotek brezgotovinskega prometa: od 47,79 na 45,67 %.

nosen sem nato. Nameraval sem vam povedati marsikako genljivo zgodbo, da bi se vam lasje ježili, toda rajši poginem na bariju od lakote, kakor da bi še tako dobro večerjal pri hiši, kjer so me popolnoma pozabili, četudi že od sinoci nisem imel niti grizljaja v ustih, kajti zadnji kos mesa sem dal neki ubogi vdovi. Pri teh besedah je globoko vzdihnil, kakor da bi mu bilo žal njegove očet, in se je leno skobacal na svojega konja. Z žalostnim pogledom je privzdignil klobuk materi v slovo in rekel meni: »Odprti vrata, John; tako si jo upeljal, da ne more preskočiti ograje.«

Toda preden je izginil z našega dvorišča, je mati plaho stopila za njim, si brisala s predpasnikom oči in mu ponudila roko. Toda on se je delal, ko da je ne vidi, čeprav je pridrževal konja.

»Počakaj malo, nečak Tom,« je dejala mati, »reči ti moram še besedico, preden odideš.«

»No, Bog daj srečo!« je dejal sedaj Tom in se ves izpremenil, da je bilo videti, ko da bi bil skočil nekdo drugi v njegovo obleko. »Ali vidim prav — moja nečakinja Sara, ka-li? Menil sem, da se me vsakdo sramuje in boji sprejeti pod streho, odkar sem izgubil svojega nečaka Johna Ridda. Stopi malo k nam,« je dejal on čestokrat, »stopi malo k nam, Tom, če si truden, moja žena ti bo rada postregla.« »Ja, dragi John,« sem tedaj odvrnil, »znan mi je, da je moja materi tako obetala. Toda ljudje so me pričeli postarati gledati in morda tudi nečakinja Sara drži z njimi.« Oh, to ti je bil človek! Da bi ga bila samo slišala, kaj mi je tedaj odgovoril. Toda naj bo, kakor je; odkar sem izgubil svojega nečaka Johna Ridda, nimam več prijatelja na svetu.«

»Oh, Tom, to je res bridka izguba tudi zame. Moral bi bolj upoštevati moja čustva, Tom, nikogar še nisem našel, ki bi sočustvoval z menoj.«

Demantri o posojilu. V več listih smo že štali, da bo za Romunijo dobila posojilo v Švici tudi Jugoslovija menda pri isti banki in po istih pogojih. »Neue Zürcher Zeitung« demantira te vesti.

Borza

Dne 9. septembra 1932.

Denar

Dviganje deviznih tečajev se nadaljuje. Danes je ostal neizpremenjen kot običajno Curih, ki je pa tudi mednarodno slab. Promet je ta teden manjši kot prejšnji, ker je Narodna banka zmanjšala do-delitve.

Po ostalem dvigu so danes tečaji popustili razzen Curiha in Prage, ki sta ostala neizpremenjena. Ljubljana. Amsterdam 2305.13—9316.49, Berlin 1361.25—1372.05, Bruselj 705.52—709.46, Curih 1108.35—1118.85, London 190.75—201.35, New York 5722.14—5750.40, Pariz 224.93—226.05, Praga 169.79—170.65, Trst 294.24—296.64.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 59.681 Din.

Curih. Pariz 20.295, London 18.055, New York 518.25, Bruselj 71.80, Milan 26.59, Madrid 41.70, Amsterdam 208.05, Berlin 123, Stockholm 92.55, Oslo 90.60, Kopenhagen 99.55, Štita 3.73, Praga 15.325, Varšava 58.10, Atene 3.19, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05, Helsingfors 7.75.

Dunaj. Dinar notira: valuta 12.20.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila danes nenotna in so tečaji deloma popustili. Promet je bil na zagrebški borzi naslednji: 7 % Bler. pos. 2000 dol., 8 % Bler. pos. 3000 dol., 7 % inv. pos. 25.000 dol., vojna škoda 100 kom., PAB 10 kom.

Ljubljana. Vojna škoda 197 bl., 8 % Bler. pos. 45 bl., 7 % Bler. pos. 42 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Narodna banka 4250 den., Priv. agrar. banka 218—225 (225), 7 % invest. pos. 47—48 (47), vojna škoda 195—199, 9. 193 den., 12. 195—199, 6 % begl. obv. 34—36, 8 % Bler. pos. 45.125—45.50 (45.50, 46), 7 % Bler. pos. 42.25—43.25, 7 % posojilo DHB 46 den.

Belgrad. Narodna banka 4050—4120 (4100), 7 % inv. pos. 51—52 (50.50), agrarji 24.50 den., vojna škoda 194—195 (194—195 (14.50)), 11. 196 den., 12. 195—196, 6 % begl. obv. 34.25—35 (35.25, 34.50), 7 % pos. DHB 45.50—46.50 (45.75).

Dunaj. Podon.-savska-jadrana, 69.10, Aussiger Cilemische 122, Alpine 13.80, Trboveljska 24.75, Leykam 1.50.

Žitni trg

Položaj za pšenico ne izkazuje znatnih izprememb. Za staro blago za kilogram se zahteva 137.50—140, novo pa je bilo zaključeno: 76 kg po 126—127.50, 79 kg pa po 130—132.50. Moka stane po znaniki v Vojvodini 220—245. Žitnaha pa je izredno kupčija s koruzo. Kupuje se mnogo za izvoz v Italijo. Gre umetno sušeno blago in mešano blago. Za umetno sušeno koruzo zahtevajo na oddaljenih postajah 62.50, na slavonskih pa 70 do 72, vse za oktober, november in december. V starem blagu je malo kupčije in je cena ca. 107.50 Din. Letina korze obeta biti izredno dobra, zlasti po kakovosti in tudi vreme je ugodno za sušenje.

Ljubljana (slov. post., plač. 30 dni). Pšenica Sombor okoli 79 kg ml. tar. 195—200, potiska 80 kg ml. tar. 205—207.50, koruza bač. ml. tar. 160—162.50, okrogla ml. tar. 175—177.50, bač. nav. vozn. 165—167.50, okrogla nav. vozn. 185—187.50, moka bač. 90—91, 315, ban. 330—335.

Novi Sad. Oves bač., sr. novi 92.50—97.50. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet: 62 vagonov.

Sombor. Pšenica bač. okolica Sombor 78 kg 127.50—130, gbč. 79—80 kg 130—132.50, bač. potiska 80 kg 132.50—135, ban. potiska 79 kg 130—132.50, ban. 79 kg 128—130, bač. nova okol. Sombor 76 kg 122.50—125, gbč. nova 76 kg 122.50—125, sr., slav. 76 kg 122.50—125, ban. potiska 76 kg 127.50—130, bač. potiska 76 kg 125—127.50, ban. 76 kg 120—122, ječmen bač. novi 65—64 kg 99—101, okol. Sombor 100—102.50, oves bač. novi 95—97.50, sr. 92.50—95, moka bač., ban. 20 215—225, 2. 195—205, 5. 175—185, 6. 155—165, 7. 135—140, 8. 70—80, otrobi bač., pšenični prompt 50—52.50, fižol bač. okrogli novi 90—95. Rž ne notira, za ostalo neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet: 62½ vagona.

Hmelj

Savinjska dolina, 9. septembra.

Nakupljeno blago se polagoma prevzema, preparira in odposilja. Preveč suho vreme zelo otežuje basanje in vsled tega prevzemanje le počasi napreduje. Zato se tudi nakupovanje vrši še vedno le v manjšem obsegu, vendar po neizpremenjenih cenah 18—22 Din za kilogram. Producenti, ki imajo večje partije zares lepega blaga, se držijo zelo rezervirano in prav nič ne hite s prodajo. Radi tega se trži v prvi vrsti le slabše blago, katerega pa so se cene tudi tekom današnjega dneva za 1 Din pri kilogramu dvignile. Na živnejšo kupčijo se računa šele tekom prihodnjega tedna.

Pri tem je pričela mati plakati.

»Oh, nekdo pa le čuti s teboj,« je vzkliknil Tom in skočil bliskoma s kobile, »jaz čutim s teboj, nečakinja Sara. Četudi nisem dosti prida, vendar le znam činiti dobrega človeka in na tvojo besedo, Bog mi je priča — zapretil je s pestjo proti Bagworthyškemu lesu, ki se je tačas črno odražal v zahajajočem soncu.«

»Tih, Tom, tiho, za božjo voljo! Mati se je domislila moje prisotnosti, vsaj jaz sem tako mislil. Kajti vedno me je hotela obvarovati maščevalnih misli in celo željo po kruti sodbi. Bog ve najbolje, kdaj je treba koga udariti,« je govorila, »počakajmo vdano Njegovega trenutka.« In jaz sem jo slišal, kajti bil sem dobro odgojen in blagega značaja. »Ostani pri nas, Tom,« je dejala mati tiho, da je za Anko ne bi slišala, »ne bi bilo lepo od tebe, če bi prezrl našo gostoljubnost. Ne moremo ti sicer postreči kakor v kaki bogati gostilni, toda vendarle se lahko pri nas ogreješ in pokrepaš.«

Tom Faggus je potemtakem ostal pri nas in si privoščil, kar smo imeli dobrega. Ker je bil ves zamazan, se je pred večerjo preoblekel v Johnovo obleko in ta je bil ponosen, da jo je tako glasovit človek imel na sebi. Tom Faggus je bil namreč res nenavadno predrzen rokovnjak, toda kljub temu je bil v marsikaterem sreč zapisan z zlatimi črkami in na dobro besedo je čisto vrnil oropnemu njegov mošnjček. V onih časih je bilo toliko zakonitih in nezakonitih nasilja, da je človek res težko ločil eno vranjo nogo od druge.

Jaz tedaj še nisem vedel za nedovoljena početa svojega nečaka, zato je bila mati kdaj pa kdaj videti boječa in mu je pošepetala, da naj ne govori vpršijo nas preglasno o svojih pustolovščinah. On ji je seveda pametno priklinal in ngulil čašico holandca.

Na vseh inozemskih tržiščih, zlasti pa na Češkem, kjer se kupčija razvija svobodno brez vsake intervencije, je položaj zelo čvrst in cene še vedno kažejo tendenco navzgor. Letina bo predvidoma znašala na kontinentu le okoli 150.000 stotov, dočim je potrebno okoli 225.000 stotov. Že to dejstvo, ne glede na okoliščine, da se že in se bo še nakupovalo tudi na račun ukinitve prohibicije v Ameriki, jasno dokazuje, da bo hmelja primanjkovalo in bi zato bilo vsako nazadovanje sedanjih cen neopravičeno.

Hmeljarji! V vseh hmeljskih okoliših se producenti drže zelo dobro in prodajajo počasi in vedno po najvišjih dnevnih cenah. Tako je bilo tudi pri nas — dokler je bilo povpraševanje živahno; zato pa so se tedaj tudi cene stalno dvigale. Ko pa se je nekoliko prenehalo z nakupovanjem, da se prevzame in uredi nakupljeno blago, je samozavest hmeljarjev začela omahovati. Začeli so nasadati razburljivim vestem, ki so se širile v zvezi z mirnejšim nakupovanjem, najbolj nestrpni so izgubili popolnoma vso močnatost, če so jo sploh kdaj kaj imeli, začeli deloma že ponujati in vsiljevati blago izpod dneвне cene. To pa je seveda tržno tendenco zelo oslabilo in preprečilo nadaljnji razvoj cen. Kupci so nestrpnost hmeljarjev seveda izrabili in začeli tekmovali, kdo bo ponujal naš hmelj ceneje v inozemstvo. Ali ni sramota za Savinjsko dolino, da se naš savinjski golding danes ponuja v inozemstvo že ceneje kakor vojvodinski? In po žigavi krivdi? Po lastni krivdi producentov, ki si nise znali ohraniti svoje močnatosti tedaj, ko je bila najbolj potrebna.

Hmeljarji! Se je čast! Strnite svoje vrste in ne prodajte niti ene kobule izpod dneвне cene, ki je za savinjski golding še vedno 18 do 22 Din za kg, kakor je pač kakovost. Ako ohranite potrebno močnatost in imate vsaj nekoliko strpljivosti, z ozirom na položaj na svetovnem trgu moremo celo računati, da se bodo cene še dvignile. Kdor pa vsiljuje in prodaja hmelj izpod dneвне cene, ne škoduje samo sebi, temveč našemu celokupnemu hmeljarstvu. Ne nasadajmo nakupovalcem, katerim gre vedno le za to, da čim ceneje kupijo, dočim so jim vse koristi čisto postranska stvar! (Slov. hmeljar.)

Nürnberg, 9. sept. Danes je bilo pripravljenih 100 bal, prodanih pa 50. Cene: hallertauski hmelj je dosegel ceno 103 do 150 mark, tetnanski 145 do 160, gorski hmelj pa 75 do 135 mark.

Živina

Mariiborski svinjski sejem dne 9. septembra. Na današnji svinjski sejem je bilo pripravljenih 191 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašički 5—6 tednov stari 70—85 Din, 7—9 tednov 90—120 Din, 3—4 mesece 150—250 Din, 5—7 mesecev 300—350 Din, 8—10 mesecev 300—400 Din, 1 leto stari 480—560 Din. Kilogram žive teže 5—6.50 Din, mrtve 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 126 komadov.

Naznanila

Ljubljana

Prosvetno društvo »Trnovo« v Ljubljani, je vpriporilo ob priliki proslave društvene 25 letnice, na prostem F. S. Finžgarjevo ljudsko igro »Naša kri«, ki je imela tako lep uspeh. Na prošnjo mnogih se je društvo odločilo, da to igro ponovi v nedeljo, dne 11. septembra ob pol 8 zvečer na obširnem društvenem dvorišču v Karunovi ul. 14. Igra se ponovi prav v isti zasedbi kot je bila v prvi vpriporitvi, sodeluje tudi godba Sloga. Vabimo vse prijatelje iz Ljubljane ter iz bližnje okolice. Predprodaja vstopnic se vrši v društvenem domu. Odbor.

Predavanja na razstavi Domače ognjišče. Danes, v soboto, ob 14 pripravljamo sladice z Adria praški, ob 15 brzkuhajnik »Sikos«, od 16 do 17 kuhanje na plin, ob 18 sušenje sadja in zelenjave. — Nedelja: ob 16 kuhanje na električnem štedilniku, ob 18 ukletenje zelenjave, predava g. J. Strekelj. Vsakodnevno predavanje ob pol 18 se odadja tudi po radiju.

Hoče: Prosvetno društvo v Hočah priredi v nedeljo, dne 11. septembra t. l. ob 3 popoldne in ob pol 8 zvečer v društveni dvorani burko v 5. dejanjih »Babilon«. Med odmorii svira društveni tamburaški zbor. Smeha bo kar na cente. Ker je čisti dobiček namenjen za popravilo tamburaških instrumentov, zato prosimo za obilen obisk.

Cerkveni vestnik

Spomin posvetitve Mar. svetišča na Rakovniku obhajamo letos 11. septembra. V soboto zvečer ob pol 6 misijonska akademija pri Lurski kapelici. Po akademiji procesija s svečkami v svetišče, nato govor, pete litanije in blagoslov. — Od 11—12 ponoči ura molitve. V nedeljo, 11. septembra bo ob pol 6 sv. maša z Najsvetejšim izpostavljenim, nato govor. Ob pol 10 blagoslov novega oltarja blaženega Janeza Boska, nato govor prevz. kneževska dr. Gregorija Rožmana, nato sv. maša. Po sv. maši shod sotrudištva. Popoldne ob pol 4 govor, darovanje, nato pete litanije in slovesen blagoslov.

»John, pojdimo sedaj malo pogledat mojo Winnie,« je dejal Tom po večerji: »navadno jo nakrmim in napojim sam pred večerjo, toda danes je bila od naporene ježe preveč razgreta: Golovo me že težko pričakuje.«

Veselo sem stopil za njim v hlev in tudi Anka se je plaho zmuznila za nama. Kobila je stopala sem ter tja po golih tleh, ker ni marala ležati na slami, katere ji ni bil sam nastal. »Meniš li, da je moj konj pes?« je dejal Tom hlapcu, ko mu je prinesel povedce zanj. Kobila je prišla ko otrok sama k njemu in oči so se ji svetile ko plamenice.

»Udari me, John, pa boš videl, kaj bo storila. Bom že gledal, da te ne bo poškodovala.« Ko je to govoril, si je mel oči, a kobila se je naslanjala nanj. Napravil sem kretajo, kakor da bi ga hotel udariti, a kobila me je pri tej priči zgrabila za pas in me dvignila kvišku. Nato me je vrgla na tla in me hotela potepati, toda Faggus ji je to hipoma zabranil.

»Kaj meniš, dečko? Bi li storil kak drug konj ali pes kaj takega? Pa še več ti zna narediti. Če bi ji dal z žvižgom znamenje, da sem v nevarnosti, bi razbila vrata in mi prihitela na pomoč. Niž je ne bi zadrževalo: ne zid, ne vrata. Oh, Winnie, Winnie, ti mala čarovnica, midva bova skupaj umrla.«

Veselo se je okrenil in ji prišel prijazno ponujati krme in kobila je ljubko hlatala po njej. Toda niti dotaknila se ne bi bila z usti ovsu, ki bi ga bil povohal pred njo kak drug konj. Vmes ji je prišlival v krmo vode, a nazadnje ji je postal tako mehko, da takega ležišča še nisem bil videl pred tem, na kar smo ji voščili lahko noč in se odstranili.

(Nadaljevanje.)

Lorna Doone

23

Roman iz Exmoora

»No, kaj smo pač mogli storiti, gospa?« je prišel jecljati John. »Saj je na vsak način hotel jezdit. Kako bi mogli mi —«

»Glej, Tom Faggus, da izgineš od naše hiše. Danes se šteješ lahko za srečnega, toda če se tvoj konj še kdaj prikaže na našem dvorišču, mu bom sama prerezala kite.«

Vsi so začudeno gledali mojo mater, ko je to govorila, kajti vedno je bila mirna in lahko utolažljiva. Moški so se pričeli odstranjevati s svojimi lopatami in celo Winnie se je nestrpno ozirala, kajti preveč so s prstom kazali nanjo in čutila je, da je storila nekaj napačnega. Nato je drhteč stopila k meni in sklonila glavo, kakor da bi me bila hotela prositi za otipušanje, če se je preohotelo vedla do mene.

»Winnie ostane še noč pri nas,« sem dejal odločno, ko je Tom pričel molče pripenjati sedlo na kobilu. »Mamica, Winnie ostine pri nas ali pa odidem z njo vred od hiše. Šele zdaj vem, kaj se pravi jahati dobrega konja.«

»Dečko,« je izpregovoril Tom Faggus, ki se je še vedno resno pripravljalo na odhod, »bolje se razumeš na konje ko kdoribod v Exmooru. Tvoja mati je lahko ponosna nate in je bila brez vzroka v strahu, kajti jaz, Tom Faggus, nečak tvojega očeta — na kar sem odino ponosen — ti ne bi bil nikoli dovolil okobaliti kobilice, da nisem videl nenavadnega poguma v tvojih oči in da nisi tako podoban svojemu rajnemu očetu. Knezi in

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Vsaka beseda 1 Din
Nadmlinar
tehniški, z 20-letno prakso v modernem mlinu, s prvovrstnimi spričevali, išče mesto. — Danijel Balogh, Murska Sobota — Lendavska cesta 52. (a)

Službo dade

Vsaka beseda 1 Din
Prodajalko
sprejem v službo v trg. z meš. blagom. Pojasnila med 14. in 16. uro. Martinšek, Strelška 10. (b)

Postrežnico
mlajšo moč, zmerno vseh hišnih del, posebno likanja, iščem. Naslov v upr. »Slovenca« 13.172. (b)

Hišnika
vajenega dela na vrtu — sprejem v vilo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.167. (b)

Vajenci

Vsaka beseda 1 Din
Vajenko
sprejme prvovrstni modni salon v Ljubljani. Z dežele izključene. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.175. (v)

Pouk

Vsaka beseda 1 Din
Najpopolnejši
privatni dopisni učni zavod je Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Pražakova ul. 8, poučuje vse trgovske predmete, važne za trgovce, obrtnike, zadruge, trgov. in obrtne pomočnike, vajence in pa one dijake, ki ne morejo svojih študij nadaljevati na drž. trgovski šoli. Uče se tudi vsi moderni jeziki po najodličnejših strokovnjakih. Pišite po informacije!

Denar

Vsaka beseda 1 Din
Preklic
hranilne knjižice. Izgubljeno hranilno knjižico št. 2164 preklicuje vlagateljica G. T. Hranilnica in posojilnica v Stari Loki. (d)

Knjižico
Ljubljanske kreditne banke prodam. Ponudbe pod »80.000 Din« št. 13.173 na upravo »Slovenca«. (d)

Objave

Vsaka beseda 1 Din
Člane »Vzaj. pomoči«
ki imajo zavarovane svojece do 70. leta, pozivamo, da se zglase pismeno ali osebno pri »Solidarnosti« reg. pom. blagajni v Ljubljani, Kolodvorska ul. 8. Opozorjamo, da ima »Solidarnost« uradne ure tudi v nedeljo, dne 11. septembra 1932 od 8 do 12 dopoldne. (o)

Dijaki

Vsaka beseda 1 Din
Dvema dijakoma
nudim popolno oskrbo v centru mesta. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.163. (D)

Nižešolec
se sprejme v svo oskrbo za 500 Din v sredini mesta. Naslov pove uprava »Slovenca« 13.164. (D)

Dijaka
sprejem na stanovanje. Cerkvena ulica št. 19. II., Trnovo. (D)

Na hrano
se sprejmejo gospodje — najraje dijaki. Mesečno 380 Din. Naslov v upr. »Slovenca« št. 13.194. (D)

Staninja

Vsaka beseda 1 Din
IŠČEJO:
Sobo
(dve psotelji) — iščeta skromna gospoda. — Podrobnosti pri »Sveti vojski«, Dunajska 17. (s)

ODDAJO:
Dvosebno stanovanje
s kabineto in kopalnico oddam takoj dobri in mirni stranki. Naslov v upr. »Slovenca« 13.090. (č)

Več stanovanj
takoj oddam. — Pojasnila med 14. in 16. uro. Martinšek, Strelška 10. (č)

Stanovanje
treh sob s pritliklinami se odda s 1. novembrom na Miklošičevi cesti. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.187. (č)

Stanovanje
tri sobe, pritlikline in vrt, za Bežigradom, oddam s 1. novembrom t. l. Naslov v upr. »Slovenca« št. 13.178. (č)

Meblovano sobo
mesečno, v novi palači, v neposredni bližini glavnega kolodvora, oddam gospodu. Najemnina 550 Din. — Naslov v upr. »Slovenca« št. 13.206. (s)

Lepo oprem. sobo
s posebnim vzhodom oddam boljšemu solidnemu gospodu na Tržaški cesti št. 21. (s)

Razno

Vsaka beseda 1 Din
V dobro oskrbo
vzajem otroka. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.169. (r)

Posredstva

Vsaka beseda 1 Din
Droben oglas v »Slovenca«
posredstvo ti hitro prodaja, če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Petstanovanjska hiša
visokopritliklina, v bližini mesta, ob glavni cesti — naprodaj. Naslov v upr. »Slovenca« št. 12.686. (p)

Lepo parcelo za vilo
na vogalu Skrabčeve in Kocenove ulice prodam po 100 Din za 1 m². Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 13.124. (p)

Enonadstropna hiša
z dobro vpeljano trgovino naprodaj. — Pojasnila med 14. in 16. uro. Martinšek, Strelška 10. (p)

Ako hočete zidati
na hranilno knjižico, nekaj v gotovini, 40% v mesečnih obrokih za odplačevati — Vam damo parcelo in zidamo hišo. Pojasnila med 14. in 16. uro. Martinšek, Strelška ulica 10. (p)

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din
Črešnjevo spalnico
prodam po zelo ugodni ceni. Alojzij Udir, mizar, Predvor. (s)

Kupimo

Vsaka beseda 1 Din
Stroj za polnjenje
(spricanje) klobas kupim. Franc Cerne, Moste, Zaloška cesta 142. (k)

JUGOSLOVANSKA TISKARNA LJUBLJANA

Auto-motor

Vsaka beseda 1 Din
»Buick« avto
pedsedežna limuzina v najboljšem stanju ugodno naprodaj. Naslov v upr. »Slovenca« 13.118. (f)

B. M. W. avto
dvosedežna »Cabriolet« limuzina, dobro ohranjeno, prodam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.119. (f)

Posetniki velesejma!
Elegantna pedsedežna limuzina, skoraj nova, pod ceno naprodaj na velesejmu: Kucler, paviljon »E«. (f)

Prodamo

Vsaka beseda 1 Din
Če avto svoj stari prodajaš
a' motorja bi znebil se rad. brž kupcev ti mnogo prišene Slovenčev najmanjši inserat

Konfekcija — moda!
Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (l)

Suho seno
zdravo, prešano v balah, prodaja L. Noušak, Bos. Dubica. (l)

Radio Therma, Laško

Najučinkovitejše lečenje išiasa, revmatičnih obolenj, ženskih boleznj. Znižanje krvnega tlaka, rekonvalescenca itd. S 1. septembrom počenek po sezoni. Za pavšalno ceno 1100 Din se nudi popolna oskrba za 20 dni in za 600 Din za 10 dni (štrikrat dnevno hrana, stanovanje, kopel, dve zdravniški preiskavi; vštete so tudi vse takse). Prospekte in informacije na zahtevo od uprave zdravilišča.

TISKARNA

TISKOVINE ZA INDUSTRIJO, TRGOVINO IN OBRT, ČASOPISI, REVIJE, KATALOGI itd.

LITOGRAFIJA

VREDNOSTNI PAPIRI, PLAKATI, CENIKI, ETIKETE itd. V ENO- IN VEČBARVN. TISKU

KLIŠARNA

KLIŠEJI V POLJUBNI OBLIKI ZA ENO- ALI VEČBARVNO REPRODUKCIJO SLIK i. t. d.

BAKROTISK

UMETNIŠKE ILUSTRACIJE, ALBUMI, RAZGLEDNICE, PROPAGANDNE TISKOVINE itd.

KNJIGOVEZNICA

POSLOVNE KNJIGE, ŠOLSKÉ ZVEZKE, MAPE, RASTIRANE PAPIRJE, PODKLADKE, BLOKE

Izgubila sem ljubezen svojega moža.

Toliko se je začel moj mož zanimati za meko blondinko s prekrasno poltjo, da sem, kar sama priznam, postala zelo ljubosumna. Začela pa sem razmišljati o vzrokih njene privlačnosti. Njen nos se ni nikdar svetil in njena polt je bila vedno sveža in lepa, pa če je vsak večer še toliko plesala v topli plesni dvorani. Nazadnje pa mi je neki znani strokovnjak za lepoto razodel njeno tajnost: Ona je enostavno vmešala malo kreme v svoj puder. Ta dodatek je povzročil, da se je puder oprijel kože tudi pri vetrovnem in deževnem vremenu in pri znojenju. Na moje veliko veselje mi je po prvem takem poizkusu dejal mož: »Nocoj si pa krasna«. Danes se moj mož že divi moji krasni in sveži polti in vse znanke me zavidajo zaradi nje.

OPOMBA: Edino pravico za uporabo kreme s pudrom si je za velikansko vsoto pridobila Tokalon krema. Ta krema pomešana s pudrom osvežuje kožo in ne da bi io samo pokrivala, jo napravi tudi naravno lepo. Popolnoma odstranjuje vsako svetlikanje lice ter da polti nenavadno lepoto.

Vezenine — zavese

najnovejši slog — nizke cene

Matek & Mikeš — Ljubljana
poleg hotela Štrukelj

Oglejte si našo razstavo na velesejmu

OTVORITEV GOSTILNE!

Vljudno naznanjam cenjenemu občinstvu iz Maribora in okolice, da odvarjam v idilično ležečem kraju Laznica pri Limbušu gostilno, katero sem opremila z udobnostjo in upoštevajoč vse higijenske predpise. Dolgoletna gostilničarska praksa mi bo omogočala zadovoljiti vsem potrebam cenjenih gostov. Otvoritev se izvrši v nedeljo 11. septembra; sodeluje gasilska godba iz Peking. Avtomobilski promet vsako uro od 15 dalje, zadnji voz za povratek ob 20. Železniška zveza: prvi vlak ob 13.18, zadnji ob 20.58 iz Bistrice. Lep izprehod skozi Studenski gozd poleg železnice (brez prahu) v polidruži uri do Laznice.

Obiskovalcem se priporoča
Terezija Pogačnik,
(letka Rezi iz hotela Halbwild), Laznica 31.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotooda. Jugoslovanske knjigarne
v Ljubljani Zahtevajte cenik!

† Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, stari oče in brat, gospod

MATIJA KRALJ

uradnik državne železnice v pokoju

danes ob 1. jutraj po dolgi, mukopolni bolezni, večkrat previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto 10. septembra ob 5 popoldne od doma žalosti, Koseskega ulica št. 20, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1932.

Josipina Kralj roj. Klemenčič, soproga; Mara, Alfonz, Oton in Anton, otroci; Dorica, Pavelca, vnukinja, in vse ostalo sorodstvo.

Živahna kupčija na velesejmu

Ljubljana, 9. septembra.

Da bo tudi letošnji jesenski velesejem uspel popolnoma, ni več nobenega dvoma. Dočim so obiskovalci v nedeljo in na praznik velesejske prostore zlasti ljudje z dežele, ki niso prišli v Ljubljano toliko po kupčijah, kakor zaradi rado-vednosti, je prihajalo danes in prejšnje delovne dni več resnih ljudi iz trgovskih krogov, ki so sklepali z razstavljalci precej pomembne kupčije. Posebno z juga je prišlo na velesejem veliko resnih kupcev, ki so se zanimali za posamezne razstavljene predmete. V pohištveni stroki je bilo danes sklenjenih več pogodb ter so nekateri mizarji dobili naročila za več mesecev. En sam mizarji mojster je sklenil kupčijo za skupaj 90.000 Din. Opazujemo za-animivo in razveseljivo dejstvo, da naše pohištvo vedno bolj z uspehom prodira v južne dele naše države.

Med razstavljenim pohištvom, ki je nameščeno kar v dveh paviljonih, pa so seveda pokazali svoje spretnosti in umetnosti tudi tapetniki, ki delajo itak vedno z mizarji skupaj. Med njimi je razstavil Dragotin Puc iz Ljubljane posebne blazine za divane in couche. Mesto, da bi polnil blazine le z žimo, jim vložijo posebne prožne vložke iz bakrene žice, takozvano »šlarafijo«. Ta način je brez dvoma doslej najmodernejši in prekaša vsa doslej zna- peresa, ki jih vlagamo v postelje in divane. Pri njem je razstavil tudi atelje za umetnostno obrt T. Inkiostri prav lepe in sodobne slikane zavese in blazine. K pohištvu spada seveda tudi keramika in prav lične vaze sta razstavili trdki Klemenčič iz Novega mesta in Dekor iz Šiške. — Prepričani smo, da nam bodo velesejske razstave pohištva in drugih potrebščin za stanovanjsko opremo ustvarile v teku časa okusno in samostojno stanovanjsko kulturo.

Dalje so zelo zadovoljni z uspehom letošnje jesenske velesejske razstave izdelovalci malih kmečkih vozičkov iz Domžal in okolice. Prodajajo vsi zelo dobro. En sam razstavljalec je prodal 5 lahkih vozičkov, kolesljev, dobil pa je razen tega tudi več naročil za vozove. Podobno tudi drugi izdelovalci voz.

Sploh se je danes na splošno opazilo, kako se gibljejo v velesejskih paviljonih le ljudje z resnimi kupčijskimi nameni. Zgolj radovednežev je bilo pač malo, če izvzamemo nekaj šolskih skupin, ki so z dežele prišle ogledovat razstavo.

Veliko zanimanje je na velesejmu za razno stavno gradivo ter je bilo tudi v tej stroki sklenjenih dovolj pomembnih kupčij. Omenjamo samo štedilnike, ki jih je en sam razstavljalec prodal 10.

Veliko več bi se bilo sklenjenih kupčij v po-sameznih strokah, ko bi ne živeli splošno v tako težkih denarnih razmerah. Kriza se pozna povsod, večinoma vsi razstavjalci tožijo o nji. Pride mar-

sikateri resen kupec, ki bi naročil večje množine posameznega blaga ali izdelkov, ko bi jih pro-dajalci mogli dati na kredit ali na obroke.

Toda takih težav na splošno nimajo na vele-sejmu tisti razstavjalci, ki so prišli na razstavo z blagom, ki ga ljudje kupujejo na drobno. Vsi taki prodajajo sijajno. Lahko rečemo, da takrat še naj-bolj, ko v drugih strokah sploh ni kupčij, t. j. v nedeljo in na praznik. V boljših krogih vzbuja da-lje posebno zanimanje za pristne angleške volnene tkanine izbranih kvalitet Burberry, Cromby in dru-gih registriranih vrst angleškega blaga iz tovarne May-Hammel, Ltd., Jorka. Fina publika si izbira in kupuje zlasti posebne potovalne odeje, ki jih je razstavil g. Ham iz Kranja.

Pasja razstava

Kakor smo že poročali, je bila v četrtek do-poldne odprta na velesejmu III. mednarodna raz-stava psov vseh pasem, ki je zbudila mnogo zani-manja med ljubitelji psov. Vseh razstavljenih psov je bilo 200, med njimi 12 inozemskih, raznih pa-sem. Sodniški zbor, sestavljen iz dr. Ivana Lo-vrenčiča, predsednika Jugoslovanske kinološke zveze, dr. Witzelhuberja z Dunaja, Er-hardta Heinricha, Wiljama Fürerja, Iva-

Slika kaže odličnega zastopnika ovčarske pasme, ki je bil pripeljan s Šar-planine ob albanski mej-i. Ime mu je »Karamaši I« in je last g. ravnatelja Pestotnika.

na Güdererja, Dragotina Klobučarja, Henrika Lazarinija, Antona Schusterja in Ivana Zupana, je razstavljene pse, med ka-terimi so bili izredno krasni eksemplari, ocenil takole:

Trije ilirski ovčarji, last g. Franca Bulca z Mirne, so bili odlično in trije prav dobro ocenjeni. Prav lepa skupina je bila nemških ovčarjev, dober-manov in nemških bokserjev, aierdale-terrierjev, nemških dog. Ocena teh psov je bila: odlično, prav dobro in dobro. Ocena angleških hrtev: odlično, eden od njih, last g. Pelca, pa je prejel naslov prvaka Jugoslavije za leto 1982. Perzijski hrt, last baronice Casati-Casate iz Gradca in italijanski hrtič iste lastnice, sta dobila oba naslov zmago-valca Jugoslavije za leto 1982. Skupina lovskih psov ptičarjev je bila posebno lepa. Nemški re-saveri in žimavci, pointerji iz psarne Suvobor, spanie-le, springerji, istrijanski braki, posavski braki, francoski nizki braki, braki-jazbečarji, foka-terrie-ri, izmed katerih je dobil naslov zmagovalca Jugoslavije pes, last grofice Marije Thurn iz Gu-štajna, so vsi zбудili prav posebno pozornost.

Izmed vseh razstavljenih psov je bilo 40% od-lično, 25 prav dobro, 30 dobro in 5% povoljno oc-njenih.

Železniška nezgoda v Litiji

Garnitura dveh strojev in službenega voza zavozila v tovorni vlak

Litija, 9. sept. Davi ob 5.28 je privozil na litijsko postajo to-vorni vlak št. 1146. Predno se je ta vlak, ki je bil precej dolg, na postaji ustavil, se je zaletel vanj vlak št. 920, ki je tudi privozil iz Save. Sestav-ljen je bil iz dveh strojev in službenega voza ter je bil del dvornega vlaka. Nad Litijo je bila zelo gosta megla, tako da strojevodja ni mogel videti daleč pred seboj. Na ta način je zavozil v tovorni vlak, ki se je ravno ustavil na litijski postaji. Stroja sta se zarinila v zadnji del tovornega vlaka, od katerega je bil predzadnji voz popolnoma stis-njen. Po čudnem naključju si je s skokom na tla rešil življenje sklepni zavirač Jurij Gošenčak iz Maribora. V zadnjem hipu ga je opozoril železni-čar Simonetič, ki je opazil, da vozi garnitura dvor-nega vlaka v tovorni vlak, in ga na ta način rešil.

V vagonih tovornega vlaka je bila natoovorjena pošiljka konzerviranih paradižnikov iz Madjarske, ki je bila namenjena v London in Manchester. Pa-radižniki so bili v 50 kilogramskih zabojih oziro-ma v 5 kilogramskih kantah. Pošiljka v zadnjem vozu ni bila skoro nič poškodovana, dočim se je v predzadnjem vozu zmečkala dobra četrtina pa-radižnikovih pošiljk. Deloma je bila poškodovana tudi pošiljatev magnezitne opeke iz Češkoslovaške v Trst. V teku dopoldneva je dospel iz Ljubljane pomožni vlak s tehničnimi osebjem, ki je še do-poldne odstranilo ves razbiti material in nato vo-rilo pošiljke drugam. Škode je okrog 80.000 Din. Iztilirli so se trije zadnji vagoni in službeni voz. Za promet nesposobni so 3, lažje poškodova-nih pa je 11 vagonov.

Jutri pride iz Ljubljane komisija.

Eden v grob, drugi v robijo

Zrtve alkohola in strasti.

Ljubljana, 9. septembra. »Slovenec« je prvi takoj poročal o žalostnem pokolju, ki se izvršil 6. avgusta v soboto okoli polnoči v Mencingerjevi gostilni na Sv. Petra cesti. Alkohol in strast sta dovela mladega, krepkega človeka v ječo, a drugo žrtev krije hladni grob. Danes je bil zaključek te drame pred malim se-natom. Čeprav ni bila javnost obveščena o raz-pravi proti ubijalcu Francetu Hočevarju, se je dvorana št. 79 napolnila radovednežev, večinoma iz šentpeterskega predmestja.

Senat je sodil Franceta Hočevarja, 29 letnega, samskega delavca, doma iz Primče vasi na Dolenj-skem. Na vprašanje predsednikovo, če je bil kdaj že kaznovan, je odvrnil: »Enkrat v Novem mestu zaradi nereda, ker nisem prišel k sodišču. Staknil sem 3 mesece.« Obsojen je bil takrat zaradi težke telesne poškodbe.

Obtoženec kratko navaja, da je France Hočev-ar omenjene noči dvakrat zabodel v levo stran prsi oženjenega delavca Ivana Zumra v Mencin-gerjevi gostilni, da mu je prečezal srce ter je tako Zumra na mestu izkrevavel in umrl. Obtožen je zato zločinstva uboja.

Obtoženi Hočevar se je na dolgo zagovarjal. Navajal je, kako je usodno soboto od popoldne do noči kolovratil po gostilnah v družbi svoje znanke Francke in gospodinje. Hotel je od Tratinke iti že domov, ko ga je znanca pregovorila še k Men-cingerju, češ: »Pojmo tja, tam zbrani je mladost.« Opisal je, kako je sedel pri eni mizi, a pri drugi Zumr z večjo družbo. Tam so peli. Pel je tudi on, kar so mu zabranili, ko je Zumr odšel na stra-nišče, je nagovoril njegovo ženo, ker je mislil, da je punca — natakarka. Ko se je goz vrnil, mu je žena nekaj šepnila. Vstal je in ga klonil. Jezen in malo vinjen je vstal in zagrabil za stol. Iz ust mu je tekla kri. »Kdaj sem ga z nožem sunil, sploh ne vem,« se je zagovarjal.

Priča stražnik Danijel Kos je Hočevarja pri-jel pri vratih, ko je hotel pobegniti. Mirno mu je povedal ves dogodek. Neinteresirani in objektivni priči trgovski zastopnik Hugo Marinkovič in France Boncelj sta opisala nekatere podrobnosti pokolja. Oba sta odločno potrdila, da je ob-tožene naprej prijel za stol. Ljudje so zbežali. Ostala sta v sobi samo Zumr in njegova žena. Boncelj je obtožencu izvil stol in ga vrgel na tla. Nato se je pobral, prijel za nož in navlil na Zu-mra, ki se je pred junakom noža skril v kot. Tja je navlil obtoženec in ga dvakrat sunil v prsa. Zumrova žena Marija je zaključila svojo izpoved: »Bila sem razburjena. Stol sem držala v rokah. Ko se je mož zgrudil na tla, je obtoženec pripomnil: »Vam vsa čast, gospa! On je erknil, jaz bom pa svoje preстал.« Ostale priče so slično izpovedale. Zdravniški izvid je ugotovil, da je bila rana v srcu absolutno smrtna in da je smrt nastopila v eni ali dveh minutah. Vsaka zdravniška pomoč je bila izključena. Ko so obtožencu ljudje govorili: »Kako morete biti taka zverina?« je cinično odvrnil: »To je meni k...! Kdor me prvi udari, ga ubijem.«

Državni tožilec je predlagal najstrožjo kazen. Ex-offo branilec je bil za mlačje kazni, poudar-jajoč: »Nesrečna sobota. Zaslužil je par dinarjev, hodil je od gostilne do gostilne. Je brez staršev.« Posvetovanje je bilo izredno kratko. Že po par minutah je predsednik razglasil sodbo, da je Fran-ce Hočevar obsojen zaradi uboja na 5 let robije. Ko ga je predsednik vprašal, ali sprejme sodbo, je Hočevar pripomnil: »Se hočem pritožiti, ker je kazen previsoka in ker nisem kriv.« Drž. tožilec: »Ali hočete mogoče za to še zlato medaljo in zlato uro?« Naposled se je obsojenec premislil in pri-javil samo priziv zaradi previsoke kazni.

Naročajte »Slovenca«!

Iz primorske Slovenije

Duhovniške vesti. Za kaplana v Postojni je bil nastavljen novomašnik g. Viktor Berce. Laza-rist g. Mihael Klančnik na Gradu pri Mirni je dobil italijansko državljanstvo. — Novomašnik trža-ške škofije g. Fran Šibenik je nastavljen za župnega upravitelja na Vrhu in v Itacihah pri Bu-zetu. — G. Ivan Bidovec je iz Podgrada pre-stavljen v Dolino pri Trstu za župnega upravitelja. V Podgrad pride za kurata novomašnik g. Viktor Perhan. V Pomjan pride za upravitelja g. Jurij Knafelz, dosedaj upravitelj na Gradini in To-polovcu.

Aretacije v Bistrici. V Bistrici so Italijani za-prili večjo skupino oseb, katere obdolžujejo subver-zivne propagande, razširjanja letakov, zažiganja kreosov. Baje so našli na vratih nekega Marchettija napis »Smrt izdajalcu!« in mrtvaško glavo. Aretira-ni so bili med drugimi zobotehnik Biček, šofer Hr-vatin, gostilničar Znidarskič (Zemljak), trgovec s papirjem in zakupnik loterije Bobek (temu so brž vzeli koncesijo), dalje neki Jelerčič in Mercandel, potem več domačih fantov. Nekateri so bili izpu-šeni, kakih 12 je ostalo zaprtih.

Smrtna kosa. V Ilirski Bistrici je 15. avgusta umrla v visoki starosti Zaneta Ličanova, mati pokojnega bogoslovnega profesorja Ličana. — V Trstu je 15. avgusta preminul v starosti 73 let Ma-tija Sepin, rodom iz Šenturja pri Kranju.

Oropana Stara gora pri Čedadu. V dneh okoli Velikega šmarna so specialisti okradli zakladnico znamenite božje poti na Stari gori pri Čedadu. Od-neli so za kakih 70 tisoč lir vrednosti.

Velik pevski koncert v Sav. dolini

Radmirje, 8. sept.

Da ne bo kdo rekel, da Ksaverjanci spimo cele noči, smo pokazali v nedeljo dne 4. septembra na prvem velikem koncertu v naši fari. Pod vo-dstvom našega poštvalnega in vztrajnega visoko-šolca g. Jos. Caslina in njegovega brata Ivana smo odpeli kar 21 pesmi iz sporeda: mešani, moški in ženski zbor.

V prostornem kozolcu gospe Jožefe Stiglicve, ki so ga fantje v dveh dneh preuredili v veliko dvorano, je nastopil naš pevski zbor v Gornje-savinjski dolini. Dasi po času najmlajši, je pa po številu največji: 50 fantov in deklet je že pre-cejšnja številka za farno na deželi.

Gosp. predsednik prosvetnega društva je po-zdravil v svojem govoru vse dobrodošle prijatelje petja, zlasti preč. duhovščino, ki se je udeležila v lepem številu. Posebno pa g. prof. Bajuka in nje-govo gospo soprogo, ki se nista ustrašila dolge

poti in prišla nalašč zato iz bele Ljubljane med nas v hribe.

Petje, kakor trdi kritika, je bilo čisto dobro. Mora se upoštevati, da smo se učili samo dva meseca, in to kmečki fantje in dekleta, ki smo bili utrjeni od dnevnega dela in vročine, zvečer pa na vaje, da že skoraj ni bilo nič noči. Pozabili smo na vse dnevno trpljenje in se z veseljem vadili in učili naše prekrasne slovenske pesmi.

Pri koncertu je skraja šlo bolj plaho, a potem smo že dobili korajžo po burnih aplavzih. Na-vdušil nas je med odmorom g. prof. Bajuk, ki je v lepem govoru opisal naše prelepo slovensko petje in pesem ter njen pomen za slovenski narod.

Nad vse včas pa je bila po večini vsem obi-skovalcem »Flosarska«. Zakaj pa ne? V naši do-lini so sami flosarji, pa nekateri še vedeli niso, da imamo tudi flosarji svojo himno. Po burnem aplavzu so jo fantje morali še enkrat ponoviti.

Zaradi atentata na dolsko šolo oproščen

Izpred ljubljanskega kazenskega senata

Ljubljana, 9. septembra.

Mali kazenski senat pod predsedstvom s. o. s. g. Ivana Kralja in prisotnih sodnikov dr. Leona Struklja in g. Branka Goslarja je danes najprej ob 8.30 obravnaval znani atentat na stanovanje šol-skega upravitelja Nikolaja Einspielerja v Dolu pri Zalogu. Tega atentata je bil osumljen in obtožen 25 letni samski zidarSKI delavec Ivan Ogrin iz Za-boršta pri Dolu.

Kaj pravi obtoženica

Javna obtožba, ki jo je zastopal sam šef držav-nega tožilstva dr. Ivan Ogoreutz, očita Ivanu Ogrinu, da je 27. junija letos ponoči v Dolu položil med okna spalne sobe šolskega upravitelja Nikolaja Einspielerja del cevi kolesarske balance, v katero je nabasal smodnik, pesek in papir, nato zunanje odprto okno zaprl in z vžigalno vrvice zažgal smod-nik, ki je eksplodiral. Vseled eksplozije so popokale šipe na oknih, zunanji okenski okvir je vrglo na neko njivo, notranji okvir in drobne šipe pa na po-stelje, kjer so spali upravitelj, njegova žena ter otroka Nevenka in Milorad, da je torej z razpočno snovjo povzročil nevarnost za življenje več ljudi ter s tem zakrivil zločinstvo zoper občno varnost ljudi in imovine po § 191-II k. z.

V razlogih obtožnica pobija alibi-zagovor obto-ženčev, češ, da ni šel iz Urbanijeve gostilne v Ihanu ob 1.30, marveč že 26. junija ob 23.30, a napad je bil izvršen 27. junija ob 2.15. Obtoženec je imel po obtožnici dovolj časa, da je pripravil atentat. Pri obdolžencu so orožniki našli v žepu tudi smodnik, na njegovem domu pa del vžigalne vrvice in še papir, ki je bil nabasan v cev, se popol-noma ujema s papirjem, ki so ga orožniki našli na obtoženčevem domu. Papir je hkrati tudi iste ka-kovosti. Obtožnica zaključuje, da je proti Ogrinu podan nujen sum, da je on pravi storilec.

Obtoženca je zagovarjal dr. Miha Krek.

Obtoženčev zagovor

Obtoženi Ivan Ogrin je krepak in mišičast mla-denič, dostojno obločen. Na vsako vprašanje je od-govarjal prostodušno in jasno. Senatni predsednik ga je najprej vprašal: »Ivan Ogrin! Ali ste krivi ali ne?«

»Nisem! Ne!« je odvrnil.

»Povejte, kako je bilo!« je predsednik nada-ljeval.

Obtoženec je nato gladko navajal, kako je šel z bratom in Vinkom Gradom v Ihan. Peljali so se na kolesih. Brat in Grad sta zapustila Urbanijevo gostilno že ob 22.30, sam pa je ostal pozno do 1.30. Nato je krenil vasovat k nekemu dekletu. Dekle je poklical. Ker se ni oglasila, zato je odšel naravnost domov v Zaboršt. Predsednik: »Dekle ni nič slišala?« Obtoženec: »Je tako okno, da je težko slišala. Dvakrat sem potrkal.«

Predsednik: »Povejte, odkod ste dobili smod-nik in papir?«

Obtoženec: »Kupil sem ga 14 dni poprej v Ljubljani pri Sevlčiku. Kupil sem take patrone za streljanje valuharjev pod sadnim drevjem. Gradu sem razstrelil en štor. Smodnik, ki je bil v papir zavit, se mi je stresel v žepu.«

Predsednik: »Pri vas so našli prav tak papir, kakor je bil v cevi.«

Obtoženec: »Orožnik je našel en kos papirja pri sestri in ga kar stisnil. Papir pa ni enak.«

Predsednik: »Imate stare biciklje?«

Obtoženec: »Imam.«

Izpovedi prič

Priča Maksimilijana Einspieler, upraviteljeva soproga je pripovedovala, kako so okoli 2 čili prvič manjši pok, nato pa prav močan. Posvetila se je medla svetloba, nato pa je vse utihnilo. Mož je vstal, vzel revolver in parkrat ustrelil skozi okno. Bilo je sploh vse razbito. Drobci šipe so le-teli 30 m daleč na cesto. Notranje okno je padlo v sobo, tudi drobci stekla. Zastori so bili vsi raztr-gani. Našli so več papirnih koscev. »Mi nismo no-benega sumili. Obtoženec se je sam enkrat izrazil, da nima nobene stvari proti mojemu možu.«

Predsednik obtožencu: »Povejte, kdo je na-oravil?«

Sedaj je skrajni čas, da vzamete Aspirin-tablete.

Proti prehladu, revmatizmu in bolečinam

Aspirin tablete

pristno samo v originalnih omotih.

»Odobreno od Ministrarstva Socialne poli-tike i narodnog zdravlja S. Br. 8104 od 16. 5. 1932.

Obtoženec: »Ne vem. Kdor je, ne bo šet pravit okoli.«

Predsednik je nato prebral zapisnik o zasliša-nju upravitelja Nikolaja Einspielerja v preiskavi. Tu pravi, da je jul 27. junija ob 2.15 dve detonaciji. Okna so bila razbita. Šli so vsi v kuhinjo. Okoli 3 je privozil mimo voznik France Simene iz Doba in sta ugotovila dejanski stan. K sreči se ni pripetila hujša nesreča. Poleg okna je stala omara, tako da ni bila večja nevarnost za otroka, ki sta spala po-leg omare v stran.

Priča Frančiška Grčar je izjavila, da ni sicer slišala, da bi kdo trkal na okno. Obtoženec je več-krat poprej trkal, a ga je odslavila.

Priča Frančiška Urbanija, gostilničarka v Iha-nu: »Ogrin je prišel v nedeljo zvečer v mojo go-stilno z bratom in Vinkom Gradom. Cene in brat sta odšla s kolesi okrog enajstih. Ta pa je ostal do zadnjega in sem fantje morala ob 1.30 izganjati iz gostilne. Fantje so potem še kake četrt ure na vasi peli. Do Dola je po mojem dobre pol ure.«

Priča Vinko Grad: »V nedeljo 26. junija smo šli skupaj v Ihan. Janez ni imel s seboj nič zavi-tega na kolesu. Tudi psa nisva imela s seboj. (Ovadb pravi namreč, da je napadalec imel s se-boj psa, ker so se drugi dan poznali še pasji sle-dovi.)

Priča Karol Ogrin, obtoženčev brat: »Peljali smo se v Ihan. S seboj nisva vzela nič. Tudi pes ni šel z nama. Brat ni imel nobene stare balance s seboj. Jaz in Cene sva odšla iz gostilne ob 10.30 ponoči. Brat je tam ostal.«

Predsednik: »Ali je vam znano, da bi bil brat streljal štor?«

Priča: »Da. Lahko prisežem. Kje je za to do-bil smodnik, ga nisem vprašal. Ne vem, odkod bi bil smodnik, ki so ga našli v žepu.«

Marija Košak, sestra obtoženčeva: »Ponoči sem se zbudila zaradi ropota, ko je brat prišel domov. Vžigalno vrvice sem videla že okoli božiča. Papir je ležal v omari.«

Predsednik je nato predložil corpora delicti. Med državnim tožilecem in predsednikom se je raz-vila kratka diskusija o sličnosti obeh papirjev. — Predsednik je nato čital razne akte in ovadbe od-nosno poročila. Prebral je tudi spis, da sta bila za-radi tega atentata najprej aretirana tudi Jakob Me-jac in Vinko Jagodice iz Dola.

Bila pa sta pozneje izpuščena iz preiskovalnega zapora, ker sta dokazala svoj alibi.

Po končnem dokaznem postopanju sta sledila govora državnega tožileca in branilca. Državni tožilec je vztrajal pri obtožbi, povdarjajoč, da je bil brez dvoma napad izvršen iz političnih momentov. Vse okoliščine kažejo, da je bil obtoženec storilec.

Branilec dr. Krek je analiziral potek in re-zultat današnje razprave. Indicijski dokazi so ostali popolnoma nesklajeni. Igrati bi moral pri tem političen moment. Tega momenta pa pri da-našnjem obtožencu ni mogoče najti, ker se obto-ženčeva družina ne udeležuje pri nobenih organi-zacijah. Obtoženec vztrajno zanika svojo udeležbo, vztrajal je pri zanikanju tudi takrat, ko je po njem pel pasji bič. Predlagal je tudi, da se zaslišajo še tri važne priče o obtoženčevi nedolžnosti.

Oprostilna sodba

Po daljšem posvetovanju je predsednik raz-glasil, da se obtoženec popolnoma oprosta vsake krivde, da bi bil izvršen omenjeni atentat. V razlo-gih je predsednik navajal, da ni bilo podanih za-dostnih dokazov za krivdo in se je obtoženčev alibi-dokaz v bistvu posrečil.

Ivan Ogrin je sprejel sodbo z zadovoljstvom na znanje. Razprava je bila končana ob 9.30.

MOTOH-KAVA dnevno sveže prazena!
MOCCA-KAVINE-KOCKE à Din 1.— za turisti.
LJUBLJANA, Vodnikov trg 5 — telefon 25-77

Ljubljana

Blagoslov temeljnih kamnov Vajenškega doma

bo v nedeljo 11. septembra ob pol 12. — Govoril in blagoslavljal bo prevzvišeni knezoškof dr. Gregorij Rožman. — Vabljeni vsi, zlasti rekodelci!

25 letnica SLD

Pred dvajsetimi leti so imeli slovenski lovci važen sestanek. Kakor povsod drugod, se je tudi v lovstvu opazilo, da Slovenci v stari Avstriji niso bili enakovredni drugim narodnostim. Dogodilo se je čelo, da Slovencev niso sprejeli v Kranjsko lovsko društvo in da niso bili povabljeni na love, kamor so imeli dostop vsi drugi. Vse to je bilo povod, da so prišli slovenski lovci skrbeti za svoj klub, ki je bil ustanovljen na omenjenem sestanku. Klubu slovenskih lovcov je predsedoval sedanji senator g. Ivan Hribar. Dve leti za tem je postalo iz kluba društvo, kateremu od ustanovitve dalje predseduje dr. Ivan Lovrenčič, ki je kot spreten organizator zbral v klubu v teku let skoraj vse naše lovence, ne glede na narodnost, pod okrilje SLD.

Vprav te dni je praznovalo SLD petindvajsetletnico. Prvo je bilo, da so odšli v sredo, dne 6. septembra vsi predsedniki podružnic in funkcionarji v SLD, pod vodstvom predsednika centralnega odbora in skupnega društvenega predsednika dr. Ivana Lovrenčiča na Bled in se poklonili, ker je bil naš najvišji lovec Nj. Vel. kralj odsoten, kraljici in prestolonasledniku. Kraljici so izročili krasen spominski album, ki ga je mojstrsko izdelala Jugoslovanska tiskarna, prestolonasledniku pa znak SLD.

Ob 18. je bila v veliki dvorani ljubljanskega magistrata tretja lovska skupščina, ki so se je poleg lovcov iz vseh delov Slovenije udeležili tudi visoki častni gostje. Pri tej priliki je bil izvoljen predsednik društva zaradi velikih zaslug, ki si jih je pridobil tekom let, za dosmrtnega častnega predsednika SLD. Govorniki so omenjali, da lovstvo pri nas ni samo za nekatere posameznike, temveč za vse, ne glede na stan, h kateremu pripadajo, in da vprav lovstvo kakor po vseh drugih državah tudi pri nas igra važno gospodarsko vlogo.

Zvečer je bil v dvorani restavracije Zvezda komert, kjer je bilo na čast petindvajsetletnici SLD izrečenih več slavnostnih napitnic.

Novi Adresar Ljubljane

izide. — Cena 160 Din. — Naroča se v tiskarni »Grafika«, Ljubljana, Resljeva c. 4.

Še nekaj števil iz ljubljanskih šol

K našim številkam o ljubljanskih šolah, ki smo jih že objavili, dodajamo še naslednje podatke: V zasebno uršulinsko gimnazijo, ki jo naši starši zelo cenijo, se je vpisalo v 4 razrede 221 učenec in sicer v I. razred 95, v II. razred 56, v III. razred 43 in v IV. razred 27. V uršulinsko meščansko šolo pa se je vpisalo 175 učenec in sicer v I. razred 59, v II. razred 170, v III. razred 34 in v IV. razred 32 učenec. Velik naval je tudi v meščansko šolo v Lichtenburndorfu. Vpisalo se je v I. meščansko šolo 308 učenec in sicer v I. a razred 53, v I. b razred 53, v II. a razred 52, v II. b razred 48, v III. a razred 30, v III. b razred 30 in v IV. razred 42 učenec.

Kaj bo danes?

Tivoli: »Sen kresne noči«. Ob pol 20. Velesejmske razstave. Razstava preproga na Novem trgu. Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Celovška c. 34.

★ Razpis gledališkega abonmaja. Repertoar, ki je določen za nastopajočo gledališko sezono 1932/33 je skrbno sestavljen in izredno lep in bogat. Drama otvori sezono dne 17. septembra z izvirno Kretovo dramo Celjski grofje. V ostalem bo izvajala naslednja dela: Bartol: Lopez, Vomberger:

Ne potrebujem reklame, delo govoril PRALNICA, LICALNICA IN CISTILNICA OBLEK Ljubljana, Mestni trg št. 8 (HAMAN)

Voda in Cankar: Hlapci. Izmed jugoslovanskih dramskih avtorjev so na repertoarju: Krleža: Galicija, Milošević: Avtomat, Nušić: Mister Donar. Slovenska dela zastopajo: Dyck: Don Kichot, Langer: Spreobrnitev Ferdiše Pystore, Dostojevski: Zločin in kazen, Gogolj: Revizor, Gorki: Na dnu, Merežkovski: Aleksej, Tolstoj: Car Fjodor, O'Neill: Straš pot brest, Schaw: Sveta Ivana, Ibsen: Gospa Inger, Schiller: Valenstein, Shakespeare: Hamlet in Zuckmeyer: Veseli vinograd. — Opera ima v svojem repertoarju: Baranovič: Strizeno-košeno, Golovaci: Morana, Hatz: Adel in Mara iz jugoslovanskega repertoarja. Slovenska dela zastopajo: Janeček: Jenufa, Krička: Strah v gradu, Mahovsky: Hlapec Jernej, Čajkovski: Pikova dama, Prokofjev: Zaljubljen v tri oranže. Iz ostalih literatur so vzeta v repertoar naslednja dela: Auber: Fra Diavolo, Saint-Saens: Samson in Dalila, Brecht Weil: Beraška opera in Wagner: Parsifal. Opereta vpripori dve izvirni deli in sicer: Gregorčev Eriko in Santlov Blejski zvon. Iz tuje literature pa je prvič na našem repertoarju Benatzkega opereta: Pri belem konjčku. — V ostalem bodo izvajana najboljša dela poslednjih sezon. Pogoji za abonma so lanksi in izredno ugodni. Abonma se plačuje v osmih obrokih. Letos imamo stalni sredin abonma, ki bo imel predstave samo ob sredah in abonmaje z označbo A, B, C in D na dosedanj način. Pri- glasi se sprejemajo dnevno od 10—12 in od 15—17. Kar ni že zasedeno, je od danes naprej vse na razpolago pa. naslovom abonmentov.

Zdravnica

dr. E. JENKO-GROYER-leva

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13/II

ne ordinira do 26. tega meseca

Harmonikarji tekmovalci, ki so bili že pri prejšnjih tekmah nagrajeni v posebnih skupinah za I, II in III. nagrado, lahko nastopijo tudi v nedeljo na velesejski prireditvi v izbirni skupini, v kateri se bo določil prvak.

Češkoslovski konzulat naproša vse fotomaterije, ki so fotografirali češke narodne noše, da mu odstopijo slike.

Zabredla deklica. V četrtek zvečer so na ljubljanskem kolodvoru prišli malo deklico, ki je tavalja po peronu. Izročili so jo kolodvorskemu misijonu, kjer je dekletce tudi prenočilo. Zjutraj pa so jo oddali na mestni socialni urad. Dekletce je povedalo samo to, da ji je 7 let, da je doma s Hrvaškega in da ji je ime Katica Šipušić ter da ima še 4 sestre. Otrok pa ni vedel, ali ni hotel povedati, odkod je doma. Ko so jo vprašali ali je iz Zagreba, je pritrdila. Prav tako je potrdila, da je iz Kranja in drugih krajev. Šele, ko so jo vprašali, kje se je letos kopala, je povedala, da v Nevljici. Na socialnem uradu so takoj vedeli, kam naj se obrnejo. Telefonirali so orožništvu v Kamniku, ali poznajo tako in tako deklico. Orožniki iz Kamnika pa so hitro odgovorili, da prav to deklico iščejo že tri dni. Otroka je namreč adoptiral neki posestnik v Nevljah. Pred tremi dnevi pa je Katica pobegnila. Povedala je, da se je zaželela videti mater, ki da pride v Ljubljano. Otroka so oddali v Dečji dom, dokler ne pride ponj adoptivni oče.

Prijet napadalec. Ženske, ki so se ob nedeljah sprehajale po Ljubljanskem polju, so se večkrat pritoževale, da jih nadleguje neznan mladenič, ki jih surovo napada. Policiji so bili do sedaj prijavljeni trije taki slučaj in vse tri ženske so napadalec enako opisale. Na prvo žensko je tak slučaj zopet ponovil. Neka mati je šla z dvema otrokoma na sprehod mimo Kleč. Naenkrat se je pojavil ta možki in jo hotel napasti. Ženska je pričela kričati in napadalec je pobegnil. Ljudje so tekli za njim ter ga pri Sv. Križu ujeli in ga izročili policiji. Mladenič je 30 letni hlapec Jožef K., doma iz St. Vida. Priznal je vse štiri slučaje in se izgovarja na prav čuden, skoraj psihopatski način. Izročen bo sodišču.

Dve stavbni nesreči. Včeraj sta se v Ljubljani pripetili na novih stavbah dve resni nesreči. Zjutraj okoli 8 je padel z zidarskega odra pri novi stavbi na Glinah na Tržaški cesti 27 letni tesar Alojzij Ahlin, uslužben pri Martineu na Prulah in

knjigam reducirale in še povrh tega omogočile njih nabavo z mesečnim ali letnim odplačevanjem nizkih prispevkov. Le tej skrajni redukciji stroškov, ki so zvezani z izdajanjem knjig in ceneno-sti ter plačilnim olajšavam je pripisati zaslug za veliko razgibanost v naši knjižni produkciji in v konzumu knjig. Da je sedanje stanje prehodno in da so ukrepi založb slovenskih knjig začasni in propagandnega značaja, to je jasno. Ugodni rezultat, ki so ga založbe dosegle s svojimi metodami, je morda v trenutno škodo sortimenta, a tudi založbe same so vnesene v spone programov, ki morajo biti za leto dni in več v naprej določeni, raznim skupinam prilagojeni itd. Kar pa je bil glavni smoter na novo odzviljena in sijajno razmahnjena založniška delovanja v poslednjih treh letih: doseči čim večjo razširjenost knjige med ljudstvom, zbuditi zanjo čim večje zanimanje in ljubezen, vcepiti potrebo po dobri in lepi knjigi, je danes tako rekoč doseženo. Res je, da sedanja gospodarska stiska grozi uničiti ali vsaj močno poskodovati sijajno zastavljeno delo, ker ljudstvo niti tako skromnih izdatkov za knjige ne zmore. Ali optimisti govore o izboljšanju gospodarskega položaja in s tem se tolažijo tudi založniki, na tihem upajo, da njih dosedanj trud ni bil zaman, da ostane ukoreninjeno v našem ljudstvu močno zanimanje za knjigo, ki so mu ga vcepili in da se bo zavedalo tudi svojih gmotnih dolžnosti napraviti likem in tako važnemu kulturnemu naporu izdajatelj slovenskih knjig.

Le temu podžiganju, obojestranskemu zagotavljanju zvestobe — založnikov občinstvu in občinstva založnikom — je namenjena razstava knjig, ki si jo ogledujejo obiskovalci ljubljanskega jesenske velesejše. Ne toliko propagandi za pridobivanje novih interesentov — četudi naši založniki niti od te ne smejo in ne morejo odnehati — kakor ohraniti in poglobljeno odnosaev do že obstoječih interesentov, je v glavnem posvečena razstava. Zdej na jesen se založbe oglašajo z novimi programi za prihodnje leto, pripravljajo dela, ki bodo zahtevala za izdajo investicijo ogromnih kapitalov, nepopolnih naporov — zdej je čas, da stopijo založniki spet v čim tesnejši stik s svojimi odjemalci, in letos je ta intimni stik še bolj potreben kakor kdaj prej. Založniki, ki so razstavili plodove svojega večletnega truda, vprašu-

□ Peklenitev mladine na Slomškovem grobu. Jutri, v nedeljo, ob 2 popoldne se na Slomškovem grobu pokloni spominu velikega slovenskega škofa naša katoliška mladina. Udeležita se slavnosti tudi prevzvišeni škof dr. Andrej Karlin in pomožni škof dr. Ivan Tomažič. Ob tej priliki prinese šafeta pozdrave od južne in severne meje in izraze vdanosti slovenske fantovske mladine veliki kulturni ideji Slomškovi. Vabimo vse naše prijatelje, da pohitijo ob tej priliki h kapeli Slomškovega groba, da skupaj pokažemo, da znamo ceniti veliko delo naših prednikov.

□ 37 letnica mature je praznovale letnik 1895 mariborskega samostanskega učiteljskega v tork 6. septembra. Obletnico sta sklicali tovarišici šol. svet. Izabela Sark iz Lipnice in Marija Kressnig, pl. Steyskal, iz Dunaja. Udeležile so se je poleg imenovanih tovarišice Pavla Schaubelt-Happich iz Gradca, Albina Mydlích iz St. Georgen a. d. Stiefling, Marija Grashütz-Pirchegger, iz sestra Engelberta Peršič, provincijalka v Mariboru, Karolina Löschnig-Ogrine iz Maribora, Elvira Vipauc-Bernotova iz Maribora, Marija Vučnik-Sadnikova iz Prevalj, Viktorija Kantzner-Lichtenwaller iz Krčevine, Kristina Bregant-Petričeva iz Maribora, 5 tovarišic se ni odzvalo vabilu. Skupno večerjo so imele pri Orlu na terasi. V živahnem pogovoru so se vzbujali spomini na dijaska leta. V tork je bila v samostanski cerkvi slovesna sv. maša, nato pa so jih povabile č. sestre na zakusko, pri kateri je bilo mnogo pozdravov, ki so zlasti veljali č. materi Angelini Križanič, ki je bila že pred 37 leti prednica v samostanu. Popoldne je bil izlet h kolegini Ogrine v Slivnico. Slavljenke so se razšle z iskreno željo, da bi se videle vsako leto.

□ Povečanje obrata. Tovarnar Stanko Bren v Studenih pri Mariboru bo povečal svoj obrat; pri- stavil bo šušilnico ter zgradil tovarniški dimnik.

□ Deloziacije... Cela vrsta predlogov za delo- žiranje iz stanovanj je zopet vložena pri mariborskem sodišču. V enem samem dnevu je bilo vlo- ženih 16 predlogov... Kriva je po večini brez- poselnost.

□ Interni plavalni meeting SSK Maratona se je vršil v četrtek na praznik na Mariborskem oto- ku. Plavalcem Maratona se je poznala Jesihova šola, ker so bili postavljeni nekateri izborni rezul- tati. Omenjamo predvsem 200 m prsno popularnega »Pubija« Frančka Rostoharja, ki je progo prepla- val v 3.19.6 (3.19.5). Dalje šafeto 4x50 (Kan, Hartlieb, Stopar, Jandi) v 2.11. in rezultate, ki so jih pokazali subjuniorji na 100 m prosto. Mali Franček je plaval to progo v 1.29.1, pa se je na- učil crawla šele meseca avgusta! Maraton ima iz- vrstne plavalce, ki obetajo ob smotrenem treningu še lepe uspehe.

□ Sleparija drzne pustelovke. Kristina Mrkov je kljub svojim tridesetletnim letom še brhka in željna pustolovčin. Doma je v Welcu v Avstriji, toda radi številnih predkazni — 12 krat je bila radi sleparij v zaporu, je prišla v Maribor, kjer se je naslanila pri sestri. Takoj je pričela izvajati v Avstriji preizkušene slepanske metode. Nasledje so ji v Mariboru mnoge osebe, od katerih je izva- bila na posodo ali pa pod drugimi prevezami večje vsote denarja. Najdrzejšo potegavščino si je pač dovolila tukrat, ko je izvalila po telefonu od nekega ugodnega mariborskega industrijalca pod imenom neke druge gospe lepo živilo jur- jev. Vsega skupaj je bilo prijavljenih samo iz Ma- ribora sodišču 7 njenih sleparij, bilo pa jih je baje še mnogo več, samo da so se oškodovani ču- vali prijaviti svojo smolo. Iz Maribora je odpoto- vala Kristina v Zagreb, kjer je začela na isti na- čin sleparirati. Oškodovalci je zlasti avstrijsko po- lorno društvo. Nazadnje se je ujela, ko je skušala od neke gospe po telefonskem razgovoru izposoditi si večji znesek, izdajajoč se za njeno prijateljico. Padla je v past, katero ji je nastavila policija.

doma z Lavre, Tramovje ga je močno stisnilo v prsnem košu. — Z nove stavbe v Bogiščevici ulici je padel ob 2 popoldne 19 letni delavec Ferdinand Čuden, doma iz Vnanjih Goric. Dobil je tako hude notranje poškodbe, da je obležal nezavesten. Oba ranjena je prepeljal v bolnišnico reševalni avto. Stanje obeh je resno.

□ Pamparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

□ Bluze, damsko perilo, torbice, rokavice in nogavice, ima v krasni izbiri tverka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

KAVA dnevno sveža pri LEGAT, Miklošičeva c. 16 Specerija, delicata, za jutrokov

Maribor

Včeraj so sodili Kristino na mariborskem okrož- nem sodišču. Prisodili so ji 5 mesecev in 20 dni strogega zapore, iz katerega pa pride kmalu na svobodo, ker se ji šteje preiskovalni zapor. Nato bo za trajno izgnana iz naše države.

□ Smrti keši. V mariborski porodnišnici je umrla kot žrtev materinstva mlada, komaj 20 letna žena Amalija Goričan, soproga delavca. Bla- ga rajnica bo pokopana danes popoldne ob 3 iz mrtvašnice na Pobrežju. — V splošni bolnišnici je podlegel nadlogam starosti in oslabelosti posestnik Jernej Frančič, ki je dosegel lepo starost 84 let. Pokopali ga bodo danes popoldne iz mrtvašnice na Pobrežju. Naj počivata v miru, preostalim naše iskreno sožalje.

□ Ribe na trgu. Po daljšem izostanku so se zopet pojavile na mariborskem trgu morske ribe. Sardale so se dobile po Din 16, moli po 20 in s'pe po 28 Din.

□ Voznik, konji in voz po strmini. Nenavadna nesreča je bila pripetila včeraj v Studenih. Kakor po čudežu je izlekla brez hujše neizgode, dasi so očividci od strahu otrpili, misleč, da bo vse drob- no. Hlapec unionske pivovarne Ivan Temerl je pripeljal v Studence težko obložen voz s nivom. V Nabrežni ulici, katero omejuje na eni strani glo- boka strmina proti Dravi, je skušal voz obrniti na ta način, da je rnil konje ritenski. Pri tem so sto- pili konji malo predaleč nazaj, zadnja kolesa so prišla čez rob ceste ter obvisela nad strmino in kar nenkrat se je voz prevelil ter potegnil za se- boj konja in vozniča. V trenutku je vse skupaj tvorilo klopčič, ki se je valil vedno bolj naglo po kakih 50 m visokem bregu — pred njim pa se je kotlila množica pivskih sodčkov ter se razletela po ravnini, ki loči strmino od reke. V dolini se je brcajoči klopčič ustavil. Prihiteli so ljudje ter po- magali najprej obtočenemu hlapcu na noge. Nato so razrezali jermenje in tudi konji so skočili po- koneci — brez vsake poškodbe. Še voz je ostal cel in tudi sodeke piva se je posrečilo vse poloviti. Obtočenega hlapca je rešilni oddelk prepeljal v bolnišnico, ker je zadobil resnejše notranje po- škodbe.

□ Boben poje... Razpisane so zopet nove ne- premičninske dražbe pred mariborskim okrajnim sodiščem. Dne 28. septembra se vrši ob pol 10 v sobi št. 27. zem. knjiga Zrkovci, vl. št. 328. Ce- nilna vrednost 43.330 Din, najmanjši ponudek 28.887 Din. — Dne 3. oktobra se vrši istotam dražba zem. knjiga Sv. Lovrene vl. št. 24 in 81 ter zem. knjiga Rdeči breg vl. št. 41. Cenilna vred- nost prvega zemljišča 391.966.05 Din (najmanjši ponudek 190.758.25 Din), drugega pa 190.785.25 di- narja (najmanjši ponudek 127.172.16 Din).

□ SSK Maraton. Danes zvečer ob 7 naj pri- dejo na Livado: Kampič I in II, Pistotnik, Nace, Ludvik Šef, Grešak, Marijan Vesenjak, Lojze Ma- cun, Dvoršak, Pulko, Zebot I in II, Hanza, Dujec, Karlo Sokolec, Verstovšek I in Ferjančič. Zelo važno!

□ Nočno lekarniško službo ima prihodnji ted- den od vpljučno 17. t. m. Ciril Maverjava lekar- na pri Zamorcu v Gosposki ulici.

□ 5 : 1! V četrtek popoldne se je pomerilo Mariborovo kombinirano moštvo s Svobodaši na Mariborovem igrišču. Izpadlo je 5 : 1 za Maribor- ce! Pokalna tekma med prvo Mariborovo in Ze- leznikarjevo mladino je končala 3 : 1 v korist Ma- riborcev, SK Svoboda II in SK Železnikar II pa 4 : 1.

□ V Koskih ima tamošnje kat. izobraževal- no društvo jutri popoldne ob štiri svoj redni se- stanek s poučnim predavanjem.

□ Sivalni tečaji in sicer večerni in nedeljski lukajšnjevskega društva se prične dne 19. t. m. Prijave in pojasnila v trgovini ge. Zlate Briš- nikove.

□ K tetki Rezi! Terezija Pogačnik, obče zna- na in spoštovana kot »teta Rezi« iz hotela tukaj- šnjega ugodnega mariborskega hotelirja in restav- raterja g. Halbwidla, je otvorila v Laznici pri Lim- bušu svojo gostilno. Več glej v današnjem oglaš- nem delu lista.

□ Vedno kaj na sporedu. SK Maribor priredi v nedeljo luhkoletski interni miting v Ljudskem vrtu. — Železnikarji gostujejo v nedeljo v Vara- dnu, kjer se poizkušijo s tamošnjim športnim klubom.

□ G. A. K. nastopi v Mariboru. Kakor smo izvedeli, nastopijo plavalci graškega kluba G. A. K. po tekmi z Ilirijo v nedeljo popoldne v slučaju lepega vremena v Mariboru. Igrali bodo v kopa- lišču na Mariborskem otoku z moštvom SSK Ma- ratona waterpoolo tekmo, nastopili pa bodo tudi v nekaterih plavalnih disciplinah.

Kulturni obzornik

H knjižni razstavi na Velesejmu

O razstavi slovenske knjige na velesejmu ho- čem govoriti: prva razstava slovenske knjige je to in kljub mnogim nedostatom zasluži našo po- zornost, zakaj njen pomen je za naše prilike ven- darle tako velik, da moramo pri tej priložnosti premisliti to in ono. Najprej se moramo zavedati enega dejstva: da smo Slovenci, če računamo po odstotkih, največji producenti in konzumenti knjig na svetu. Doslej je veljala Norveška za prvo de- želo na svetu, kar tiče produkcije in konzuma knjig, toda primerjava statistik iz preteklega leta z našo — kajpada se prilično netočno in le pri- bližno statistiko — nam dokazuje, da je naša do- mača produkcija knjig in pa vsina naših naklad ter njih razprodaja po odstotkih z ozirom na šte- vilo Slovencev prekosila Norveško.

Ali imamo to dejstvo pred očmi, se zares ne smemo pritoževati radi nezanimanja našega ljud- stva za knjigo, kakor smo bili še do nedavna va- jeni slišati povsod, kjer smo le hoteli. Težave iz- dajanja slovenskih knjig, ki morajo pravi za prav biti razmeroma dražje kot kjerkoli drugod na sve- tu, ako pomislimo, da smo po številu duš naj- manjši kulturni narod, so precej evidentne. Kljub temu se ponašamo pred svetom ne le z razmeroma največjo produkcijo in konzumom, marveč tudi z razmeroma najnižimi cenami za knjige, kar je mo- goče le radi tega, ker se večji del knjižne produ- kcije oslanja na podjetja, ki ne iščejo trgovskega dobička, marveč ravnotežja. Veliki stroški, ki jih imajo pri drugih narodih založniki z reklamo, so pri nas razmeroma nizki, prav tako je zlasti z uvedbo knjižnih zbirki pri štirih založbah, pa tudi z že starejšo formo članstva raznih družb in matic izključeno v veliki meri posredovanje knjižno- trževce pri razpečevanju, kar omogoča prihranek 25 do 30% na prodajni ceni pri ogromni večini izvodov vsake naklade. S trgovskega in propa- gandnega stališča ugotavljamo torej najprej, da so slovenske založbe iskale in našle pot, da bi ceno

jejo vsakega mimo idočega: ali nam ostaneš zvest? Ali smemo računati nate? Poglej, pripravljamo za prihodnje leto to in ono, spomni se, kaj smo dozdaj naredili in izdali — ali se smemo zanašati, da nam pomore tudi prihodnje leto?

Spričo težkih časov, v katerih živimo, so taka vprašanja slovenskih založnikov upravičena. Oni vedo, da je naše ljudstvo vzljubilo knjigo, da ume ceniti njeno vrednost in važnost za svoj napredek, da visi na knjigi kakor na dragoceni dobrini. Kljub temu — založniki vedo, da je treba danes za knji- ga že težko žrtvovati. In — dobro vedoč, da prava ljubezen vse zmore — apelirajo iz svojih koj v paviljonu »J« na mimo idoče, naj se spomnijo svoje ljubezni do knjige, naj se zavedajo tudi svojih težkih dolžnosti, ki jim jih nalaga ta ljubezen in naj ji ohranijo zvestobo.

Ali bi ne bilo sramotno, pred vsem svetom sramotno, pravim, da smo Slovenci dosegli v iz- dajanju in konzumiranju knjig prvo mesto, a da ga preko noči zgubimo, še preden smo želi pred tem svetom zasluženo priznanje, in to radi tega, ker nismo znali žrtvovati za kulturo naše knjige v resda težkih, a vendar ne obupnih časih? Založ- niki so storili vse, da omogočijo občinstvu nabavo knjig, odprli so dveri, da je prišla k nam res sa- mo izbrana inozemska knjiga, smetana svetovnega slovska; pospešili so produkcijo v našem doma- čem slovsu; slovenske izdaje se po svoji zuna- nosti, po kvaliteti papirja in vezav, mirno postavi- jo ob stran najodličnejšim izdajam velikih in bo- gatih narodov. Resnobnost in velika pozornost za- ložnikov, da bi postregli Slovincem samo z izbra- nim in odličnim kulturnim blagom je izven vsake diskusije. Zdej je samo na občinstvu, da pove, ali je tudi v bledih razmerah voljno podpirati ta nezasišani kulturni napor našega naroda v knjiž- nem pogledu, ali pa hoče uporabiti te neveljavne dobrine. Kot majhen narod se moremo pred svet- o postaviti samo z našo izobrazbo, z našo kul- turo. Na vsakem drugem polju nas morejo pre- kositi, povsod drugod so naši napori več, ali manj pasivni. Edino le kar tiče naše kulturne stopnje moremo prednjačiti, moremo doseči solnčni pro- stor v zboru narodov sveta. To so misli, ki bi naj jih imel sleherni obiskovalec knjižne razstave na velesejmu.

★ Dr. M. Orłowicz: Les attractions touristi- ques en Pologne. Poljski institut za mednarodno sodelovanje je izdal v Varšavi turistično propa- gandno brošuro o Poljski, ki tujeu na 42 straneh poda neverjetno jasno sliko o sodobni Poljski. — Knjiga ima to prednost, da je izredno praktična, da povsod postreže s praktičnimi, neobhodno po- trebnimi podatki in da obravnava sodobno Poljsko brez nepotrebne zgodovinske navlake. — Tekst ponazarja več uspešnih slik. Po svoji prak- tičnosti more brošura služiti kot vzor tovrstnih propagandnih spisov.

★ Na mariborskem knjižnem trgu je izšel te dni dvajseti zvezek Prosvetne knjižnice, ki jo izdaja mariborska Prosvetna zveza in ki prinaša kakor znano v posameznih zvezkih razmotrivanja o najbolj perečih sodobnih vprašanjih v poljudni obliki, tako da je zbirka dostopna najširšim ljud- skim slojem, zlasti pa je dobrodošla prosvetnim delavcem, ki potrebujejo vedno svežega in privla- čnega gradiva za ljudska predavanja v naših pro- svetnih društvih. Ta namen bo dosegel še prav posebno ravnokar izšli zvezek omenjene knjiž- nice, ki ima naslov »Slomšek in mladina« in ki ga je spisal vrli in odlični mariborski javni delavec dr. Jože Praznik ob 70 letnici Slomškove smrti. V zlitim in ubranem slogu podaja mladini osnovni življenjski nazor velikega vladike in služabnika božjega, ki ga je s svojim vzornim in svetim živ- ljenjem tudi uveljavljal ter uresničeval, ter vodi mladino po Slomškovih s. pnjah, ko zajema ves ta nazor v deseterih poglavjih: Slomšek in vera, Slomšek in prosveta, Kmečko občestvo, Slomšek in veselje, Slomšek in pesem, Slomšek in domača gruda, Slomšek in slovenski jezik, Slomšek in delo, Slomšek in Slovostvo ter končno Slomšek in dru- žabna pravica. — Knjižica bo vsakemu dobrodošla in bo zlasti sedaj, ko stojimo pred 70 letnico Slom- škove smrti, aktualna in potrebna. Kakor znano, obhajamo v nedeljo, dne 25. t. m. Slomškovo ne- deljo. Gradivo, zbrano v tem zvezku, bodo lahko s pridom uporabili govorniki v prosvetnih društvih. Pa tudi slovenskega izobraženca naj ne bo, ki bi si ne omislil te knjižice. Za redne naročnike stane samo 1 dinar zvezek; za izredne naročnike pa 2 dinarja in razen tega poštnina. Omenjeni zvezek je kakor vse ostale že izišle tiskala Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Dnevna kronika

Otrok utonil v čeburu mošta

Slov. Bistrica, 9. septembra.

Tragična nesreča se je pripetila v Novi vasi pri Slovenski Bistrici, ki je zahtevala življenje komaj 2 letnega otroka ter povzročila v kraju splošno sočutje z življeno in žalostnimi starši.

Pri posestniku Janžurju v Spodnji novi vasi so delali sadjevec, katerega so pretočili od preše v čebur. Med tem, ko sta posestnik Janžur in njegova žena nabirala v sadonosniku sadje, se je približal čeburu mali 2 letni sinček Tonček, katerega je privabila sladka jekočina, da si je pristavil stol ter srebral mošt iz čebura. Nenadoma pa se je stol zamajal in trenotek nato je omahnil mladi Tonček v mošt ter se potopil, še predno je utegnil zakričati na pomoč.

Ko sta prišla oče in mati nazaj, ni bilo Tončka nikjer. Kljub vsestranskemu iskanju niso našli otroka, ker ni nihče pomislil, da je utonil v moštu. Sebe, ko so izpraznili čebur, se je pokazal Tonček, ki je bil svedeča že mrtev ter ga ni bilo več mogoče spraviti k življenju.

Koledar

Sobota, 10. septembra: Nikolaj Tol. spoznavalec; Pulherija, cesarica.

Novi grobovi

† Nikolaj Dolenc. V Leonišu je umrl gosp. Nikolaj Dolenc, hišni posestnik in poslovodja »Mizarske zadruge« v Trnovem. Pokopan bo v nedeljo ob 4 popoldne iz Stare poti 2. Naj počiva v miru! Zaljubljen svojem naši sožalje!

† Matja Kralj. V Ljubljani je umrl g. Matja Kralj, upokojeni uradni drž. železnice. Pokopali ga bodo v soboto ob 5 popoldne s Koseskega ulice 20 k Sv. Križu. Naj mu sveti večna luč! Njegovim svojem iskreno sožalje!

Moj sosed davi je velel:
„V Ljubljano kaj nerad sem šel,
še danes pa bi vrnil se:
je „Daj-Dam“ spreobrnil me!“

Osebnosti

— Osebnosti s policije. Iz Maribora je bil v Ljubljano premeščen policijski svetnik Alojzij Gerzinič, ki je nastopil 6. t. m. službo pri upravi policije v Ljubljani. Upravnik policije mu je dodelil vodstvo IV. oddelka, ki ga je prej vodil policijski svetnik Del Linz, sedaj v pokoju.

— Nevoimenovani jetniški pazniki. Za jetniške paznike-znamilnike so imenovali: pri deželni sodišču v Ljubljani Fran Kveder, pri okrožnem sodišču v Mariboru Alojzij Florjancič, Avg. Lešnik, Ivan Matoh in Rupert Bučar, pri okrožnem sodišču v Celju Fran Potočnik in pri okrožnem sodišču v Novem mestu Boris Hribar.

— Imenovanja. Z odlokom kr. banske uprave v Ljubljani je bil imenovan za banovinskega kmetijskega svetnika v I. kategoriji V. skupini g. Vladimir Kureš pri okr. načelstvu Maribor, a za banovinskega višjega pristava v I. kategoriji VI. skupini g. Josip Sustlić pri okr. načelstvu v Kranju in Franc Wernig v Slovenjgradcu, in sicer vsi z veljavnostjo od 1. januarja 1932.

— Iz vojaške službe: Premesena sta po službeni potrebi: v. por. II. razr. Dimac Jakob, dosedaj pri referatu v. por. moravske div. obl. v polski vozn. eskadron in letalski podpor. Stebrič Alojz, dosedaj v štabu skupine letalske šole, za vršila dolžnosti adjutanta 1. let. brigade. Imenovani so: kapetan II. razr. Gradnik Vladimir v intendanturo pov. I. arm. obl. ter v čin intend. por. podpor. Voska Nenad in za sanit. por. dr. Kestler Milan, zdravnik. — Upokojena sta: Novak Anton, ki je prevečen v rezervno ter peh. narednik vodnik III. razr. 45. pp., bivši narednik 35. pp. Stalcer Ernest. — Napravil je izpit za čin aktiv. in rezervn. poročnika vojnega broda II. razr. poročnik fregate Vilfan Boris.

— Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenju h krvavenju v možganih ter napadom mrtvouda — zagotavlja naravna Franz-Josef-grenčica lahko odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žilic so dognala, da »Franz-Josef-voda« posebno starejšim ljudem zelo dobro služi. — »Franz-Josef-grenčica« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Med umetninami in mimo lepote

Sveda je že davno premagan nazor, da je dolžnost umetnosti podajati le lepoto. Ta nazor pa se ni razbil zaradi tega, ker bi bila po morebitnem drugem nazoru morda dolžnost umetnosti podajati tudi grdo, temveč zato, ker je prodrlo spoznanje, da je lepota tako čudna reč, ki je ni mogoče vtisniti v skromne besedne definicije in jo potem razlagati s katedra kakšnega kofička za kritiko v tej ali oni reviji ali pa celo postaviti cele sisteme, ki naj bi se imenovali n. pr. »Nauk o estetiki«. Res je, že smo na tem, da nam nikakor ni mogoče, ne akademsko šolanim in teoretično podkovanim strokovnjakom, ne široki množici, niti posamezniku, nazadnje tudi meni ne, natančno določiti, kaj je lepota in kaj je umetnost, še manj pa določiti mejo med obema. Eno pa si je vsak človek — poudarjam: vsak — ohranil, namreč čut in okus. Živimo pravzaprav v dobi nekega kulturnega in estetskega terorja, ki silj šibke nature v snobizem. Kar je všeč in kar pohvalijo učeni estetski kritiki, kar je proglašeno za lepo, za umetnost, to mora biti vsakomur lepo, čeprav se človek v duhu srca protivi taki vrsti umetnosti, kakor mu jo usiljujejo. Ljudje, ki zataje to, kar jim govori njihov lastni prirojeni okus, njihova lastna zdrava pamet, nasprotujejo sami sebi in se lažejo, ko pred drugimi hvalijo domnevane umetnine, ki jih bodo občudovali. Bojazen je v ljudih, splošna in gospodarska bojazan pred osmečenjem, ki govori iz ljudi, ko hvalijo razne »modernitete«, da si jim tuje, kar čisto tuje, in zoperne njihovi zdravni, čeprav skrbno zakrivali naravi.

Utiš, ki ga dobi obiskovalec na sedanji umetniški razstavi na velesjemu, je porazen. Človek odide z razstave in se vprašuje: kakšen smisel ima pravzaprav umetnost, zlasti taka umetnost, ki se nam predstavlja v Ljubljani. Lepota to ni, v nobenem smislu, taka umetnost pravzaprav ne pove nič! Če izvajamo nekaj primerov, kakor so na

Ostale vesti

— Štatečni tek na Slomškov grob. Prosvetna zveza v Ljubljani organizira fantovski štatečni tek z Jesenic skozi Ljubljano in Celje v Maribor ter iz St. Ilija v Maribor na Slomškov grob. Sodelujejo fantje iz krajev ob tej poti. Tek prične na Jesenicah v nedeljo ob 5 zjutraj in ga končajo v Mariboru na Slomškovem grobu okrog 3 popoldne. S tem proslavo fantje spomin velikega vzgojitelja škola Slomška.

— Razpisani mesti. Pripravljalni okrožni odbor v Ljubljani razpisuje s tem ločeno mesti tajnika in blagajnika okrožnega odbora. Kompetentni, predvsem taki, ki so vezirani v obrtnopravnih vprašanjih ali so že služili pri sličnih korporacijah, naj pošljejo svoje prošnje s curriculum vitae do 20. t. m. na naslov predsednika Pripravljalnega okrožnega odbora g. Filipa Pristoua, Ljubljana, Resljeva cesta 4.

— Mohorjeve knjige s koledarjem 1933 si lahko ogledate na velesjemu paviljonu »J«. Tam se sprejemajo tudi novi člani. Vse knjige dobivajo člani po nižjih cenah istotam.

Jugo-Lutz peči Ljubljana Siska

— Izleti Zveze za tujski promet v odprtih avtobusih. Jutri v nedeljo, dne 10. t. m. se vršijo sledeči izleti: V Logarsko dolino s prehrano 125 dinarjev, odhod ob 5 z dvorišča Figovca. — Drugi: Jezersko, 69 Din, odhod ob 7. — Tretji: Na Vršič, 120 Din, odhod tudi ob 7 od Figovca. — Torej, 12. septembra: Ljubelj, 69 Din. — Četrtek, 15. t. m.: Logarska dolina (pogoji kot 10. t. m.) — Sobota, 16. t. m.: Izlet v Bakar, 120 Din; Logarska dolina, odhod popoldne ob 4 in povratek drugi dan zvečer, cena 120 Din. — V nedeljo, dne 17. t. m. enaš spored kot v nedeljo 10. t. m. — Opozarjamo na izlete na Jezersko in Ljubelj, ki se vrše za časa velesjema vsako popoldne ob 13.15 izpred velesjema. Cena vožnji tja in nazaj 69 Din. Prijave in vozovnice se daje pri »Putniku« ali pa pri odhodu avtobusa pri soferju.

— Mlada vlomila in tatova obsojena. Pred malim senatom sta bila večeraj zaradi tatvin, izvršenih v začetku julija v Kranju, obsojena mlada Viljem Kodolja na 14 mesecev in Julij Golob, Tržičan, na 9 mesecev strogega zapora, oba pa v izgubo častnih pravic za tri leta. Okoli 10. julija sta se pojavila v Kranju in stikala po raznih stanovanjih. Kodolja je kradel, Golob pa stal na preži. Kodolja se je neopazno splazil 10. julija v stanovanje prof. dr. Simona Dolara. Odnesele je razno zlatinno in druge stvari za okoli 2000 Din. Ukradla sta nato še branjevi Ivanji Mihelič ročno torbico, v kateri so bile mašne bukvice in 4 Din denarja. Nameravala sta izvršiti še več tatvin. Poskušala sta tudi v hotelu pri »Novi pošti«. Tu pa je spoznala Kodolja natakarica. Orožniki so bili obveščeni o prihodu kradnega tatu in kmalu so oba prijeli. Kodolja je pred senatom prostodušno priznal obe tatvine, skušal pa je izrezati svojega pajdaša, kar se mu ni posrečilo, kajti Golob je trdil, da je šel samo na izlet na Gorenjsko, da je imel 250 Din denarja, ki ga je zaslužil pri svojem gospodarju v Višnji gori. Ta pa je potrdil, da je Golob dobil samo 100 Din zaslužka. Naposled sta oba sprejela sodbo brez pridržka.

— Izlet v Južno Srbijo priredi društvo Fruška gora v Novem Sadu s pomočjo »Putnika« od 17. do 21. septembra. Cena vožnje po železnici Belgrad—Skoplje—Belgrad je 11. razred 225 Din, III. razred 135 Din. Izletniki Slovenije plačajo do Belgrada in nazaj samo eno tretjino vozne cene in sicer tako, da si kupijo pri izhodni postaji dvetretlinsko vozovnico od svojega mesta do Belgrada, ki velja za brezplačni povratek. Olajšava velja od 15. do 24. septembra. Prijave sprejema »Putnik« Ljubljana, Gajeva ulica do 13. septembra, kjer se daje točnejše informacije in programi.

— Ne zapečati potujočim zobozdravnikom! V nekaterih vaseh med Domžalami in Kamnikom se je pretekli teden pojavil neki moški srednjih let, ki se je izdal za zobozdravnika ali zobotehnik in prav počeni popravil zobe. Za plombo je računal samo 10 Din. Kakšne pa so bile te plombe, bi lahko povedal kamniški dentist, h kateremu je prišel na Mali Šmarer dolopodne neki mladenič s prošnjo, naj mu izdere zob, ki ga že tri dni silno boli. Mladenič je šel po dolgih ovinkih priznat, da mu je zob plombaril neki potujoči zobotehnik in da je takoj po plombaranju začutil bolečine, ki niso hotele pomehati. Orožniki so »potujočega zobotehnika« našli v Šmarci, kjer je nazadnje izvrševal svojo »obrt«. Pobrali so mu pomnilnikovo orodje, razne klešče in stekleničice in s tem preprečili, da bi še naprej izvrševal svoj posel. Ljudje so mu seveda zaupali in niso pomislili, da je že marsikdo bridko občutil posledice prevlekle lahkovernosti. Majhna infekcija pri zdravljenju zob ima že lahko za posledico smrt.

primer Tratnikove slike, tudi proti nobeni reči ta umetnost ne protestira; ta umetnost te pusti hladnega, ničesar ti ne odkriva, še manj kaj razkriva, ničesar ne ugotavlja, ne laska se človeku in ga tudi ne ocenjuje. Edino, kar zmore, je to, da žali človeka z najbolj grobimi sredstvi, na primer z zavestno anatomsko napačno podanimi akti. Nihče, — vsaj jaz tako mislim — nihče, kdor je sebi odkrit, ne more razumeti žirije, ki je odlikovala s prvimi priznanjem ogabni, ostudni, nemogoči Kraljev akt. Edino, kar more človek videti na tem aktu, je cinizem, je stud, je karikatura narave, skrajna pretiranost, ki je prej manj, kakor pa pravo spoznanje. In kdo naj pozna vzrok, za vse te »repe oblike, podane v olju, v kamnu, v mavcu, v risbi in vseh mogočih tehnikah? Lepota to ni, smisla nihče ne more razumeti, ilustracija to ni, dekorativnost še manj! Te umetnine, če sploh zaslužijo v tem našem miljeju ta naslov, res nimajo ničesar, kar bi mogle povedati človeku. Težka je kontrola nad likovno umetnostjo, ki zaradi »modernosti« same na sebi, zaradi »novih smeri« stonih na sebi, zaradi »domnevnega« revolucionarstva zanikuje vse, kar bi se moglo vzdržati smiselu obstoja likovne umetnosti. V tem je vzrok, da občinstvo zanemara likovno umetnost, da so umetniške razstave skoraj prazne. Sveda, protestirati si ne upa nihče, vsakdo pa se raje umakne takim »umetnostnim« užitek. Če pa kdo protestira, je prvi očitke, češ, kaj boš lajkal, ki ne veš, kaj je resnična umetnina? Prav tako, si potem misli človek: »Pa imajte umetniki umetnost zase, meni ne morete nič povedati, pa si sami sebi dopovedujte, če si veste kaj povedati!«

Morda bi se dalo še razumeti, če bi hotel pokazati umetnik vsaj svoje tehnično znanje, torej le sredstvo, pa še temu se sodobna slovenska umetnost odpoveduje. Sodobna naša umetnost se zdi, da se kar sramuje svojih prvih in glavnih nalog, zaradi katerih je nastala in ki ji dajejo namen: podajati poezijo (če hočete: lepoto), ilustrirati življenje, ga optično ocenjevati, z zdravim očesom analizirati, pojasnjevati človeku-lajku to, česar morda sam ne bi opazil, to je, tolmačiti mu

— Deček je izginil. Zagrebški poljeji je na praznik dopoldne bilo naznanjeno, da je izginil 15-letni Danilo Sodar, stanujoč pri starših v Rajhenburgu, rojen leta 1917 v Avčičah v liljskem okraju. Deček se je ušil pri brivskem mojstru Hallu v Brežicah. Vsako soboto zvečer se je vozil k staršem v Rajhenburg, v ponedeljek zjutraj pa nazaj k mojstru v Brežice. Tudi pretekli ponedeljek je odpotoval v Brežice, a k mojstru ga ni bilo. Ker je bil fant miren in priden, ni verjetno, da bi se bil potepal. Zato se boje, da se mu je zgodila nesreča.

— Jeznoriti hišni gospodar. Peter Mrdjanovič iz Netretič pri Karlovcu je stanoval v hiši Josipa Šubašiča. Mož pa je bil v denarnih stiskah in je bil gospodarju že dolgo časa dolžan stanarino. Te dni je Šubašič zopet prišel Mrdjanoviča terjati za stanarino. Ta pa je povedal, da nima in da naj gospodar še potrpi. To pa je Šubašič tako pogrelo, da je zgrabil za palico in ž njo premlatil najemnika Mrdjanoviča. To je videla sosedka Jela Matan in hotela posredovati. Mrdjanovič sicer ni rešila, pač pa jih je še sama iztaknila z gospodarjevo palico. Oba pretepena so morali peljati v bolnišnico. Gospodar se sedaj lahko obriše za najemninu in še za marsikaj zraven, ker je bil prenapet jeze.

— 15 ljubečnic za en dinar. Ljubence so rdeče »buce«, ki jih je tudi na naših trgih dovolj. V južnih krajih pa je ta sudež doma. Dne 7. t. m. so jih kmetje pripeljali na trg v Banjaloko toliko, da jih je bil vsaj trg poln. Prodajali so jih 15 za en dinar.

— Marija Kovač, reducirana supletinica drž. realne gimnazije v Novem mestu, poučuje francosko in nemščino. Ljubljanska cesta 24/1.

— Hišni posestniki na Bledu se opozarjajo, da morajo vložiti prijave za zgradarino za l. 1933 do 15. t. m. Društvo hišnih posestnikov na Bledu bo v ta namen uradovalo in na željo tudi napravilo prijave in tudi najemniške pogodbe v hotelu »Union« v soboto in nedeljo dne 10. in 11. t. m. Vsak naj prinese prejšnje izpovedi in davčne predpise s seboj.

— Redno vpisovanje v dopisno trgovsko šolo v Ljubljani je od 1. do 10. septembra 1932 vsak delavnik od 9—12 in od 15—18, v nedeljo in praznik pa od 10—12 dopoldne pri ravateljstvu TDS v Pražakovi ulici 8-L (vokal Mikšičeve ceste 30). Kdor se vpiše v DTS, lahko študira vse predmete, ki se učijo na drž. trg. šoli, doma. Šola poučuje poleg rednih predmetov tudi vse mat. jezike. Natančna, brezplačna pojasnila daje vodstvo šole osebno ali pa potom tiskanega prospekta, ki ga osebno vsakdo sprejme. Iz prospekta je razviden ves ustroj in vsi pogoji. Šola je osnovana na najmodernejših dopisnih metodah sličnih šol v Zapadni Evropi. Pri pouku sodelujejo najboljši strokovnjaki trgovskih, jezikovnih in drugih ved, ki jamčijo za najboljši uspeh. Kdor se ne more vpisati osebno, naj takoj piše po prospekt in prijavnico. Redni pouk se prične 15. septembra. Kdor zadoštil ostalim zakonitim določilom (da ima nižje srednjo šolo itd.), lahko potem polaga priizpit na drž. trgovskih šolah in pridobi pravico rednih absolventov te šole.

— Ljubljanafanom na ljubo prodaja danes in jutri Cirilova knjigarna na velesjemu vsako knjigo samo za polovično ceno.

Zdrave bele zobe brez zobnega kamna potom

„Diana“ zobne paste

Cena: Normaltuba 5 Din, dvojna tuba 8 Din.

Pluj

Smrtna kosa. Po dolgi mučni bolezni je umrl v starosti 37 let, Vinko Mesarec iz Orešja. Blagi ranjki je bil več let raznašalec »Slovenca« v Ptuj. Časten mu spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

Nočno lekarniško službo od 10. do 17. t. m. ima lekarna pri »Zlatem jelenu«, magister Behrbalk.

Na tukajšnji gimnaziji se je prijavilo te dni še nekaj dijakov, tako da znaša število vpisanih učencev 384. S tem je doseženo število iz lanskega leta.

Ptujski sejmi. Torkov živinski sejem je bil razmeroma dobro obiskan. Prignanih je bilo 2530 krav in telic, 150 volov in bikov in 170 konj; skupaj 570 glav. Prodanih je bilo 234 glav. Cene so nekoliko padle: krave 1—2,50, telice 1,75—4, voli 2—3, biki 1,50—2,50 Din za kilogram žive teže. Konji od 400—2.800. Svinjski sejem v sredo je bil nekoliko slabše obiskan: prignanih je bilo 280 svinj, prodanih pa 92. Cene so bile: 4—6,50, prasici so se prodali od 60—150 Din komad.

(to so sploh naloge vsake umetnosti, tudi poezije in celo glasbe!) Posebej pa ima še likovna umetnost veliko dolžnost, da si ohrani svoj glavni značaj: dekorativnost. V večini del na sedanji razstavi zmanj išče vsaj enega teh elementov. Povsod pa opaziš stremenje po brezsmiselnem poudarjanju lastne individualnosti, od katere drug človek zopet nima nič, če mu umetnina ničesar ne pove. Nekje v svetu morda žive umetniki, ki so tudi moderni, Käthe Kolwitz, Picasso, Kokoschka, ki vedo, kaj hočejo povedati ljudem, čeprav zanikujejo takozvano objektivnost podajanja barv, anatomskih oblik, harmonije reči v življenju, vendar pa tudi vedo, da to ni prvo, temveč le vzporedno in manj važno. Pa še ti, Picasso n. pr. se odvrača od pretirane subjektivnosti, ki je sočloveku nedostopna in se vračajo celo v primitivno podajanje. V slovenski umetnosti pa je težko razumeti, kaj naj pomenijo bizarne oblike, kaj spušča gnusna telesa, kaj nemogoče barve; skoraj pravilno zadene, kdor si misli, da so vse te metode našega umetniškega ustvarjanja samo zaradi metod samih. Kako naj potem razumemo našo umetnost, ki hoče biti grda in nemogoča, ker se boji, da bi bila v nasprotju primeru neoriginalna? Tako je ta razstava pokazala, da se obiskovalci ustavljajo le pred portreti, ki imajo vsaj nekaj namen, so si obdržali vsaj nalogo ilustrirati — mimogrede povedano — so vsi umetniki podali na najlepši način svojo individualnost ravno s portreti, kjer se najbolj pokaže njihova notranja sila. Brata Kralja na pr. s svojimi portreti od strani dobro popravlja porazen vtis, ki jima ga dela akt v sredli Veno Pilon je na primer s svojimi akti daleč zgrešil pot od lepote, s portreti je je zopet našel. Čeprav so Vavpotičevi portreti zgolj le spretna tehnika in nima nihče teh sladkih obrazov niti sledu kakšne duše, stokrat bolj ogabno sladek je tisti akt v rožnati barvi, ki bi bolj služil za original za slike na zavoečke s čokolado, ki jo kupuje še komaj dorasla mladina. Nisem ozkosrčen, vem, tudi akti so lepi, dokler spoštujejo človečanstvo, ne gre pa izrabljati človeško telo za razne po mariri diktirane in od nikogar ne zahtevane barvne

S sredstvom „Haarglanz“ je nega las popolna.

»Haarglanz« je v zdravstvenem pogledu potrebna ekrepelina in pomlajevalna kopel po umivanju glave. To sredstvo nevtralizira pri vsakem umivanju glave v lezah nabrane alkalijske. Nabrekli lasje se s tem sredstvom spet stisnejo in krvavajo in tako hitreje posušijo. S tem pridobijo lasje spet svojo naravno mladostno prožnost. Ta prožnost in popolna čistota je delavna z lepim sijajem. Sredstvo »Haarglanz« je priloženo vsakemu zavojčku »Črne glave«, zraven pa so tudi praktična orodja proti pni, da si lahko umivate glavo z odprtimi očmi.

Celje

80 letni jubilej nasebine misijonarjev pri Sv. Jožetu nad Celjem. Na Marijin praznik je misijonska nasebina pri sv. Jožetu nad Celjem praznovala 80 letnico, odkar je to nasebino ustanovil blagopokojni škof Anton Martin Slomšek. Slovensnost se je vršila sedanjim časom primerno. Dopoldne opravilo v cerkvi, popoldne slovesne večerice in pritrkavanje. Zelim, da bi ta misijonska nasebina še naprej delovala tako plodnosno in razširala še nadalje svoj blagodejni vpliv po celjski okolici.

Naknadno vpisovanje v dvorazredno državno trgovsko šolo v Celju. Ravateljstvo dvorazredne državne trgovske šole v Celju naznanja, da je na zavodu še nekaj prostora in da se bo za vse tiste, ki se dotedaj iz kateregakoli vzroka niso mogli vpisati, vršilo vpisovanje dne 14. t. m. od 9 do 12.

Požar. V noči od 8. do 9. septembra je gorelo pri posestniku Tišlerju na Babnem. Ob 12 ponoči so bili alarmirani gasilci. Prišli so iz Gaberja, Celja in Babnega. Gorel je kozolec. Ker ni bilo blizu vode, zato so začeli kozolec podirati. Zgorelo je podstrešje. Škoda je kljub temu velika. Požar je bil najhujše podtaknjen.

Iz celjskega športnega življenja. Pri nogometni teloni, ki se je vršila na praznik na Glaziji med SK Jugoslavijo iz Celja in mariborskim Rapidom, je zaslužen zmagal mariborski gost z rezultatom 3:0.

Najden ženski dežnik. Na praznik je bil v mestnem parku najden ženski dežnik. Dobi se na predstojništvu mestne policije.

Surov napad na spečega hlapca. Pri gostilničarju in posetniku Zadelu v Levcu, je bil uslužen 22 letni hlapec Ivan Celih. Na praznik 8. t. m. je šel že ob pol 10 zvečer spat. Ob pol 1 ponoči so ga našli ležati v krvi pred hlevom. Bil je ves pobit po glavi, dobil je več močnih udarcev. Neznani storilci so mu odnesli obleko, srajco in klobuk. Hlapec je spal na podu in se je najhujše napadalcem branil ter zato padel pred hlev. Prijeli so ga v celjsko javno bolnišnico in se bori s smrtjo. Baj je imel pri sebi tudi večjo vsoto denarja, katero je pred kratkim sprejel kot dediščino. Kdo so surovi napadalc, do sedaj še ni znano.

Trbovlje

Pojasnile. Prejeli smo: Od 25.000 Din. določenih za povzdigo kmetijskega v preračunu občine Trbovlje za leto 1932, se je sporazumno in s prisilnim delegata občinskega kmetijskega odbora Trbovlje določilo 14.000 Din za sreski kmetijski odbor Laško, a 11.000 Din za občinski kmet. odbor Trbovlje. V smislu zakona o pospeševanju kmetijske razpolagata z vsotami za kmetijsko v prvi vrsti sreski kmetijski odbor, a potem občinski kmetijski odbor; vsaka druga ustanova je izključena. Delovanje in zlasti proračuni obeh ustanov občinskega in sreskega kmet. odbora je pod direktnim nadzorom sreskega načelnika. Potem, ko je bil proračun od zastopnikov sreske kmet. odbora sprejet, potrdi istega sreski načelnik in je proračun definitiv. Speciečno v slučaju prispevka obč. kmet. odbora Trbovlje za sreski kmet. odbor bo občina Trbovlje v obliki podpora za gospodinjstvo in kmet. šolo, za vzdrževalno bikov, za šolanje 1 gojenca na kmet. šoli v St. Jurju (2000 Din), za cepljenje svinj in drugo, prispevano vsoto večinoma zopet prejela. Ravnotako bo prispeval občinski kmet. odbor s preostalimi 11.000 Din za razne panoge kmetijskega in zlasti živinoreje. Kmetijski program se bo izvedel v celoti pod nadzorom oblasti. — Kar se tiče prispevka za kmetijstvo, občina Trbovlje po zakonu ni prisiljena prispevati, ampak je kmetickemu življ. izredno naklonjena (kakor tudi mestna občina Laško) in prispeva iz uvidenosti prostovoljno znatne vsote za kmetijstvo. Kakor hitro prispeva občina za kmetijstvo, pa čeprav prostovoljno, razpolagata v smislu zakona o pospeševanju kmetijskega s tem denarjem sreski kmetijski odbor in občinski kmet. odbor. — Štev. 369-17, dne 8. septembra 1932. — Iz pisarne okr. načelstva v Laškem.

kompozicije, ki so vse prej kakor harmonične.

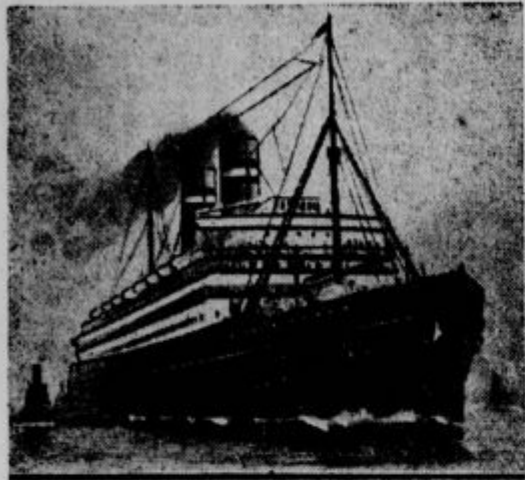
Dva mlada človeka sta razstavila na tej razstavi, ki se morda zavestno, morda podzavestno zavedata tega: Globočnik in Mihelič. Pri prvem je očitno stremenje, nekaj povedati, n. pr. njegova »Manij«, ki tako jasno predčuje milje predmetja: to je res umetnost, kjer ni treba naslikati akta, da bi bila stvar bolj kričasta. Mihelič pa je s svojim avtoportretom in z aktom osmešil vse mnenje iskanje svojih tovarišev, kajti napravil je karikaturu sebe, slikanja aktov, slikarske tehnike iz umetnosti in v vsa nezdružena v likovni umetnosti. Sredi te risbe pa se žaleste umetnikove oči: Kje je temu smisel? Ali je smisel v znatnih impresionizmu, iz katerega se tako sijajno (čeprav na tej razstavi z eno samo sliko) rešuje Jakopič, iz katerega se pa že žmike niti več mogoč? Je smisel v Veselovem realizmu, ki vsaj nima izrednih pretenzij in ne sili v stvari, ki niso zadeva likovne umetnosti? Ali je smisel v Vavpotičevi sladkobnosti in pretiranem laskanju nečutečim dušam, je smisel v bizarnosti sodobnega slovenskega ekspresionizma? Ali je smisel v vseh teh strujah, v vseh teh enoletnih znatih, ali je smisel v tem teroru nad ljudmi, ki bi radi umetnost, pa morajo občudovati to, kar ni vredno občudovanja? Mihelič se samo vprašuje in se rešuje v karikaturu in dosledno temu — v melanholijo.

Nedvomno so naši umetniki ljudje in vsak zaso tudi človek. Le zakaj niso naravn, zakaj niso tudi v svojih umetninah taki, kakor so, v duhu svojih duš, zakaj niso tako, kakor so, kadar so sami s seboj? Boljše je namreč ostati dosleden, pa pristen provincialce, — če smo v likovni umetnosti že provinca širokega sveta, — kakor pa nereden, zaradi modernizma izumetničeni posnemovalci tujih zgledov. Usoda vsakega posnemovalca pa je, da posnema samo zunanost, bistva, smisla, duševnosti ne more posneti, zato pa pozabi že na svoj lastni notranji ukaz. Sicer pa bo čns odpljal prav gotovo vse, kar ni pristno, pa naj si sedaj nadevjeje še take umetnostne atribute.

C. K.

Kreugerjeva zapuščina na dražbi

Kakor je znano, je bil bivši kralj vžigalica, Ivar Kreuger, velik zbiratelj umetnin, dragocenosti in zlasti antičnega pohištva. Bil je tudi sam izredno dober poznavalec starin ter je imel izbran okus za redkosti. Prepotoval je vseh pet delov sveta ter si na teh potovanjih nagromadil vse polno najrazličnejših dragocenosti. Te svoje umetnine si je dal spraviti na najrazličnejših krajih; najraje na svojih stanovanjih, ki jih je imel po vseh večjih mestih, zakaj po hotelih ni rad stanoval. Sedaj pa bodo vse te dragocenosti, ki pomenijo res ogromno vrednost, prodane na dražbi. S to dražbo hočejo vsaj malo kriti velikanske Kreugerjeve dolgove. Dosedaj še ni znano, kje se bo dražba vršila. Najbrž bo en del dragocenosti prišel na dražbo v

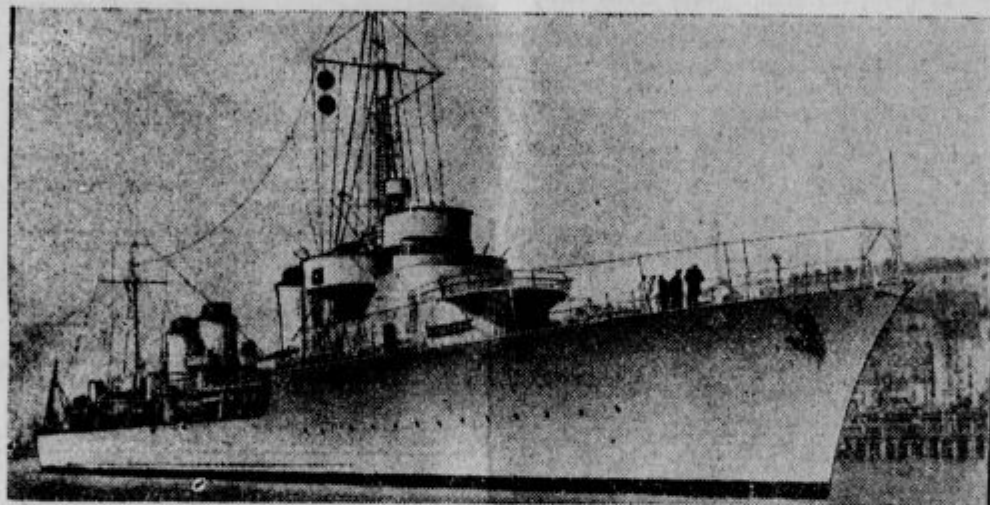

njegova mati. To šatuljo je namreč dala carju Nikolaju II. njegova mati kot darilo za rojstni dan. Prekrasni so tudi Kreugerjevi dragulji in okrasni predmeti. Med temi se nahaja zaponka velikanka s 544 briljanti, dalje 5 ovratnic, od katerih je vsaka vredna več sto tisoč frankov. Tudi z dragocenimi briljantnimi prstanji je bil Kreuger bogato založen, našli so jih v zapuščini kar 224 in poleg tega še veliko množico antičnih gem. Zdi se, da Kreuger ni nakupoval teh stvari le iz zbirateljske strasti, marveč tudi zato, da bi s tem v času, ko bi trgovski posli ne šli gladko, imel nekako železno rezervo. Vendar pa ni dvoma, da je imel del teh dragocenosti samo zato, da je mogel poklanjati bogata darila. Splošno je namreč znano, da je bil izredno radodaren, zlasti napram osebam, pri katerih je mislil, da mu bodo pomagale skleniti kako težavno kupčijo. Dražba, katero smo omenili, se bo vršila v več etapah, najprej v Stockholmu, nato v Parizu. Ni nobenega dvoma, da bo ta dražba največja dražba po svetovni vojni.

Nesreče na morju

Pred nekaj dnevi je v zelo hudem viharju nasel na pečine v bližini nizozemske obale belgijski parnik »Joyce«, ki je odplul iz Antwerpena s 130 potniki. Rešilni čolni, ki so prišli parniku na pomoč, najprej niso mogli priti v bližino ponesrečenega parnika. Z obrežja so nato ustrelili na ladjo z raketo vrv, po kateri naj bi se rešili potniki. Raketa je zadela na parniku nekega potnika in ga ubila. Druga dva potnika pa sta mislila, da se bo ladja takoj potopila in sta skočila v morje in se potopila. Končno je uspelo nekaterim reševalnim čolnom, da so se približali ladji. Dva preplašena potnika sta skočila v morje v upanju, da bosta tako najprej prišla do reševalcev. V nemirnem morju nesrečnika nista dosegla čolnov in utonila. Vse ostale pa so reševalci počasi in z velikanskim naporom zvozili na suho.

V bližini Gibraltarja se je te dni vnel angleški tovarniški parnik »Gordon«. Kljub strašni vročini se je posrečilo kapitanu parnika, da je pripeljal gorečo ladjo v gibraltarsko pristanišče, kjer so ga silile ogenj pogasili. Kapitan in 6 mož moštva pa je dobilo hude opekline, tako da so jih prepeljali v bolnišnico.

Najhitrejša bojna ladja na svetu. Pred kratkim so spustili na Francoskem v morje nov torpedni rušilec »Le Cassard«, ki je pri poskusnih vožnjah dosegel hitrost 43 vozlov, torej skoraj 80 km na uro.

Gozdovi pod morjem

Te dni so odkrili v Severnem morju v bližini otoka Rujana na 40 metrov globokem dnu gozd, ki ga je pri lepih in jasnih dnevih, ko je morje mirno, prav dobro videti s parnikov ali čolnov. Drevje stoji na morskem dnu pokonci, prav tako kakor da bi raslo. Ker je lega tega gozda točno znana, bo šlo več znanstvenih komisij na to mesto in bo preiskalo potopljeni gozd. Ugotoviti hočejo, kakšno je drevje, ki je potopljeno na dnu morja. Gozdovi na dnu morja niso v Vzhodnem in Severnem morju nič posebnega, kakor bi morda sicer mislili. Šaj poznamo na več krajih ostanke takih gozdov. Nekaj posebnega pa je izredna globina, v kateri so sedaj odkrili ta gozd. Po ledeni dobi se je Vzhodno in Severno morje najprej dvignilo, nato pa se je začelo zopet potapljati. Zemlja se je zopet potopila z vsem rastlinstvom v večje ali

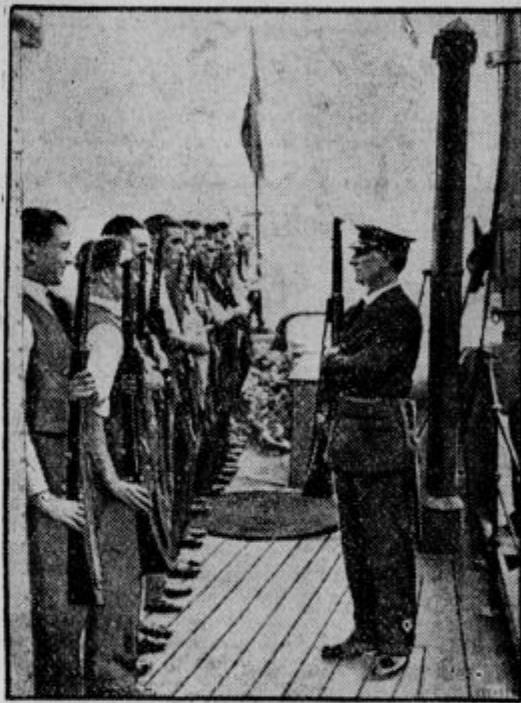
Otvoritev konference v Stresi. Ob jezeru Lago Maggiore v Italiji leži ljubko letovišče Stresa, kjer so te dni na svečan način otvorili podonavsko konferenco, katere so se udeležili zastopniki večine evropskih držav. Na sliki vidimo predsednika Bonneta, ko govori pozdravni govor.

Brezposelni na Švedskem

Vodstvo oddelka za javna dela v državnem podpornem zavodu za brezposelne na Švedskem je izdalo zanimivo poročilo, ki kaže, kako so na Švedskem zaposlili lepo število brezposelnih. 15.000 brezposelnih delavcev gradi sedaj na Švedskem nad 1000 km novih cest, ki bodo stale okrog 30 milijonov švedskih kron. Vsa ta dela plačuje država z denarjem iz proračuna. Poleg tega delajo brezposelni švedski delavci tudi pri drugih javnih zgradbah, zlasti pa grade kanale in nova letališča. Na več kakor 190 različnih krajih na Švedskem delajo brezposelni v večjih skupinah. V provinci Smaaland opravljajo brezposelni delavci že več let vsa izsuševalna dela, zaradi česar se bo daleč popolnoma nerodovitna in zamočvirjena pokrajina spremenila v plodno zemljo, katero bodo najprej pogozdili. Švedska vlada pa namerava poleg tega zgraditi z brezposelnimi delavci še nekaj železniških prog in vodnih elektrarn.

Cene diamantom rastejo

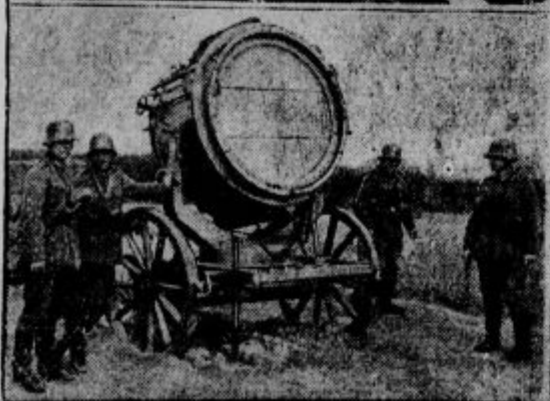
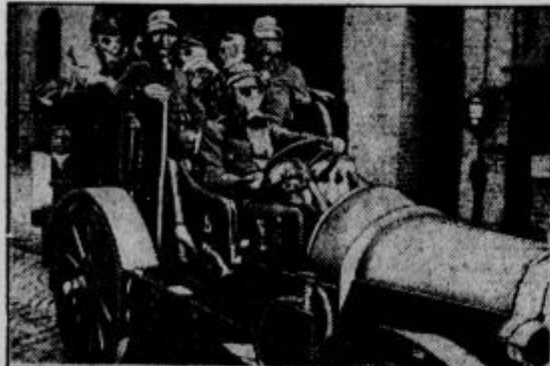
Zaradi razmaha dijamantne industrije pred štirimi tedni je bilo nastavljenih 4000 novih brusov za drage kamne. V celem Antverpnu je v tej stroki zaposlenih 7000 mož. Cene navadnejšim kamnom so zrastle za 20%, cene dragocenejšim pa le za 10%.

Angleški civilisti se pripravljajo na vojsko. Kljub temu, da ima vsa Evropa opravka z razorožitvenimi konferencami, se vendar vse države z vso vneto pripravljajo na vojno. Celo v tako miroljubni državi, kakor je Anglija, se vadijo zasebniki na vojaških vajah. Na sliki vidimo londonske trgovske uslužbenke in pomočnike, ki se vadijo v rabi orožja na krovu križarke »President«. Njihove vaje vodi seveda mornariški častnik.

Grofi Szechenyi toži Kubelika

Bivši bogataš in magnat, grof Nikolaj Szechenyi je vložil tožbo proti Kubeliku zaradi svojega imetja v Rotenturmu. Grof je moral imetje prepisati na violinskega virtuozu Jana Kubelika, in sicer pod pogojem, da bo J. Kubelik poplačal njegove dolgove v višini 700.000 pengö (čez 3 milijone čeških kron). Kubelik je prevzel imetje, pa je zašel pozneje v konkurz. Kubelik ni mogel poplačati grofovi dolgov, tako da obveznosti istega še nadalje trajajo. Sedaj pa zahteva grof v vlogi na sodišče vrnitev imetja ali pa vsoto 700.000 pengö.

V boju proti letalom. V Nemčiji so v Holsteinu imeli te dni vaje, ki naj bi pokazale prebivalstvu, kaj naj stori v primeru letalskega napada s plinskimi bombami. Zgoraj na levi vidimo gasilce, ki hite na pomoč, opremljeni z maskami. Zgoraj na desni vidimo strojnico za obstreljevanje letal, katero upravljajo vojaki z maskami na glavi. Spodaj na levi je velikanski žaromet, s katerim naj bi vojaki ponoči preiskovali nebo v primeru sovražnikovega letalskega napada. Spodaj na desni vidimo reševalce, ki razkužujejo s klorovim apnom kolodvor, ki ga je zastrupila bomba z iveritom.

Šolski otroci se vadijo v begu pred strupenimi plini. V mestu Kielu so ob določenih uri naznanili, da je mesto napadeno s sovražnimi letali, ki so s plinskimi bombami zastrupili vse mesto. Vse civilno prebivalstvo je moralo pokazati, kako zna bežati in na sliki vidimo šolarke, ki beže iz šole in si drže pred usta provizorne maske. Poskus je pokazal, da se civilisti v splošnem prav dobro drže. Vse se je razvijalo v redu, tako da je vodstvo vaj izjavilo, da se je poskus posrečil. Seveda bi najbrž vse ne šlo tako v redu, če bi se plinski napad izvršil v resnici.